

Športnik

REVIIJA JE BREZPLAČNA
Številka 53-54
maj 2019
www.zsis.si

ISSN 1854-5254



**16. Slovenia Open
Thermana Laško**

str 5

**Po obisku na
Japonskem**

str 14

**Program postani
športnik**

str 58



ZVEZA ZA ŠPORT INVALIDOV SLOVENIJE
PARALIMPIJSKI KOMITE

Kazalo

3	Nič več tako, kot je nekoč bilo	21	Toyota	56	Invalidni otroci potrebujejo šport
4	Skupščina ZŠIS-PK	22	SIT2PLAY odbojka sede	58	Program Postani Športnik
5	Smeli načrti za turnir v Laškem, do medalj ves svet	24	Alen Kobilica lovi vozovnico	59	Na parafestu v družbi
10	V letu 2019 se nadaljuje lovljenje	25	Še enkrat bi rad tekkel	61	S paralimpijskim šolskim dnevom
12	S podjetjem Lidl Slovenija še naprej gradimo boljši svet	26	Ni se izšlo, kot je pričakoval		obeležili 500 dni do Tokia
13	LIDL	27	Loterija	63	Intervju dr. Tjaša Filipčič
14	Po obisku na Japonskem	28	Tadej sedmi, Iris šesta	68	Tanja Babnik zaslužno
16	Pred komitejem številni izzivi	30	Igre v presežkih		prejemnica »plakete«
17	Jernej Slivnik postaja del elite	36	Državna prvenstva 2019	69	JR. NBA v Sloveniji
18	Domov z medaljo	46	Košarkarji zasedli tretje mesto	71	Lik profesorja Bojana Hrovatina
20	Verjemi, da ni nemogočih stvari	48	Showdownisti se ogrevajo	72	Državno priznanje v prave roke
		52	Tekmovanje v apneji za invalide	76	Šport nas je našel
		54	Strokovni posvet za integracijo	78	SCUBA potapljanje

Kolofon

Izdaja: Zveza za šport invalidov Slovenije - Paralimpijski komite

Za ZŠIS-PK: Damijan Lazar

Uredniški odbor: Jože Okoren, Jakob Škantelj, dr. Tjaša Filipčič, Franci Slivšek in Primož Jeralič

Strokovna sodelovka: Jana Čander

Lektoriranje: Rok Janežič

Oblikovanje in prelom: Franci Slivšek

Tisk: Para d.o.o., Ljubljana

Naslov: ZŠIS-PK, Cesta 24. Junija 23, 1231 Ljubljana - Črnuče

Tel.: +386 (01) 53 00 891

Fax: +386 (01) 53 00 894

info@zsis.si

http://www.zsis.si

Tr. r.: 0510 0800 0024 242

Naklada: 4000

Izid revije sta finančno omogočila Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij - FIHO in Fundacija za šport FŠ

ISSN 1854-5254

Mnenja izražena v avtoriziranih člankih so mnenja avtorjev in niso verificirana stališča ZŠIS-PK.

Programe ZŠIS-PK sofinancirajo:

Naslovná fotografija:
(foto: Arhiv SOS)



Nič več tako, kot je nekoč bilo

Piše: Damijan Lazar

(foto: Sportida)



▲
Damijan Lazar
predsednik Zveze za
šport invalidov Slovenije
– Paralimpijskega
komiteja

Prejšnji mesec je Mednarodni paralimpijski komite (IPC) zahteval, da se mora naša organizacija do sredine leta 2020 preimenovali, in sicer iz paraolimpijskega v paralimpijski komite. Poziv iz Bona za nas ni novost, saj smo se že v preteklosti zavedali anomalije poimenovanja dela panoge, ki pokriva paralimpijske športe. Predhodno ime je preveč spominjalo na prijateljsko krovno organizacijo. Nekaj več težav smo imeli s krajšo obliko zapisa našega imena, kajti izostala je črka o. Tako smo krajše ime zapisali iz prvih začetnih črk imena: ZŠIS-PK. Vizionarji, ki morda znajo pogledati malce dlje v prihodnost, so prepričani, da bo Slovenski paralimpijski komite nekoč postal samostojna krovna organizacija, ki bo združevala samo paralimpijske športe in ne, tako kot danes, vse invalide in vse oblike športa invalidov.

Da pa bomo vedeli, kam zveza pluje v naslednjih desetih letih, smo spisali prvo STRATEGIJO, ki s svojimi strateškimi cilji in kazalniki usmerja našo

vizijo za prihodnje desetletje. Na osemindesetih straneh smo razčlenili svojo prihodnost in jo smiselno razdelili v več sklopov. Strategija je dostopna na naši spletni strani pod zavihkom O ZVEZI – zavihek strategija.

Kljub spremembam inkluzije in integracije, ki jih parašport doživlja v okviru nacionalnih panožnih športnih zvez, moramo najprej poskrbeti za to, da bodo imeli naši športniki optimalne pogoje za doseganje kriterijev za uvrstitev na tekmovanja najvišjega ranga – paralimpijske igre, kar pa ob naglem razvoju parašporta v svetu sploh ne bo lahko. Parašportniki še vedno niso deležni enake finančne obravnave kot športniki neinvalidi. Prav tako naši zvezi enakopravnost, priznana v Zakonu o športu, ne prinaša finančnih učinkov. Pri Fundaciji za šport pa nimamo sogovornika, ki bi odgovarjal na naša kritična stališča, da ne prejemamo več sredstev na postavkah D1 (vrhunski šport) in D2 (mladi). Odločbe za navedene postavke pa od oddanega razpisa lanskega decembra še nismo prijeli.

Pred nekaj dnevi smo izvedli že 16. mednarodni turnir v paranamiznem tenisu. Po odlični organizaciji evropskega prvenstva v letu 2017 in svetovnega prvenstva v letu 2018 smo s promocijo poskrbeli, da se lahko letošnji turnir ponaša z rekordno udeležbo. Tokrat se bo v Laškem trlo ljudi iz 46 držav, v svoje mojstrovine pa bo verjelo 448 športnic/športnikov. Tako nas bo skupaj s sodniki in trenerji več kot 750. Ker pa nam tloris dvorane ni dopuščal postavitve dodatnih namiznoteniških miz, smo morali odsloviti več kot 120 športnikov, sicer nas bi bilo skoraj tisoč. Kljub prisilnemu zmanjšanju števila udeležencev gre za svetovni rekord na mednarodnih tekmovanjih v paranamiznem tenisu.

Konec leta se bomo lahko veselili uspehov športnice na zimski olimpijadi gluhih in znani bodo že prvi potniki na paralimpijske igre Tokio 2020. To so naši organizacijski mejniki, ki bodo zaznamovali leto 2019. Verjamem, da bodo naši športniki svoje športne mejnike tudi v letu 2019 potisnili še na višjo raven.

Skupščina ZŠIS-PK

Piše: Jože Okoren

(foto: Arhiv ZŠIS-PK)

Tudi letošnjo (2019) redno letno skupščino smo izvedli v prostorih URI Soča. Že ob prejemu vabila je bilo jasno, da gre za pomembne zadeve, celo za mejnik na področju športa invalidov.

Dnevni red je namreč obsegal kar 13 točk. Naj pohvalim strokovno službo, ki je pripravila vzorno in pregledno gradivo, ki so ga delegati (predstavniki članic – nacionalnih invalidskih organizacij) imeli možnost pobliže spoznati.

Delegati so razpravljali o vsebinskih in finančnih poročilih za preteklo leto in programskih usmeritvah za tekoče leto. Tudi letos je bila udeležba tistih, ki imajo pravico razpravljati in glasovati, več kot dvotretjinska.

Po predstavitev in razpravljanju o poslovnih poročilih ter poročilih nadzornega odbora in častnega razsodišča so delegati soglasno potrdili vse predstavljene aktivnosti. Predstavljen je bil program paralimpijskih športov, neparalimpijskih športov in drugih mednarodnih tekmovanj, športa gluhih, športa specialne olimpijade ter državnih prvenstev, ki jih je že skoraj štirideset. Programske smernice so pripravile strokovne službe in vodstvo zveze, o njih pa sta razpravljala in jih višjemu organu, to je skupščini, predložila KTŠ in UO. Tudi tokrat je bilo težko ustreči vsem željam.

Uradni mednarodni koledar za letos predvideva izvedbo več kot dvajsetih evropskih in svetovnih prvenstev, na katerih bodo nastopili tudi slovenski parašportniki. Za nami so že nadvse uspešni nastopi na zimskih olimpijskih igrah gluhih in svetovnih poletnih igrah specialne olimpijade, kjer so naši predstavniki osvojili kopico medalj. Zavedamo se, da smo v predparalimpijskem letu 2020, ko bodo potekale igre v Tokiu. Priprave nanj so že v polnem teku, tekmovalci in tekmovalci pa skupaj s trenerji »nabirajo« potrebne kvote za nastop na igrah.



▲ Redna letna Skupščina ZŠIS-PK.

Pesimisti bi rekli, da je »**končno**« pripravljena in sprejeta tako pričakovana **Strategija razvoja športa invalidov Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja 2019–2029**, ki vsebuje vse pomembne strokovne podlage, organizacijo tekmovanj, izobraževanje kadrov, pridobitev ustreznih športnih objektov, sodelovanje z institucijami, kot so Fakulteta za šport, URI Soča, Pedagoška fakulteta, sodniške organizacije, šole, resorna ministrstva, OKS-ZŠZ, sredstva javnega obveščanja, nacionalne invalidske in panožne športne organizacije, ter ureditev sistemskega financiranja.

Skupščina je razpravljala tudi o predlogu novega imena – naziva naše zveze – na zahtevo Mednarodnega paralimpijskega komiteja (IPC). Po zelo smiselni in življenjski razpravi navzočih na skupščini je prevladala odločitev, da je novo ime: **Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite; skrajšano ime: ZŠIS-PK**. Besedi paraolimpijski in kratici POK smo odvzeli črko o.

Smeli načrti za turnir v Laškem, do medalj ves svet

Piše: Drago Perko

(foto: Sportida)



V Laškem je med 8. in 11. majem potekal največji turnir v namiznem tenisu za športnike invalide. Sodelovalo je 427 športnic in športnikov iz 43 držav, štirje Slovenci so se uvrstili v izločilne boje.

▲ 16. Slovenia Open Thermana Laško, tudi letos navdušil s svojo organizacijo.

V Laškem se je s podelitvijo medalj najboljšim slovesno sklenil 16. Slovenia Open Thermana Laško, kjer se je na namiznoteniškem turnirju v štirih dneh predstavilo 427 športnic in športnikov invalidov, ki so lovili točke za uvrstitev na paralimpijske igre in uspeh na največjem turnirju na svetu. Po statistiki Mednarodne namiznoteniške zveze je pravkar minulo tekmovanje v mestu ob Savinji tudi uradno številčno največji tovrstni dogodek za parašportnike v zgodovini. Zbrane je nagovoril Damijan Lazar, predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja, med cenjenimi in spoštovanimi gosti pa so bili nj. eksc. g. Masaharu Yoshida, veleposlanik Japonske v Sloveniji, Pablo Perez (predstavnik Mednarodne namiznoteniške zveze), Tomas Varga

(tehnični delegat na 16. Slovenia Open Thermana Laško), Gorazd Vecko, predstavniki Lidl Slovenija, Toyota Slovenije, Zavarovalnice Triglav, Loterije Slovenije in Thermane Laško ter Mateja Pintar Pustovrh, zlata paralimpijka iz Aten 2004.

Posamično

V Laškem so tekmovalci nastopali v posamični konkurenci (turnir ima faktor 40), kjer so zbirali točke za nastop na prihajajočih paralimpijskih igrah. V ženski konkurenci je Kitajska osvojila tri zlata odličja, v moški eno, naslova sta se pri ženskah veselili tudi igralki, ki tekmujeta za Avstralijo. V moški konkurenci prednjači Evropa, ki je osvojila osem zlatih odličij od enajstih možnih. Zlato je šlo



Mateja Pintar Pustovrh, čestita zmagovalcem.

v ženski konkurenci tudi na Hrvaško. Prvakinje so postale Poljakinja Dorota Buclaw (razred 1), Jing Liu (Kitajska, razred 2), Hrvatica Anđela Mužinić (3), Xiaodan Gu (Kitajska, 4), Bian Zhang (Kitajska, 5), Maryna Lytovchenko (Ukrajina, 6), Kubra Korkut (Turčija, 7), Thu Kamkasomphou (Francija, 8), Li Na Lei (Avstralija, 9), Qian Yang (Avstralija, 10) in Elena Prokofeva (Rusija, 11).

V moški konkurenci so se veselili Korejca Young Dae Joo (razred 1) in Soo Yong Cha (2), Panfeng Feng (Kitajska, 3), Turek Abdullah Ozturk (4), Norvežan Tommy Urhaug (5), Alvaro Valera (Španija, 6), Will Bayley (Velika Britanija, 7), Ukrajinec Viktor Didukh (8), Rus Iurii Nozdrunov (9), Denislav Stefanov Kodjabashev (Bolgarija, 10) in Francoz Lucas Edouard Creange (11).

Ekipno

Uvodna dneva so zaznamovale tekme v posamični konkurenci, zatem pa



Nj. eksc. g. Masaharu Yoshida, veleposlanik Japonske v Sloveniji in Kensuke Tsuchia, direktor Toyote Adria d.o.o. sta podelila medalje najboljšim v ženski kategoriji.



so sledili ekipni obračuni. V ženski konkurenci so se zmag veselili združena ekipa Rusije in Kitajske (SF1-2), Južna Koreja (SF3), Kitajska (SF4, SF8, SF9, SF10), združena ekipa Švedske in Izraela (SF5), združena ekipa Ukrajine in Romunije (SF6-7) in Rusija (SF11). V moški konkurenci so zlate Južna Koreja (SM1, SM4), Francija (SM2, SM10), Kitajska (SM3, SM6, SM8), Nemčija (SM5), Španija (SM7), Japonska (SM9) ter združena ekipa Belgije in Madžarske (SM11). Članski del tekmovanja je bil na sporedu med 8. in 9. majem.

Cilj: 1000 nastopajočih

»Turnir je potekal gladko. V teh petih dneh dodatnega dela praktično ni bilo, le nekaj malenkosti je bilo treba rešiti. Pred tekmovanjem smo imeli precej pogovorov z Mednarodno namiznoteniško zvezo, ki skrbi za šport na globalni ravni. Sprva so nam omejevali število nastopajočih, na koncu pa so nam le dovolili, da gostimo toliko tekmovalcev, kolikor smo si jih želeli. Nihče ni verjel, da smo sposobni ob taki udeležbi pripraviti tako kakovosten turnir. Uspelo nam je,« je bil nad končanim turnirjem navdušen Damijan Lazar, predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja in organizacijskega odbora turnirja v Laškem, ki bi bil lahko v prihodnosti še večji.

»Dvorana Tri lilije nam ne omogoča, da bi postavili 25 ali 30 igralnih miz. A v prihodnje bo tu zrasla nova športna dvorana za igranje tenisa, kjer bi lahko postavili toliko miz, da bi gostili tja do 1000 športnic in športnikov,« napoveduje predsednik ZŠIS-PK, ki je potrdil, da se Sloveniji in Laškemu obeta novo mednarodno tekmovanje. ZŠIS-PK, krovna organizacija za parašport v Sloveniji, je vložila kandidaturo za evropsko prvenstvo v parastrelstvu. V primeru pozitivne odločitve bo okoli 300 tekmovalk in tekmovalcev v Slovenijo prišlo poleti 2020.

Luka Trtnik se je prebil v osmino finala v paru s hrvaškim reprezentantom.



Andreja Dolinar in ...



... Bojan Lukežič sta sklenila posamični del v osmini finala.



Kljub borbeni predstavi se Barbari Meglič tokrat ni izšlo po načrtih.





Zbrane je na zaključni prireditvi nagovoril predsednik ZŠIS-PK, Damijan Lazar.



Nj. eksc. g. Masaharu Yoshida, veleposlanik Japonske v Sloveniji, ni skrival navdušenja nad dogodkom v Laškem.

Udeleženci na zaključni slovesnosti.

Najvišje Trtnik, Lukežič in Dolinarjeva

»Članice in člani slovenske reprezentance so se uvrstili na mesta, na katerih so v preteklosti že bili. Žal napredka ni. Po koncu tekmovanja smo se pogovorili. Smo pa ostali brez možnosti, da bi se kdo potegoval za nastop na paralimpijskih igrah v Tokiu,« je predsednik ZŠIS-PK in nekdanji selektor reprezentance ocenil nastop naše peterice. Od slovenskih tekmovalcev se je v ekipni konkurenci najvišje prebil Luka Trtnik (osmina finala v paru s hrvaškim igralcem), v posamični konkurenci pa sta Andreja Dolinar in Bojan Lukežič tekmovanje prav tako sklenila v osmini finala. V izločilne boje se je prebil tudi Primož Kancler, Barbara Meglič pa se je poslovila v skupinskem delu tekmovanja.

V posamični konkurenci velja izpostaviti ekipni uspeh, saj so se štirje (od petih) naši reprezentanti prebili v izločilne boje.

Z integracijo do napredka

»Turnir je bil izredno kvaliteten. Ali sem presenečen? Nisem. Vsi delajo trdo, športnice in športniki garajo. Videti je, da integracija daje rezultate.



Številne države nimajo dveh zvez za posamezen šport, temveč so pod eno streho združeni invalidi in neinvalidi. Povečuje se kakovost treninga, kadra ... Tudi zato je opazen ogromen napredek. Kitajska tega ni storila, 15 let dela po identičnem vzorcu, zato pada. Korak naprej so naredile Severna in Južna Amerika ter Oceanija. To je dobro za namizni tenis, kjer sta včasih nekaj veljala le Evropa in Azija. Turnir v Laškem je tako močan, kot bo paralimpijski. Kar 90 odstotkov igralcev, ki so v Laškem, bo igralo na paralimpijskih igrah na Japonskem,« je o kvaliteti tekmovanja spregovoril Gorazd Vecko, selektor Velike Britanije in tehnični direktor turnirja v Laškem. Ob tem je spomnil, da je tudi tistim najboljšim, ki že imajo vozovnico za nastop na paralimpijskih igrah v Tokiu, turnir v Laškem služil kot lakmusov papir, kaj morajo še popraviti v prihodnjem letu dni.

Slovenija je v slabih dveh letih še tretjič gostila tako odmevno tekmovanje: leta 2017 je Laško gostilo evropsko prvenstvo SPINT2017, lani jeseni je v Celju potekalo svetovno prvenstvo SPINT2018, trilogijo pa ZŠIS-PK zaključuje s turnirjem, ki športnicam in športnikom prinaša največ točk za uvrstitev na paralimpijske igre.

Ob zaključku tudi razrez torte.

Pablo Perez, predstavnik Mednarodne namiznoteniške zveze.

Na zaključku je udeležence pozdravil tudi Gorazd Vecko - direktor tekmovanja.



V letu 2019 se nadaljuje lovljenje paralimpijskih kvot

Piše: Polona Sladič

(foto: Arhiv parastrelci)

Strelška ekipa se je tudi v prvih mesecih leta 2019 osredotočila na glavni cilj predparalimpijske sezone – lovljenje kvot za Tokio 2020.

Strelci smo bili na vseh igrah od osamosvojitve dalje zastopani z vsaj dvema strelcema. Začela sta Ernest Jazbinšek in Franc Pinter leta 1992 v Barceloni. Štiri leta kasneje se jima je v Atlanti pridružil Srečko Majcenovič in enaka ekipa je nastopila tudi v Sydneyu 2000. Leta 2004 se je v Atenah tej trojici priključil še Damjan Pavlin. Ernest je po Atenah zaključil svojo tekmovalno pot, na igre v Pekingu 2008 se ni uspel uvrstiti Srečko Majcenovič, tako da sta nastopila Franc Pinter in Damjan Pavlin. Na naslednjih igrah v Londonu 2012 se jima je pridružil Gorazd F. Tiršek in za igre v Riu 2016 je kvoto dosegla še Veselka Pevec, tako, da smo imeli v Riu prvič po Atenah spet štiri strelce. Udeležba strelcev je nekako postala samoumevna in nikoli ni (bilo) vprašanje ali bodo strelci na igrah, ampak koliko jih bo.

“Po Riu 2016, ko smo z zlato in srebrno medaljo dosegli največji uspeh športa invalidov, pa so se stvari nekoliko obrnile.”

Oba dobitnika medalje, Veselka in Nani, sta se začela srečevati z zdravstvenimi težavami, ki so pripeljale do tega, da je Veselka že več kot eno leto zunaj treningov in tekmovanj, Tiršek pa zadnjih nekaj mesecev. Če ti izmed štiričlanske ekipe iz programa izpadeta dva najboljša, to seveda pomeni redefinicijo ciljev in načrtov in tudi načina delovanja ekipe. Jasno je namreč, da kvote ne bodo tako lahko dosegljive, kot je izgledalo. Veselka in Nani sodita v najožji vrh svetovnega strelstva invalidov in



zato osvojitve kvote za njiju nikoli ni bila vprašljiva. Vedno pa so v senci šampionov in zvezd tisti, ki v ozadju prav tako garajo na treningih, pa se jim na tekmovanjih vedno ne poklopi prav vse, kar bi se jim moralo. V naši ekipi sta to naša legenda, Franc Pinter – Ančo, ki je trdno odločen, da dobi kvoto

▲ Naš naizkušenejši parastrellec, Franci Pinter (Ančo) v družbi trenerke, Polone Sladič in prof. dr. Simone Kustec Lipicer.

še za svoje osme paralimpijske igre, na katerih je osvojil štiri medalje in pa Damjan Pavlin, ki išče vozovnico za svoje pete igre. Na dosedanjih se je vsaj na treh na njega prilepila vsa športna smola, saj je izgubljal medalje z najmanjšo možno razliko. Ančo in Damjan ostajata, garata na treningih in skušata ta svoj trud unovčiti na tekmah. Seveda si vsi želimo (čimprej) vrnitve Veselke in Nanija, ki bi zagotovo bila med favoriti tudi v Tokiu, a trenutno je naša realnost takšna kot je.

“V okrnjeni sestavi se je ekipa tako udeležila februarske tekme za svetovni pokal v mestu Al Ain, Združeni arabski emirati, ki sedaj že tradicionalno organizira tekmovanje. To je bila prva letošnja tekma s kvotami (na voljo je bila po ena kvota v vsaki disciplini), druga pa bo oktobrsko Svetovno prvenstvo v avstralskem Sydneyu, kjer pa bo na voljo kar od 4 do 5 kvot na disciplino.”

Zaradi razporeda tekem (popolnoma različen urnik tekmovanj in nezmožnost vmesnega treninga), zlasti pa zaradi racionalizacije stroškov, smo se na Bližnji vzhod odpravili v dveh skupinah, tako, da se je Franc Pinter že vračal domov, ko je Damjan Pavlin šele potoval na tekmo. Kot spremljevalka se je tokrat ekipi pridružila prof. dr. Simona Kustec, ki sicer že dolga leta spremlja in analizira športne politike in tudi odnos države do športa invalidov. V času njenega dela v politiki pa je kot poslanka s posebno pozornostjo prisluhnila predlogom, ki so se dotikali invalidov, tudi športa invalidov ter tako pripomogla k velikim premikom pri izenačevanju pravic športnikov invalidov. Kot nosilka naziva vaditeljica športa invalidov je na tekmi v Al Ainu pomagala ekipi prvega dela odprave pri potovanju in logistiki na tekmovanju in se v ekipi odlično znašla. S Pinterjem sta se sama uspešno vrnila s tekmovanja in brez težav opravila tudi zahtevno proceduro, povezano s potovanjem z orožjem, ki dandanes zaradi dodatnih varnostnih ukrepov postaja vse večji izziv. Po njenih besedah je bila udeležba na tako velikem tekmovanju neprecenljiv vpogled v vsakodnevni ritem delovanja

vrhunškega športa invalidov, ki jo je samo utrdila v spoznanju, kako pomembno je športnikom invalidom dajati vso možno podporo pri njihovem športnem udejstvovanju.

Na tekmovanju sta oba tekmovalca pokazala, da sta še vedno konkurenčna, žal pa nobenemu ni uspelo v celoti ponoviti rezultatov s treningov, ki bi ju zagotovo ponesli v finale in v boj za kvote za Tokio. Strelstvo je s psihološkega vidika eden najbolj zahtevnih športov in včasih se znajdeš v labirintu iz katerega se zdi, da ni izhoda. Ampak, takrat se je treba za trenutek ustaviti, pomisliti koliko treninga in odrekanja na vseh področjih si vložil v svoj šport in verjeti, da enkrat se mora vse to pokazati tudi na tekmi. Pravijo, da sreča spremlja pogumne. In strelci bomo zagotovo pogumni pri lovljenju kvot za udeležbo na paralimpijskih igrah v Tokiu. Zelo pogumni. In verjamemo, da nas tudi tisto malo sreče, ki/če/ko bo potrebna, ne bo zapustilo. Vi pa...kot po navadi, stisnite pesti.

▼ Ekipa strelcev še vedno računa na kvoto, ki pelje na Paralimpijske igre v Tokyo 2020.



S podjetjem Lidl Slovenija še naprej gradimo boljši svet

Lidl Slovenija in Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite nadaljujeta s partnerskim sodelovanjem tudi v letu 2019.

Za boljše pogoje športnikov invalidov

Marca je v okviru programa Postani športnik, ki sta ga ustvarila Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite in Lidl Slovenija, v Mariboru potekal strokovni posvet, na katerem so strokovnjaki s področja izobraževanja, športa in integracije invalidov v športne aktivnosti spregovorili o različnih vidikih uspešnega izvajanja programov športa invalidov. »S programom Postani športnik smo v tem času postavili trdne temelje in razširili mrežo sodelavcev po Sloveniji. V aktivnosti želimo vključiti strokovno javnost, ključne institucije, ki nudijo rehabilitacijo in športne aktivnosti za mlade invalide, izobraževalne ustanove, lokalno skupnost in druge. Le s sodelovanjem vseh – državnih institucij, lokalnih skupnosti, gospodarskih družb in podjetij ter celotne družbe – bomo lahko ustvarili boljše pogoje za športnike invalide, ki vsakič znova dokazujejo, da ustvarjajo boljši svet in so lahko vzor vsakemu izmed nas,« je izpostavila Tina Cipot, vodja službe za korporativno komuniciranje pri podjetju Lidl Slovenija, ki je združil moči z ZŠIS-PK in Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Soča tudi pri projektu Parafest. Praznik športa invalidov je dosegel svoj namen – mladi rehabilitiranci so spoznali možnosti, ki jih nudi parašport. V športnih panogah za invalide so se preizkusili tudi vrhunski športniki neinvalidi. Dogajanje je

popostril Zdravko Lidl, ki otrokom in staršem na zabaven način prikaže pomembnost zdravja, dobrega počutja in kakovostnega preživljanja prostega časa. Tudi on se trudi, da skupaj ustvarjamo lepši svet.

Že šestič za otroke z URI Soča

Otroci z oddelka za rehabilitacijo na URI Soča se od februarja lažje naučijo spretnostne vožnje z invalidskim vozičkom. Lidl Slovenija je v okviru tradicionalne, že šeste donacije Deluxe del sredstev od prodaje praznične linije izdelkov namenil nakupu opreme za postavitev poligona, na katerem se bodo otroci lahko učinkovito naučili vožnje z invalidskim vozičkom in spoznali osnovne prometne znake. Novoosvojena znanja in veščine vožnje z invalidskim vozičkom otrokom omogočajo večjo mobilnost, več samostojnosti ter bolj učinkovito vključevanje v šolsko okolje in med vrstnike. Lidl Slovenija donacijo Deluxe podarja v okviru trajnostne pobude Ustvarimo boljši svet. Ob tej priložnosti so imeli mladi pacienti možnost, da se

preizkusijo v športnih panogah. Mladi so se navdušili nad parakolesarstvom (predstavil ga je reprezentant Gregor Habe) in dvoranskim balinanjem, ki so ga predstavili reprezentanta Matjaž in Nataša Bartol ter mladi nadarjeni Timotej Šoš. Športni dan na URI Soča sta popestrila izvrstna paraplesalca Nastija Fijolič in Amir Alibabič. Lidl Slovenija in URI Soča sta ob zaključku donacije pripravila predavanje kliničnega psihologa dr. Aleksandra Zabela o samostojnosti otrok, ki so se ga udeležili starši in zaposleni na URI Soča ter zunanji gostje.

Pogled v leto 2020

Lidl Slovenija, ponosni podpornik slovenskih paralimpijcev in Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja, pogleduje že v leto 2020, ki bo v znamenju paralimpijskih iger v Tokiu. Igre se uradno začnejo 25. avgusta, leto dni pred tem pa jih bomo slavnostno obeležili tudi v Ljubljani.

(foto: MP Produkcija)



Odkrijte bogato ponudbo
svežih izdelkov za žar in
tudi vi postanite žar legenda!

Več na
lidl.si/zar-legende



PREPROSTO VEČ ZA VAS

Lidl Slovenija d.o.o. k.d.
www.lidl.si

Po uspešnem obisku na Japonskem

Piše: Drago Perko

(foto: Primož Jeralič)



Slovenska delegacija, na sprejemu pri županu mesta Fukui.

Delegacija Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja je januarja obiskala gostitelja paralimpijskih iger.

Manj kot 500 dni je ostalo do poletnih paralimpijskih iger v Tokiu, ki se bodo začele 25. avgusta. ZŠIS-PK je v preteklosti negovala izjemno dobre odnose z deželo vzhajajočega sonca, zdaj pa so se ti še obogatili in poglobili.

Delegacija ZŠIS-PK si je januarja ogledala športna prizorišča, kjer bodo leta 2020 potekale poletne paralimpijske igre. Strokovna sodelavca ZŠIS-PK Jana Čander in Primož Jeralič ter paralimpijec Darko Đurić so odpotovali na Japonsko na povabilo gostiteljev in zahvaljujoč zglednemu partnerskemu sodelovanju ZŠIS-PK z japonsko ambasado.

Naklonjeni igram in parašportu

Predstavniki ZŠIS-PK so si želeli ogledati in preveriti dostopnost športnih objektov, urejenost sanitarnih, povezanost z javnim prometom in oddaljenost od



hotelskih nastanitev. Nad vidnim so bili navdušeni in po končnem sestanku, ki je potekal v petek, 18. januarja, v občinskih prostorih mesta Fukui, so soglasno potrdili, da je mesto Fukui naklonjeno paralimpijcem in olimpijcem. Kljub temu bo treba za naše športnike narediti še nekaj izboljšav, ki jih je predlagala naša delegacija.

Japonska z odprtimi rokami pričakuje najboljše športnike, ki bodo v letu 2020 nastopili tako na

olimpijskih kot paralimpijskih igrah. Njihova zagnanost in pripravljenost, da športnikom pomagajo do najboljših rezultatov, je velika. Želijo si, da bi športniki na omenjenih igrah dosegli izvrstne rezultate in tako ponosno zastopali barve svoje države.

»Presenečena sem nad izjemno prijaznostjo Japoncev. Glede na vse preglede športnih objektov obstaja možnost, da bi organizirali predparalimpijski kamp v mestu Fukui,« je povedala Jana Čander.

Dr. Štrumbelj na čelu delegacije

»Izjemno sem navdušen nad trudom organizatorjev. Vidi se, da želijo prirediti dogodek, ki ne bo namenjen le organizatorjem, temveč športnikom, ki bodo lahko dosegli izjemne rezultate,« pravi Darko Đurić, za katerega niso motiv le paralimpijske igre, ampak vsak nastop. »Ogledali smo si športne objekte. Najbolj me je zanimala dostopnost do vseh prostorov. Bili smo navdušeni, čeprav so se pojavile manjše težave pri dostopu do prh v slačilnici pri enem izmed športnih objektov ter slaba dostopnost do kopalnic pri hotelskih nastanitvah. Zadovoljni smo z angažiranostjo Japoncev, ki si želijo, da bi bile igre ne samo v Tokiu, temveč tudi širše na Japonskem in v svetu iger vseh športnikov ne glede na invalidnost,« je dodal Primož Jeralič. Vodja paralimpijske odprave v Tokiu bo dr. Boro Štrumbelj. Slovenija bo v Tokiu lovila jubilejno 50. paralimpijsko kolajno.



Zaključna analiza obiskov.



Našo delegacijo je na letališču v Tokiu pozdravila uradna maskota paralimpijskih iger 2020, Someity.

Družili smo se tudi z osnovnošolci.



Pred Evropskim paralimpijskim komitejem številni izzivi

Piše: Drago Perko

(foto: Jana Čander)

V Izraelu sta maja potekali konferenca in generalna skupščina krovne evropske organizacije za parašport.

Evropski paralimpijski komite, ki mu predseduje Ratko Kovačič iz Hrvaške, deluje od leta 1991, z jasnim namenom: vzpodbujati in braniti skupne interese evropskih športnikov. EPC si prizadeva zagotoviti športne programe in pobude za parašport, in sicer tudi tako, da organizira kontinentalna tekmovanja.

»Vseh 76 udeležencev iz 41 nacionalnih paralimpijskih komitejev je na konferenci na delavnicah analiziralo stanje paralimpijskega gibanja v Evropi in delovanja EPC,« je o zadnjih aktivnostih EPC spregovorila izvrstna poznavalka športa invalidov Jana Čander, strokovna sodelavka ZŠIS-PK, udeleženka kongresa.

Prihaja nov plan

Srečanja se je udeležil tudi Andrew Parsons, predsednik Mednarodnega paralimpijskega komiteja. V govoru je izpostavil nekaj ključnih dogodkov in trenutkov. Osredotočil se je na prihodnost, razkril je, da bo Mednarodni paralimpijski komite obelodanil strateški plan 2019–2022, organizacija pa se bo osredotočila na inkluzijo, ki jo bo skušala ustvariti ravno skozi parašport.

Zbrani so razpravljali o prihodnosti EPC, novostih, organiziranosti ter bližajočih se paralimpijskih igrah v Tokiu 2020. V okviru zasedanja so bile organizirane tudi številne delavnice.

»Odpirali smo teme vizije, promocije in razvoja mladih parašportnikov. S sodelovanjem smo tako pričeli snovati strateški plan EPC. Skupščina je potekala nemoteno, pregledali smo vsebino in finančno stanje EPC ter predstavili projekta Tokio



2020 in EPYG (zimski – Poljska 2021 – in poletni – Finska 2019),« je še povedala Jana Čander.

ZŠIS-PK je ob tej priložnosti še utrdila vezi in partnerstva z drugimi evropskimi paralimpijskimi komiteji.

▲
ZŠIS-PK s predstavnico Jano Čander na konferenci in generalni Skupščini Evropskega paralimpijskega komiteja.

Jana Čander v družbi predstavnikov evropskih nacionalnih paralimpijskih komitejev.



Ratko Kovačič, predsednik Evropskega paralimpijskega komiteja.



Jernej Slivnik postaja del svetovne elite

Piše: Drago Perko

(foto: Drago Perko)



Temelj nove sezone bo 18-letni Hrušičan začel sestavljati že poleti, trener Roman Podlipnik načrtuje tudi vadbo superveleslaloma.

Čprav je pred vrati poletje, je prav, da se ozremo na minulo zimsko sezono, ko je nase vnovič opozoril 18-letni paraalpski smučar Jernej Slivnik, ki je sezono kronal tudi z dobrima rezultatom: 10. in 17. mestom na svetovnem prvenstvu v Kranjski Gori.

Pozitivna ocena

»To je bila prva sezona, ki jo lahko označim za dobro,« ocenjuje Slivnikov trener Roman Podlipnik. »Bistveno je bilo, da je bil Jernej zdrav. Imel je le težavo s poškodbo rame pred domačim svetovnim prvenstvom, a je tudi to premagal, se izkazal in dobro sklenil sezono,« nadaljuje Podlipnik.

»Navdušen sem, ker nas sedaj tudi ekipe najvišjega ranga vabijo na svoje treninge. Najboljši so Jerneja sprejeli za sebi enakega, to je dokaz, da smo na pravi poti,« Podlipnik pripoveduje o

segmentih, ki ob zmanjšani razliki v času za najboljšimi potrjujejo Slivnikov korak naprej v minuli sezoni. »Tudi na področju tehnike delamo korak naprej. Monoski smo že prilagodili, nastavitve smo dvignili stopnjo višje,« dodaja Podlipnik.

Rezerv je še precej, Slivnikov trener jih deli na več segmentov. »V danih pogojih se trudimo maksimalno, veliko oporo imamo v slovenski moški članski reprezentanci, s katero pogosto vadimo skupaj. Precej rezerv je še na področju

Duet Jernej Slivnik in trener Roman Podlipnik želita v prihodnosti odpeljati čim več tekem.



fizične pripravljenosti. Tako bodo lahko treningi daljši (trajali naj bi več dni) in zahtevnejši. Jernej pa bo potreboval še nekaj več samodiscipline. Na tekmah v Franciji in Španiji, kjer se je zaključeval svetovni pokal, mu je postalo jasno, da po tekmi svetovnega pokala najboljši popoldne opravijo še trening fizične pripravljenosti. V tem hipu Jernej tega še ne zmore, a bo tudi to prišlo na vrsto,« meni Podlipnik, ki opozarja še na poletni segment sezone, ko nastajajo temelji za uspešne zimske nastope.

Tudi poleti na sneg

»Maja sva bila še na Molltalu, kjer sva vadila štiri dni, to je že bila naložba za novo sezono. Zdaj pa bo treba delati dalje. Ne smemo dovoliti, da bi bil Jernej od marca do novembra brez treninga na snegu. Zato imamo v načrtu že dva kampa, enega junija, drugega julija oziroma v prvih dneh avgusta. Trenirali bomo v Saas Feeju ali Zermattu,« napoveduje Podlipnik, ki spomni, da v novi tekmovalni sezoni ni svetovnega prvenstva in paralimpijskih iger, načrtuje pa že korak naprej.

»Cilj je, da ima Jernej čim več tekem. V premeru 1000 kilometrov bi se radi udeležili čim več nastopov in nabirali nujno kilometrino, ki jo Jernej potrebuje. Z več tekmami bo prišla tudi gotovost, z njo pa rutina, brez katere ne gre. V slalomu lovimo prvo deseterico, za veleslalom pa ima Jernej še kak kilogram premalo, da bi bil hitrejši, a premore izvrsten občutek za drsenje, zato je pred njim v tej panogi še svetla prihodnost,« napoveduje Podlipnik.

Domov z medaljo, a žal brez uvrstitve na EP

Piše: Lena Gabršček

(foto: Arhiv odbojka sede)



Slovenska moška reprezentanca v odbojki sede se je po dolgem času spet borila za nastop na največjem tekmovanju stare celine. Fantje so med 21. in 24. februarjem barve Slovenije zastopali v Poreču na Hrvaškem, a žal jim je kljub osvojenemu bronastemu odličju uvrstitev na evropsko prvenstvo za las ušla.

Evropsko prvenstvo je pred vrati, saj se bodo že čez dobra dva meseca, med 13. in 21. julijem, v Budimpešti pomerile tako moške kot ženske ekipe. Medtem ko so naša dekleta na prvenstvo že uvrščena, so se fantje za zadnji vstopnici borili med 21. in 24. februarjem v Poreču. Na kvalifikacijah je nastopilo sedem ekip, poleg Slovenije še Turčija, Gruzija, Italija, Litva, Francija in Češka. Slovenska moška reprezentanca je na evropskem prvenstvu nazadnje nastopila leta 2001, prav tako na Madžarskem, kjer je osvojila 8. mesto, letos pa se je po dolgem času za nastop na prvenstvu stare celine ponovno borila z močno pomlajeno ekipo. Barve Slovenije so pod vodstvom selektorja Simona Božiča in pomočnika trenerja Branka Mihorka zastopali Marko Zupančič, Matjaž Majdič, Jordan Jakin, Dejan Fabčič, Matic Keržan, Sašo

Korun, Sebastjan Osrečki, Jaša Bartelj, Simon Turk, Tomi Jakša in Primož Petek.

Fante je v Poreču čakal naporen urnik, saj so imeli na sporedu šest tekem v štirih dneh, za uvrstitev na prvenstvo pa je bila pomembna vsaka osvojena točka. Prvi dan jih je najprej čakal obračun proti izkušeni ekipi Litve. Tekma je bila izenačena do zadnje točke, a na koncu so bili nasprotniki žal premočni – Slovenci so izgubili z rezultatom 3 : 2. A časa za razočaranje ni bilo, saj jih je popoldne čakal obračun proti izjemno motiviranim Italijanom. Fantom se je uspelo zbrati in tako so z odlično igro suvereno premagali zahodne sosede, kar je v izbrano vrsto ponovno vneslo nov zagon in upanje za uvrstitev na evropsko prvenstvo.

▲ Kljub Bronasti medalji se fantom ni uspelo uvrstiti na največje tekmovanje stare celine.

Drugi dan je bil na sporedu obračun proti novinki Češki, ki so jo Slovenci brez večjih težav premagali. Tretji dan so naši ponovno odigrali dve tekmi – najprej proti še neporaženi Turčiji, ki je na kvalifikacijah igrala res odlično. Fantje so v tekmo vstopili maksimalno motivirani in željni zmage. Kljub odlični in srčni igri pa jim je žal uspelo Turkom vzeti le dva niza. Dan se je tako ponovno zaključil z eno zmago in enim porazom, saj so bili v večernem obračunu Slovenci boljši od Francozov. Upanje za napredovanje je še vedno ostajalo, saj so bile vse reprezentance, z izjemo Turčije, ki je ostala neporažena do konca kvalifikacijskega turnirja, zelo izenačene v zmagah in dobljenih nizih. Zadnja tekma proti Gruziji je bila ključnega pomena, pomemben pa je bil tudi izid tekme med Litvo in Italijo. Žal se ni razpletlo po načrtih, saj so bili izkušeni Gruzijci premočni. Slovenci so tako osvojili končno tretje mesto, kar pomeni, da jim je uvrstitev na evropsko prvenstvo za las ušla. Na prvenstvo so se uvrstili Turki in Litovci. Kljub temu, da se ni izšlo po pričakovanjih, gre velika zahvala navijačem, ki so si vzeli čas in v velikem številu prišli podpret naše fante. Na vsaki tekmi so ustvarili izjemno vzdušje in Slovence dvignili v trenutkih, ko so podporo najbolj potrebovali.

Ženska ekipa je začela z intenzivnimi pripravami na evropsko prvenstvo, na katerem bo branila 5. mesto z zadnjega prvenstva v Poreču leta 2017. Dekleta so v okviru priprav trenirala z Nizozemkami

in Hrvatami, čaka pa jih še nekaj mednarodnih turnirjev in številne prijateljske pripravljalne tekme. Poleg Slovenije bodo na evropskem prvenstvu nastopile še ekipe Italije, Rusije, Ukrajine, Velike Britanije, Nemčije, Finske, Hrvaške in Madžarske.

► Slovenska reprezentanca je pokazala odlične igre.



▼ Fantje ostajajo optimistični in že kujejo nove podvige za prihodnost.



Verjemi, da ni nemogočih stvari

Pred pričetkom turnirja v para namiznem tenisu – 16. odprtega prvenstva Slovenije Thermana Laško 2019, sta dva izmed članov slovenske reprezentance Barbara Meglič in Luka Trtnik spregovorila o svojih pričakovanjih, spogledovanju z Olimpijskimi igrami v Tokiu 2020 ter mobilnosti. Njunih misli pa nismo ujeli v povsem običajnem intervjuju, za mizo, to bi bilo nemogoče. V pred-turnirskem času sta bila namreč vseskozi v gibanju in piljenju detajlov za čim boljši nastop, medtem ko so misli ostajale mirne, jasne in osredotočene k uresničevanju ciljev.

Pogovori so nastali kar v avtomobilu, v zanimivem formatu s 360-stopinjsko kamero. Čisto blizu, pod kožo, pa jima je skušala zlesti Mateja Pintar Pustovrh, paralimpijka, dobitnica zlate (Atene, 2004) in bronaste (Peking, 2008) paralimpijske medalje v namiznem tenisu. Varno vožnjo je zgotovil Miran Stanovnik, nekdanji športnik, 18-kratni udeleženec ene najtežjih reli preizkušenj Pariz–Dakar, trener varne vožnje in še bi lahko naštevali vsestranskost izjemnega puščavskega lisjaka.

Oba reprezentanta Barbara Meglič in Luka Trtnik se strinjata, da je igrati doma velika prednost, saj občutita navijaško vzdušje in podporo staršev, prijateljev in zvestih navijačev. To ju dodatno motivira in žene, da dasta od sebe največ, kar je mogoče. Napovedovanju morebitne uvrstitve na prihajajoče olimpijske igre sta se raje ognila, saj si nista želela ustvarjati dodatnega bremena, temveč sta skušala ostati sproščena.

Kot pravi Luka Trtnik: »Tako kot na vsakem turnirju, skušam dati čim več od sebe« in v zmagovitem slogu sklene: »kar se tiče postati najboljši, nisem ravno

skromen, ampak mislim, da je to cilj vsakega, da si na vrhu svojega poklica.«

Skupno vsem sogovornikom je njihovo motivacijsko razmišljanje o življenjskem nazoru, ki ne priznava pojma »nemogoče«; ker je to nepotrebna samo-omejitev, ki te hromi in ti ne dopusti niti prvega koraka na poti k uresničevanju svojih potreb, želja in ciljev. V spontanem pogovoru Miran Stanovnik razgrni svoje misli: »Da mora človek v življenju zaupati, najprej seveda sebi in s tem instinktom, s tem občutkom, izbrati take posameznike ob sebi ali ekipe, saj potem, nemogočih stvari praktično ni.« Tej misli pritrjuje Mateja P. Pustovrh in dodaja: »Predvsem pa zaupati v svojo odločitev in v to svoje prepričanje.«

Pogovor je nanesele tudi na dožemanje mobilnosti in premagovanje ovir pri vsakodnevnih aktivnostih. Njihova zaznava je zmagovita tudi na tem področju, saj ovir ne poznajo oziroma jim ne pripisujejo večje teže. Barbara Meglič jih preprosto – ne vidi: »Vedno se da oviro premagati, mogoče moraš včasih koga prositi za kanček pomoči, vendar sem jaz vseskozi mobilna«.

Da so bili pogovori snemani ravno v avtomobilu Toyota, ni naključje. Toyota s svojim senzibilnim pristopom

do mobilnostnih potreb vseh ljudi, daje poseben poudarek zagotavljanju naprednih, trajnostnih in okolju prijaznih rešitev. Vse do leta 2024 je korporacija uradni globalni partner Mednarodnega olimpijskega komiteja in Mednarodnega paralimpijskega komiteja. Edinstveno partnerstvo v svetu športa na svetovni ravni ne dela razlik med ljudmi zaradi njihovih gibalnih omejitev oz. stopnje invalidnosti temveč uresničuje svojo poslanstvo »Mobilnost za vse« (Mobility for All).

**Pogovore si je moč v celoti ogledati na družbenih omrežjih ZŠIS-PK in Toyote Slovenija.*



NE GOVORI MI,
ČESA NE
ZMOREM.

START YOUR IMPOSSIBLE

TOYOTA



KO SE LAHKO SVOBODNO GIBAMO, JE VSE MOGOČE.

Vse pravice pridržane.

SIT2PLAY inkluzivna odbojka sede

Piše: Lena Gabršček

(foto: Arhiv odbojka sede)

Biti drugačen na kakršenkoli način v času mladostništva je pogosto zelo težko, saj gre za obdobje, v katerem se začnemo v večji meri zavedati sebe in svojega telesa, poleg tega pa je sprejetost s strani vrstnikov zelo pomembna. Občutek sprejetosti in enakosti lahko mladim nudimo z inkluzivnim delom in s tem namenom smo se letos ob podpori Odbojkarske zveze Slovenije vključili v evropski projekt Sit2play. V okviru projekta si bomo prizadevali za inkluzivno delo na področju odbojke sede.

Sit2Play je evropski projekt, ki ga podpira Evropska unija. Leta 2019 ga bomo ob podpori Odbojkarske zveze Slovenije izvedli v šestih evropskih državah – poleg Slovenije sodelujejo še Italija, ki je pobudnica projekta, Turčija, Estonija, Finska in Bolgarija. Glavni namen projekta je inkluzivno delo, kar pomeni, da bomo s pomočjo odbojke sede skušali mladim, ne glede na njihove morebitne telesne ali duševne primanjkljaje, omogočiti aktivno udeleževanje na športnem področju.



Šport je eno izmed orodij, s katerimi lahko vplivamo na mišljenje ljudi in tako zmanjšamo stereotipna prepričanja, ki so v naši družbi v povezavi z invalidi na žalost še vedno prisotna.

“Poleg tega lahko s pomočjo inkluzije mladim s posebnimi potrebami ponudimo občutek večje sprejetosti in vključenosti v družbo, kar lahko pozitivno vpliva na njihovo samopodobo.”

Odbojka sede je šport, ki je dostopen vsem, ne glede na telesno, duševno ali umsko stanje, zato je primeren

za inkluzivno delo. V okviru projekta Sit2play bo vsaka država na državni ravni izvedla turnir, na katerem se bodo pomerile različne ekipe mladih med 14. in 18. letom starosti, z izjemo mladih s primanjkljaji na telesnem področju – tu bodo lahko sodelovali tudi mlajši. Vsako ekipo bo lahko sestavljalo največ 12 mladih, od tega vsaj dve dekleti in vsaj trije posamezniki z odločbo o posebnih potrebah.

V Sloveniji bomo izvedli dva turnirja: prvi bo 16. junija potekal v Braslovčah, drugi pa 14. septembra v Ljubljani, torej v času evropskega prvenstva v odbojki. Za vse zainteresirane bomo maja predvidoma izvedli seminar, na katerem bomo podrobno predstavili projekt, torej (inkluzivno) odbojko sede, ter udeležencem izročili vse potrebno

gradivo za kakovostno inkluzivno delo na področju odbojke sede. Pravila inkluzivne odbojke sede bodo nekoliko prilagojena in tako bolj dostopna vsem. Namesto servisa bo žogo dovoljeno čez mrežo tudi vreči, število menjav na igrišču ne bo omejeno, poleg tega bo žoga, s katero bodo mladi igrali, lažja, kar bo olajšalo igro. Za zaključek turnirja bo »izbrana vrsta« Slovenije odpotovala v Rim, kjer se bodo »reprezentance« vseh držav partneric pomerile na mednarodnem turnirju.

“Ker verjamemo, da je v inkluzivnem športnem udejstvovanju prihodnost, upamo, da se nam bo pri projektu pridružilo čim več mladih, šol, društev, zavodov in drugih zainteresiranih.”

Več informacij o projektu lahko najdete na naši spletni strani <http://odbojkasede.weebly.com/> in na uradni spletni strani projekta <https://www.sit2play.eu/>.

Mladi so bili navdušeni nad odbojko sede.



Alen Kobilica lovi paralimpijsko vozovnico

Piše: Drago Perko

(foto: Arhiv paratriatlon)



Náš paratriatlonec je uspešno nastopil na tekmah svetovne serije v Milanu in v japonski Yokohami. Poleg svetovnega prvenstva (27.6. v kanadskem Montrealu) se bo 14.9. preizkusil še na evropskem prvenstvu.

Sezona nastopov, predvsem pa zbiranja nujnih točk za nastop na paralimpijskih igrah v Tokiu, se je začela tudi na Alena Kobilico. Uvodoma se je preizkusil v Italiji, kjer je zasedel 6. mesto, na Japonskem pa je sedmi. Kobilica je v Italiji na progi spremljal Jaroslav Kovačič, v Italiji pa Urh Klenovšek, v Alenovi ekipi pa sta bila še Luka Kovic in Gregor Nahtigal.

V Milanu je zmagal Španec Hector Catala Laparra, ki je s progo opravil v uri in deveti sekundah. Drugi je bil Britanec Dave Ellis (1:01,09), tretji pa Američan Kyle Coon (1:02,06). Alen je prišel v cilj s časom 1:04,19. Kobilica je imel 7. čas plavanja, 4. čas kolesarjenja in šesti čas teka. Tekmovalci so se spopadli s progo, ki je bila sestavljena s 750 metri plavanja, 19,95 kilometri kolesarjenja

in petimi kilometri teka. Plavalni del sta Alen in Jaroslav zaključila kot tretja, v prvi menjavi na kolo sta imela nekaj zapletov in tako sta na kolesarski del odšla ko 5. Kolesarski del sta odvozila dobro in z brezhibno drugo menjavo zadržala mesto do začetka tekaškega odseka. Na teku sta izgubila eno mesto in končala kot šesta.

Dokaz, da so na pravi poti

»Alen in Jaroslav sta zasedla 6. mesto, med elitno skupino izbranih paratriatlancev. Ker je to svetovna serija, je po pravilih ITU organizacije na tekmovanje povabljenih samo 8 najboljših paratriatlancev na svetu,« je uvodoma povedal trener Gregor Nahtigal, potem pa je nadaljeval: »Tekmovanje ocenjujem kot uspešno. Plavanje sicer ni bilo tisto, kar je Alena do sedaj ločilo od konkurentov in je bil zaostanek minute in 30 sekund tokrat preveč, a to je zagotovo posledica preusmeritve trenažnega procesa v izboljšanje tekaškega dela. Kolesarski del sta tehnično odpeljala odlično, še bolj presenetljiv pa je bil tek, saj je Alen odtekel rekorden čas petkilometrski razdalje in nakazal, da je bilo sodelovanje z Romanom Kežarjem pravilna odločitev. Tekma v Milanu je bila pravzaprav zaključek bazične priprave s prvim vrhom sezone v mesecu juniju na svetovnem prvenstvu v Montrealu. Tekma v Milanu je odličen presek dosedanjega dela in še boljše napoved za prihodnja tekmovanja. Z veseljem pričakujemo nova tekmovanja in uvrstitve na paralimpijske igre v Tokiu 2020. Nadaljujemo s trenažnim procesom, kjer bo cilj dvigniti hitrost. Trening spremljevalec ostaja Luka Kovic, ki se nam je na nesrečo poškodoval dva tedna pred Milanom, a nas je rešil novi trening spremljevalec Urh Klenovšek. Zelo nas veseli pripravljenost za delo tako Luke kot Urha. Sodelovanje s strokovnim sodelavcem Romanom Kežarjem, Aleksejem Dolinškom in Damjanom Čanžekom se nadaljuje. Zahvaljujemo se tudi podpori Triatlon zvezi Slovenije in Zvezi za šport invalidov Slovenije-Paralimpijskemu komiteju,« je za konec pristavil trener Nahtigal.

Še enkrat bi rad tekel na paralimpijskih igrah

Piše: Drago Perko

(foto: Arhiv paraatletika)

Na maratonu v Londonu, ki je štel tudi za svetovno prvenstvo, je naš slepi maratonec Sandi Novak zasedel 15. mesto v svoji tekmovalni skupini.

Za nami je Londonski maraton, kjer se je predstavil tudi naš slepi tekač Sandi Novak. V konkurenci 23 parašportnikov je zasedel 21. mesto, v svoji tekmovalni konkurenci pa je bil Sandi 15. Na poti sta ga spremljala njegov trener Roman Kežar in Martin Pintar, nad ekipo je bdel tudi to pot Primož Černilec. »Zadovoljni smo z mestom in časom. Je bilo kar zahtevno,« so povedali v Novakom taboru po nastopu na Otoku. Sandi Novak je v zahtevnih tekaških razmerah porabil za maraton tri ure, minuto in 23 sekund. Svetovni prvak je postal Maročan El Amin Chentouf (2:21,23), srebrn je bil Španec Alberto Suarez Laso (2:25,50), bronast pa Japonec Tadashi Horikoshi (2:25,56).

»Za nami je izjemen maraton,« nam je povedal Sandi Novak nekaj dni po prihodu v Slovenijo, tisti prvi domači dnevi pa so bili namenjeni počivanju, razdaja in nastop v Angliji sta terjali svoj davek.

»To so moji počivalni dnevi,« nadaljuje Sandi, ki uvodoma pohvali delo celotne ekipe, ki ga je spremljala v Londonu. »Bili smo dobra ekipa, dobro smo opravili s progo. Ni pa se mi še zgodilo v karieri, da ne bi in ne bi hotel biti 40. kilometer, potem ko sem pretekel mimo



35. kilometra. Na koncu sem »zborbal« in s trmo prišel do cilja. Tam okoli 30. kilometra je kazalo na še višjo uvrstitev in boljši čas,« pojasni Sandi, ki mu je v Londonu vedno zahtevno teči.

»Enostavno mi psihološko ta maraton ne ustreza tako. Veliko je policije, veliko je udarcev, vse to me kot slepega športnika moti. Ovir je enostavno preveč,« nadaljuje Sandi Novak.

Vse bo naredil

Kako dalje, nas zanima. »Želim na paralimpijske igre v Tokiu. Za to bom naredil vse in iz sebe iztisnil več 100

odstotkov!« napove Sandi, ki bo normo za igre lovil v Berlinu, Valenciji, najbolj zagotovo pa v Dubaju. Slednja trasa mu je najbolj pri srcu, pa tudi osebni rekord ima na tej progi 2:39:57, postavil pa ga je januarja 2016. »Prihodnje leto januarja bomo v Dubaju,« napove Novak, ki premore veliko željo, da po Riu de Janeiru 2016. še drugič teče pod petimi paralimpijskimi krogi.

»Povsem sem osredotočen, maksimalno sem angažiran, naredili bomo vse, da nam uspe za nas, za Slovenijo,« napove Novak, ki ob tem pohvali novega sotekača vodiča Martina Pintarja. »Dober fant«

Ni se izšlo, kot je pričakoval

Piše: Drago Perko

(foto: Maja Bobnar)



V zadnjih dneh aprila in prvih dneh maja je Matjaž Bartol nastopil na tekmovanju BISFed 2019 Montréal Boccia World Open.

Za Matjažem Bartolom, tekmovalcem v dvoranskem balinanju, je prvo letošnje tekmovanje na najvišji ravni.

“V zadnjih dneh aprila in prvih dneh maja je nastopil na tekmovanju BISFed 2019 Montréal Boccia World Open. V izjemno zahtevni predtekmovalni skupini se ni izšlo po njegovih željah in pričakovanjih.”

»Treningu in mentalni pripravi sem namenil ogromno časa. Naredil bom vse, da pridem čim

višje, vendar grem korak za korakom,« je napovedal Matjaž Bartol, ki se spogleduje z nastopom na paralimpijskih igrah v Tokiu 2020. Uvodoma je moral priznati premoč Korejcu Jangu, ki je slavil z 9 : 0, na koncu pa je azijski predstavnik zasedel 2. mesto. V nadaljevanju je Bartola tesno, s 3 : 2, porazil Američan Taylor, za konec pa še Kolumbijec Grisalec (2 : 8).

»V to tekmovanje sem vložil veliko truda, časa in energije. Žal se ni izteklo po mojih načrtih in pričakovanjih,« je po vrnitvi v Slovenijo povedal Matjaž Bartol.

Selektorica Maja Bobnar je dodala, da Matjaža avgusta čaka večje tekmovanje v Španiji.

▲
Matjaž Bartol se je udeležil tekmovanja v Montrealu.

*Zabava
meni. Objem
njemu. Podpora
tebi.*

Loterijske igre prinašajo zabavo, pričakovanje dobrega in pogovor o sreči, ki jo delimo s svojimi najbližjimi.

Loterijske igre pa so tudi ključni vir sredstev za športne, invalidske in humanitarne organizacije.

Hvala, ker sodelujete v igrah, ki prinašajo Srečo za vse.

loterija.si

LOTERIJA
SLOVENIJE

Tadej sedmi, Iris šesta

Piše: Tone Petrič

(foto: Osebni arhiv I.B. In T.E.)



Tadej Enci se je s trenerjem Gregorjem Doberškom vrnil s svetovnega dvoranskega prvenstva gluhih v atletiki, ki je potekalo v Talinu. Osvojil je sedmo mesto.

▲ Gregor Doberšek in Tadej Enci.

V kvalifikacijah je bil Enci najhitrejši in se je brez težav uvrstil v polfinalni tek. Tam se je za preboj v finale nešportno boril Turk Suzen Yasin, ki je Encija odrinil. Tadej je izgubil ravnotežje in se vso tretjo krivino lovil, da je ostal na nogah. Pri tem je izgubil preveč moči. V cilj je pritekel kot tretji in ostal brez nastopa v finalu. Trener Doberšek je po končani tekmi protestiral pri direktorju tekmovanja in glavnem sodniku. Ta je menil, da Yasin Encija ni odrinil namerno. Doberšek pojasni: »Vsi trenerji, ki so z mano stali na tribuni, so videli, da je Yasin to storil nalašč, z namenom ovirati Encija, ki si je s silovitim štartom pritekel vodilni položaj pri vstopu v zadnji krog. To je pri teku na 400 metrov v dvorani izjemno pomembno za končno razvrstitev,« odličen štart polfinalnega teka najhitrejšega gluhega Slovence opiše njegov trener. Doberšek je opis dogajanja na

stezi podkrepil z videoposnetkom: »Žal je vpliv Turške zveze gluhih prevelik. Tako bi bilo zaman pričakovati, da bi se organizator v tem primeru držal pravil in nemudoma diskvalificiral Turka,« vidno razočaran nad odzivom glavnega sodnika sklene Doberšek.

Iris Breganski in Damjan Šparovec.



Tudi sicer njegov splošni vtis o tekmovanju ni najboljši: »Tekmovanje tokrat ni bilo izvedeno na ravni svetovnega prvenstva. Sodnikov za teke ob stezi praktično ni bilo. Ravno zaradi tega je to tekmovanje zame neregularno! Če bi bili sodniki za teke na stezi, bi Turka nemudoma diskvalificirali, v polfinale pa bi se uvrstila Dmytri in Enci. Glede na videno in čase v zimskem delu tekmovanja bi Enci zagotovo osvojil medaljo.«

“Junija se odpravljata na evropsko prvenstvo gluhih v Nemčiji. Izjemni Enci velja za favorita in bo napadal medaljo.”

Iris Breganski na debiju med članicami na svetovnem dvoranskem prvenstvu gluhih v Talinu v skoku v višino ni dosegla zastavljenega cilja. Kljub dobrim poskusom na začetnih višinah je na višini 150 centimetrov prišlo do tehničnih težav. Letvica je ostala nepreskočena. 18-letna atletinja, dvakratna evropska mladinska

prvakinja (Sofija 2018), je osvojila šesto mesto, kar je obetaven rezultat.

»Verjetno so mi malo ponagajali živci ob prvem večjem članskem nastopu mlade Iris,« pojasni trener Damjan Šparovec, ki je bil kritičen do sodnikov: »Sodniki tekmovalkam niso dali dovolj časa za ogrevanje, saj so blazino postavili le 15 minut pred začetkom tekmovanja. Problem je bil tudi v klicanju tekmovalk na zaletišče. To so počeli tako, da so dajali štartne številke na ročni semafor, pred semaforjem pa je sedel sodnik, ki je zakrival pogled nanj. Tako se je čas na semaforju za dolžino poskusa odšteval, še preden je Iris videla, da je na vrsti,« razmere na tekmovanju komentira trener. »V prid ji ni bilo niti dolgo potovanje na prvenstvo. Odpoved leta z Dunaja je potovanje podaljšala na 25 ur, kar je pomenilo še eno neprespano noč z dodatnim letom čez dansko letališče v Estonijo. Utrujenost je bila tako odločilna,« ocenjuje trener in dodaja: »Ker je skok v višino tehnično zahteven, se osebni rekordi ne dosegajo vsak dan. Verjamem, da bo Iris vztrajala, trenirala in kmalu popravila osebni rekord. Morda že na naslednjem večjem tekmovanju gluhih,« je optimističen Šparovec.



▲ Tadej pred startom teka na 400 metrov.

Iris je osvojila 6. mesto.



Igre v presežkih

Piše: SOS

(foto: Arhiv SOS)



Veličasten sprejem na Letališču Jožeta Pučnika je bil pika na i izjemnemu nastopu slovenske delegacije na 15. poletnih igrah svetovne specialne olimpijade v Abu Dhabiju in Dubaju.

Med 14. in 21. marcem so v Abu Dhabiju potekale poletne svetovne igre specialne olimpijade, na katerih je tekmovalo tudi 27 slovenskih specialcev. Osvojili so 24 medalj, od tega tri zlate, trinajst srebrnih in osem bronastih. »Niso pomembne samo medalje, pomemben je pristop, trud, ki so ga tekmovalci vložili v nastope,« je zadovoljen vodja delegacije, sicer predsednik Specialne olimpijade Slovenije Ljubomir Miličević. »Tekmovanja specialne olimpijade so posebna. Ko pa govorimo o svetovnih igrah, kjer se zbere 7.000 tekmovalcev in 3.000 spremljevalcev iz 200 držav ter nešteto prostovoljcev, je to še toliko bolj poseben dogodek. Kot sem že velikokrat poudaril, je energija, ki jo oddajajo tekmovalci, tako pozitivna, da na koncu premaga vso nejevoljo in vse zaplete.«

Med medaljami posebej žari bronasta medalja košarkarjev, saj so imeli v skupini z Avstralijo, Novo Zelandijo, Madžarsko in Izraelom močne nasprotnike. Kapetan slovenske ekipe je bil izkušeni Manfred Kržišnik – Fredi, ki je na svetovnih igrah tekmoval že četrtič. Tako je zbirki dveh zlatih, ene srebrne in ene bronaste medalje dodal še eno bronasto. Z njim je bil v ekipi tudi »stari maček« Atif Mulič, ki prav tako že ima medalje z zimskih iger (srebrno in dve bronasti), bil pa je tudi član zmagovalne košarkarske ekipe, ki je pred osmimi leti iz Aten prinesla zlato. »Mislim, da sta bila upravičeno člana tokratne reprezentance, kajti pri njiju ne mine dan brez športa. Če že aktivno ne trenirata, pa pogovor gotovo nanese na aktualno športno dogajanje,« je povedal njun trener v CUDV

▲ Zmagoslavje po osvojeni medalji.

Črna Janže Blatnik, ki se je potihem zahvalil Frediju, saj ga je ravno ta pred 25 leti potegnil v »specialni svet«.



Kolesar Uroš Bernik.

◀



Košarkarji so prikazali pravo borbo na igrišču.

◀

Abu Dhabi in Dubaj bosta ostala v lepih spominih.

▼

Med športniki je bil najuspešnejši plavalec Alen Šošter, lastnik kar desetih državnih rekordov med plavalci z Downovim sindromom. Osvojil je tri srebrne medalje – na 100 in 200 m prosto ter v štafeti štirikrat 50 m mešano. Med dekleti je bila najboljša plavalka Anja Golčer (25 m prsno in štafeta štirikrat 50 m mešano), osvojila je zlato in bronasto medaljo. »Po 10 letih redne vadbe ji je uspelo sestaviti sanjsko tekmo z vsemi potrebnimi pravili, ki so zanjo verjetno povsem nepotrebna,« je na plavalko ponosna trenerka Katarina Praznik. »Tako je dokazala, da tudi osebe z avtizmom zmorejo.«

Igre v Abu Dhabiju in Dubaju si bomo zapomnili po marsikaterem presežku, skoraj nedosegljivem za bodoče organizatorje. »Število držav se je povečalo za 30, na 200 udeleženk. Standard tekmovališč in namestitve je bil tako visok kot še nikoli. Število prostovoljcev – neverjetno. Včasih se mi je zdelo, da jih je več kot nas. Prijaznost in ustrežljivost teh prostovoljcev pa je bila skoraj neskončna,« proti Emiratom pogleduje vodja delegacije. Zastava specialne olimpijade, svetovnega gibanja, ki je lani praznovalo 50-letnico obstoja, je šla v roke švedskim organizatorjem, ki bodo leta 2021 priredili zimske igre, naslednje poletno tekmovanje tega ranga pa bo leta 2023 v Berlinu. Tudi na poti do tja bo prisoten trend, da se vedno več »specialnega« športa na treningih in tekmovanjih vključuje v širše športno okolje.





Andreja Resman z atletinjo.



Poleg številnih gledalcev so bili v Emiratih tudi nekateri starši slovenskih tekmovalcev. V specialni olimpijadi namreč že dolgo deluje program za starše – in tokrat je bilo zanje res dobro poskrbljeno. »Na otvoritvi specialne olimpijade sem bila ganjena do solz. Bila sem ponosna, da smo del tako velikega dogodka. Ne samo Tina, najina hči, tudi midva sva bila del te zgodbe. Vesela in srečna sva, da ji je uspelo. Z vztrajnostjo in delom je dokazala, da je mogoče doseči prav vse, tudi olimpijsko zlato,« je na svoje dekle ponosna Tatjana Skerlep.

“Z delegacijo je bila tudi predstavnica Zveze Sožitje, starševske organizacije, katere del je tudi Specialna olimpijada Slovenije.”

Andreja Resman je trenerka v lokalnem društvu Sožitje, zato ji je simbioza tekmovalca in staršev še kako blizu: »Udeležba vsakega športnika na svetovnih igrah je vrhunec njegove športne poti. Zato naj starši to možnost izkoristijo in tak dogodek

Katarina Praznik s plavalci.



doživijo skupaj. Tega, kar smo doživeli na teh igrah, ni mogoče opisati z besedami.« Ob tem je mama Jeseničana Nika Jerkovića, ki je v namiznem tenisu osvojil dve srebrni medalji, dodala: »Presrečna sem, ponosna, verjetno tako kot mama vsakega športnika. Ob tem se spomnim besed njegove učiteljice, preden sem ga prepisala v posebni program.

“Rekla je: pogledajte ga, kakšen je, kaj pa mislite, da bo iz njega? Takrat sem si prisegla, da bo moj fant v življenju nekaj dosegel!« In tudi Jani Jerković je uspelo!”

Ekipo so opremili donatorji: Alpina, Zavarovalnica Wienerstädtische, Safilo in Intersocks, finančno pa jo je podprl tudi Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije. Zahvala gre tudi partnerjema v projektu – Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskemu komiteju ter Zvezi Sožitje.

DOSEŽENI REZULTATI PO ŠPORTIH:

ATLETIKA

Tamara Korotaj (OŠ Stanka Vraza Ormož)

- 2. mesto (200 m),
- 3. mesto (100 m),
- 4. mesto (štafeta štirikrat 100 m)

Vinko Rešetar (CUDV Dobrna)

- 2. mesto (1.500 m),
- 3. mesto (800 m),
- 4. mesto (štafeta štirikrat 100 m)

Martin Lešnik (VDC Šentjur, enota Slov. Konjice)

- 2. mesto (200 m),
- 3. mesto (400 m),

Mario Zajfrid (OŠ Gustava Šiliha, Maribor)

- 2. mesto (400 m),
- 3. mesto (800 m),
- 4. mesto (štafeta štirikrat 100 m)

Jožica Drač (VDC Šentjur, enota Šentjur)

- 3. mesto (1.500 m)

Anamari Hadner (OŠ Gustava Šiliha, Maribor)

- 5. mesto (200 m),
- 5. mesto (400 m),
- 4. mesto (štafeta štirikrat 100 m)



Rok Mai Vodusek in Nik Jerković po uspehu v dvojicah.



Tina Skerlep je osvojila 1. mesto v judu.



Balinarji.



PLAVANJE

Anja Golčer (Sožitje Velenje)

- 1. mesto (25 m prsno),
- 2. mesto (štafeta štirikrat 50 m mešano),
- 8. mesto (50 m prsno)

Alen Šošter (Sožitje Velenje)

- 2. mesto (100 m prosto),
- 2. mesto (200 m prosto),
- 2. mesto (štafeta štirikrat 50 m mešano),
- 4. mesto (100 m delfin)

Timotej Galunič (OŠ Gustava Šiliha, Maribor)

- 2. mesto (50 m prosto),
- 2. mesto (štafeta štirikrat 50 m mešano),
- 3. mesto (100 m prosto)

Urban Goltnik (Sožitje Velenje)

- 2. mesto (štafeta štirikrat 50 m mešano),
- 4. mesto (25 m prsno)

NAMIZNI TENIS

Nik Jerkovič (OŠ Poldeta Stražišarja, Jesenice)

- 2. mesto (posamezno),
- 2. mesto (dvojice)

Rok Mai Vodusek (Center Janeza Levca, Ljubljana)

- 4. mesto (posamezno),
- 2. mesto (dvojice)

JUDO

Tina Skerlep (Center Janeza Levca, Ljubljana)

- 1. mesto (posamezno)

Žiga Vangoš (II. OŠ Žalec)

- 2. mesto (posamezno)

KOLESARSTVO

Simona Gaser (Sožitje Škofja Loka)

- 1. mesto (1 km),
- 3. mesto (2 km)

Uroš Bernik (Sožitje Škofja Loka)

- 2. mesto (5 km),
- 7. mesto (10 km)

KOŠARKA – 3. mesto

Sebastjan Ratej (CVD Golovec)

Luka Gračner (CVD Golovec)

Albin Kolar (CUDV Dobrna)

Primož Mrkun (VDC Želva)

Ivan Ruf (VDC Želva)

Klavdi Zorko (OŠ Glazija Celje)



Slavje košarkarjev.



Bronasti košarkarji.



Manfred Kržišnik (CUDV Črna)

Atif Mulič (CUDV Črna)

BALINANJE

Miha Zalokar (OŠ Glazija, Celje)

- 2. mesto (posamezno),
- 4. mesto (dvojice)

Lara Ilič (Center Janeza Levca)

- 4. mesto (posamezno),
- 4. mesto (dvojice)

Košarkarji so na koncu osvojili 3. mesto.



Sprejem pri Predsedniku Republike Borutu Pahorju,

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je sprejel delegacijo tekmovalcev SOS, ki je v marcu uspešno tekmovala na Poletnih svetovnih igrah v Abu Dhabiju in Dubaju. 27 športnikov je tam osvojilo 24 medalj.

Sprejem je potekal v sproščenem vzdušju, kjer se je predsednik SOS in vodja delegacije Ljubo Miličević zahvalil za gostoljubje in dejal, da je bilo to za naše športnike najpomembnejše tekmovalno v zadnjih štirih letih. »Poleg medalj so pomembni tudi vtisi, vsa prizadevanja, ki smo jih skupaj s tekmovalci vložili v to tekmovalno,« je bil s sprejemom na najvišji ravni zadovoljen Miličević.

Predsednik pa je nadaljeval: »Danes smo se zbrali, da Sloveniji sporočimo, da ste uspešno nastopili, da smo ponosni na vas, na vaše rezultate, ki so plod truda in odrekanje, vztrajanja in trme. Čestitke tudi vsem trenerjem in mentorjem. Spremljam vaše delo in v zadnjem desetletju je bilo marsikaj narejenega, zato verjamem, da tako veliko število medalj ni naključje«, je ob sprejemu v predsedniški palači dejal Predsednik Pahor.



(foto: Urad Predsednika Republike Slovenije)

DRŽAVNA PRVENSTVA 2019

Piše: Primož Jeralič - (nelektorirano)

(foto: Arhiv ZŠIS-PK)

V letu 2019 je v koledarju Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja (ZŠIS-PK) planiranih 37 državnih prvenstev, od tega je bilo do izida revije 53/54 izvedenih 15 državnih prvenstev.

Posebnosti DP:

Strokovna služba planirana državna prvenstva usklajuje z nastopi slovenskih reprezentantov hkrati pa je potrebno organizacijo in izvedbo državnega prvenstva prilagoditi času in kraju izvedbe. Nekatera državna prvenstva je potrebno uskladiti s panožnimi zvezami in njihovim koledarjem tekmovanj.

V februarju smo zaradi visokih temperatur in pomankanja snega na smučišču Mojstran odpovedati izvedbo državnega prvenstva 213.2.2019. Državno prvenstvo smo nato uspešno izvedli 8.3.2019 na smučišču Brsnina v Kranjski Gori.

Strokovna služba redno pošilja rezultate državnih prvenstev vsem prijaviteljem na posamezno tekmovanje. V bazi tekmovalcev je bilo v letu 2019 do izida revije na novo registriranih 41 novih športnikov invalidov.

Veliko težav v začetku leta je povzročila nova odredba Ribiške zveze Slovenije, ki zahteva registracijo ribičev

invalidov pri Ribiških družinah in tekmovalno licenco s katero imajo nato ribiči invalidi dovoljenje za lov rib na tekmovanjih. Potrebno je omeniti, da je inšpekcijski nadzor s strani Republike Slovenije poostiril nadzor na tekmovanji ter pričela z izdajo plačilnih nalogov, in zato tekmovalci, ki ne bodo imeli urejenih članstev in tekmovalnih licenc ne bodo mogli nastopiti na tekmovanji. ZŠIS-PK se zato skupaj z nekaterimi invalidskimi organizacijami in NSIOS trudi najti skupen jezik z Ribiško zvezo Slovenije. Na to temo se je odvilo že tudi nekaj sestankov.

DP v paraplavanju, ki naj bi potekalo integrirano z DP masters pri Plavalni zvezi Slovenij odpovedano je bilo zaradi pomankanja sredstev odpovedano in predstavljeno na jesenski del. Ravno tako je zaradi prezasedenosti športnih dvoran DP v odbojki sede predstavljeno na oktober 2019.

Rezultati državnih prvenstev so dostopni v arhivu ZŠIS-PK ter na spletni strani www.zsis.si.

Podatki po posameznih prvenstvih koledarja ZŠIS-PK 2019:

1. PAVANJE U19

V soboto, 2. februarja 2019, je na bazenu v Mariboru potekalo že 2. integrirano državno prvenstvo za paraplavalce, ki so bili rojeni leta 2000 oz. mlajši. Na tekmovanje je bilo prijavljenih kar 50 startov, kar je odlična novica, saj je plavanje še vedno v porastu in v večini se z njim ukvarja mlajša generacija paraplavalcev. Tekmovanje je bilo tako izvedeno s



strani Plavalnega Društva Maribor. Na tekmovanju je bil predstavnik s strani ZŠIS-PK, Grega Dolinar, ki je tudi sicer učitelj plavanja in navdušen triatlonec.

Rezultati: ŽENSKE:
50m prsno (SG)
1. mesto: Tjaša Maselj (*CENTER VIDIM CILJ*);

(S14)
1. mesto: Maja Bartolj (*ŠD PLAVALČEK*);

(SB4)
1. mesto: Ajda Brilej (*ŠD PLAVALČEK*);

100m prosto (S14)
1. mesto: Anja Golčer (*PK VELENJE*),
2. mesto: Maruša Golčer (*PK VELENJE*);

50m hrbtno (S14)
1. mesto: Anja Golčer (*PK VELENJE*);

(S5)
1. mesto: Tonja Brložnik (*PK VELENJE*);

100m hrbtno (S14)
1. mesto: Maruša Golčer (*PK VELENJE*);

50m prosto (S14)
1. mesto: Sabina Cimpelj (*PK VELENJE*),
2. mesto: Maja Bartolj (*ŠD PLAVALČEK*);

(S5)
1. mesto: Tonja Brložnik (*PK VELENJE*);

100m prsno (SB14)
1. mesto: Sabina Cimper (*PK VELENJE*).

Rezultati MOŠKI:
50m prsno (SB9)
1. mesto: Julijan Križaj (*CENTER VIDIM CILJ*),
2. mesto: Nik Sejdiji (*ŠD RIBA*);

(SB13)
1. mesto: mesto: David Bizjak (*CENTER VIDIM CILJ*);

(SB14)
1. mesto: Miha Pavlič (*ŠD PLAVALČEK*),
2. mesto: Amadej Kremžar (*PK VELENJE*),
3. mesto: Peter Dečman (*CENTER VIDIM CILJ*);

(SB8)
1. mesto: Nace Hudolist (*PK VELENJE*);

200m prosto (S9)
1. mesto: Patrik Jagodic (*PK KAMNIK*);

(S14)
1. mesto: Aljaž Vejnovič (*PK VELENJE*);

100m prosto (S6)
1. mesto: Gašper Glušič (*PK VELENJE*);

(S14)
1. mesto: Luka Temnikar (*PK VELENJE*);

50m hrbtno (S14)
1. mesto: Neo Girotič (*PK VELENJE*);

100m hrbtno (S9)
1. mesto: Tim Žnidaršič Svenšek (*ŠD RIBA*);

(S14)
1. mesto: Luka Temnikar (*PK VELENJE*);

50m prosto (S9)
1. mesto: Julijan Križaj (*CENTER VIDIM CILJ*),
2. mesto: Nik Sejdiji (*ŠD RIBA*);

(S8)
1. mesto: Tristan Majcenovič (*PK BRANIK MARIBOR*),
2. mesto: Nace Hudolist (*PK VELENJE*);

(S6)
1. mesto: Gašper Glušič (*PK VELENJE*);

(S13)
1. mesto: mesto: David Bizjak (*CENTER VIDIM CILJ*);

(S14)
1. mesto: Miha Pavlič (*ŠD PLAVALČEK*),
2. mesto: Neo Girotič (*PK VELENJE*),
3. mesto: Anej Markač (*PK VELENJE*);

100m prsno (SB6)
1. mesto: Tim Žnidaršič Svenšek (*ŠD RIBA*);

(SB13)
1. mesto: Amadej Kremžar (*PK VELENJE*).

2. ODPRTO PRVENSTVO V ŠAHU ZA SLEPE IN SLABOVIDNE

Med 1. in 7. februarjem 2019, je na Okroglem potekalo odprto DP slepih in slabovidnih v šahu za leto 2019. Šahisti so odigrali 7. kol po Bergerjevem sistemu. Organizator tekmovanja je bila ZŠIS-PK, izvajalec MDSS Kranj. Glavni sodnik na tekmovanju je bil Blaž Kosmač. Na koncu je med vsemi slavil Žnuderl Matej, ki si je priigral vnovično prvo mesto in tako naslov državnega prvaka za leto 2019. Rezultati so objavljeni tudi na domači spletni strani Šahovske zveze Slovenije.

Rezultati:
1. mesto: Franc Mlačnik (*MDSS KRANJ*),
2. mesto: Matej Žnuderl (*MDSS CELJE*),
3. mesto: Janez Mlačnik (*MDSS LJUBLJANA*).

3. ŠAH EKIPNO IN POSAMIČNO - GLUHI

Z državnim prvenstvom gluhih v šahu se je začela sezona državnih prvenstev

gluhih v letu 2019 po koledarju Športne zveze gluhih Slovenije. Državno prvenstvo gluhih v šahu, ki je bilo v soboto, 16. februarja 2019 v prostorih Šahovske zveze Slovenije na Bravničarjevi 13 v Ljubljani, je izvedlo Mestno društvo gluhih Ljubljana. Prvenstva se je udeležilo 8 društev gluhih in naglušnih Slovenije z 28 igralci šaha.

Šahovsko prvenstvo je potekalo v dveh delih-ekipno in posamično. V ekipnem delu je šest društev tekmovalo v petih krogih, vsako društvo z vsako. Šahisti ekip so v dvobojih z drugo ekipo tekmovali na štirih deskah. V posamičnem delu so šahisti, jih je bilo 22, odigrali partije v sedmih krogih po švicarskem sistemu. Za regularnost tekmovanja in sojenje je bil odgovoren sodnik Šahovske zveze Slovenije g. Marko Ribičič. Ribičič je svoje delo opravil korektno in v zadovoljstvo tekmovalcev.

Rezultati EKIPNO:

1. mesto: DGN CELJE
(Maksimilijan Draškovič, Miran Kolar, Andrej Štruel in Tine Golob),
2. mesto: DGN MARIBOR
(Srečko Pihler, Milan Kotnik, Franc Perkovič in Franci Korošec),
3. mesto: MDGL LJUBLJANA
(Stanko Veršič, Božo Vidic, Mladen Veršič in Natalija Javornik).

Rezultati POSAMIČNO:

1. mesto: Andrej Štruel (DGN CELJE),
2. mesto: Stanko Veršič (MDGL LJUBLJANA),
3. mesto: Maksimilijan Draškovič (DGN CELJE).



4. BADMINTON - GLUHI

Na 7. državnem prvenstvu gluhih v badmintonu, ki je potekalo minuli vikend v Novem mestu v sodelovanju z Društvom oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine, sta postala državna prvaka Miha Jakofčič in Gordana Škof.

V moški konkurenci je tekmovalo devet igralcev, pri ženskah pet, iz petih društev gluhih in naglušnih. Pri moških je Miha Jakofčič (MDGLJ) utrdil svoje mesto državnega prvaka, saj je laskavi naslov ubranil že četrtič, potem ko je v finalu z rezultatom v 2:0 nizih premagal Mariborčana Roberta Debevca. V ženski konkurenci je Gordana Škof (DGN Celje)

z rezultatom 2:0 v nizih, premagala Sabino Radovanović in prvič osvojila naslov državne prvakinja v badmintonu.

Rezultati: ŽENSKE

1. mesto: Gordana Škof (DGN CELJE),
2. mesto: Sabina Radovanović (DGN CELJE),
3. mesto: Natalija Javornik (MDGLJUBLJANA).

Rezultati: MOŠKI

1. mesto: Miha Jakofčič (MDGLJUBLJANA),
2. mesto: Robert Debevec (DGN PODRAVJA MARIBOR),
3. mesto: Tomi Strel (DGN SEVERNE PRIMORSKE).

5. VELESALOM

Kljub spomladanskim temperatura, nam je uspelo izpeljati državno prvenstvo invalidov v veleslalomu. Državno prvenstvo je potekalo v petek 8.3.2019 v Kranjski Gori na smučišču Brsnina. Iskrena zahvala gre ekipi, ki je pripravila progo in opravila merjenje na terenu. S svojo prisotnostjo je vse udeležence presenetila prva dobitnica olimpijske medalje v Lilehamerju, Alenka Dovžan. Alenka Dovžan je nato najboljšim na državnem prvenstvu podelila medalje in z veseljem z njimi naredila še fotografijo ali dve.



Rezultati: ŽENSKE

B3

1. mesto: Tanja Glušič (IŠD SAMORASTNIK);

GLUHI (veteranke in članice)

1. mesto: Alojzija Meglič (MDGN OBČIN SLOVENJSKE KONJICE, VITANJE IN ZREČE),
2. mesto: Alenka Dobnikar (AURIS - MDGN ZA GORENJSKO - KRANJ),
3. mesto: Polona Kopina (AURIS - MDGN ZA GORENJSKO - KRANJ);

LW9-2

1. mesto: Simona Pivar (SONČEK);

NAC (veteranke in članice)

1. mesto: Tanja Hotko (DI TRŽIČ),
2. mesto: Irena Elizabeta Klosternik (MDI VELENJE),
3. mesto: Marija Štih (IŠD SAMORASTNIK).

Rezultati: MOŠKI

B3 (veterani)

1. mesto: Frančišek Grašič (MDI KRANJ);



GLUHI (veterani in člani)

1. mesto: Samo Petrač (MDG LJUBLJANA),
2. mesto: Stanko Melinc (DGN SEVERNE PRIMORSKE),
3. mesto: Bojan Cmok (MDGN OBČIN SLOVENJSKE KONJICE, VITANJE IN ZREČE);

LW12-1 (člani)

1. mesto: Jernej Slivnik (DP GORENJSKE);



LW6/8-2 in LW6/8-1 (veterani in člani)

1. mesto: Branko Ačko (DI SLO. BISTRICA),
2. mesto: Danilo Hafner (DI TRŽIČ),
3. mesto: Franc Poljanc (DI TRŽIČ);

NAC (veterani)

1. mesto: Darko Postrpinjek (MDI VELENJE),
2. mesto: Frančišek Pogač (DI MUTA),
3. mesto: Mirko Kamenik (DI SLO. BISTRICA).

6. HITROPOTEZNI ŠAH POSAMIČNO

16. marca je v prostorih gostilne Zasavski gurman potekalo državno prvenstvo v hitropoteznem šahu za posameznike.

V moški konkurenci je bilo prijavljenih 33 tekmovalcev, v ženski konkurenci pa je bilo 19 tekmovalk. Tekmovanje je vodil glavni sodnik Marko Jurič skupaj s pomočnikom. V moški in ženski konkurenci je bilo tako odigranih 9 kol po Švicarsekm sistemu. Tekmovalci, ki zaradi svoje invalidnosti ne morejo premikati šahovskih figur oziroma so slepi ali slabovidni so imeli dodatek k



času in sicer 2 minuti. Tekmovanje je potekalo brez večjih zapletov. Presenetil pa je 16. letni Jaka Juvan iz DI Muta, ki je zmagal v moški konkurenci. Organizator tekmovanja je bila ZŠIS-PK, izvajalec pa domače DI Hrastnik. Na otvoritvi je vse prisotne pozdravila tudi podžupanja Občine Hrastnik Vojka Šergan. Uradni rezultati so objavljeni na domači spletni strani Šahovske zveze Slovenije, ki je državno prvenstvo tudi ratingirala.

Rezultati: ŽENSKE

1. mesto: Pavla Košir (MDI KAMNIK),
2. mesto: Alenka Nikl (DI MUTA),
3. mesto: Džemila Grabnar (MDI ŽALEC).

Rezultati: MOŠKI

1. mesto: Jaka Juvan (DI MUTA),
2. mesto: Džemal Vesković (MDI KAMNIK),
3. mesto: Boško Trivunčević (MDI CERKNICA).





Rezultati: ŽENSKE DVOJICE

1. mesto: DGN PODRAVJA MARIBOR
(Suzana Muster in Sanja Debevec),
2. mesto: DGN SEVERNE PRIMORSKE
(Manca Peroci in Teodora Strel),
3. mesto: DOZIS DOLENJSKE IN BELE
KRAJINE (Marjana Kastelec in Klarisa Bevc).

Rezultati: MOŠKI POSAMIČNO

1. mesto: DGN PODRAVJA MARIBOR
(Robert Debevec in Aleš Škof),
2. mesto: DGN SEVERNE PRIMORSKE
(Tomi Strel in Simon Špan),
3. mesto: DGN CELJE
(Jože Švent in Robert Rogel).

7. BOWLING POSAMIČNO IN DVOJICE - GLUHI

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske je v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije izvedlo državno prvenstvo gluhih v bowlingu. Tekmovanje je potekalo za posameznike in v dvojicah. Tekmovalo je trinajst žensk in 29 moških iz osmih področnih društev gluhih in naglušnih. Prvenstvo je minilo v izjemnem tekmovalnem duhu. Igralci so bili precej izenačeni. Zato je bil pri končnem rezultatu odločilen vsak podrti kegelj. V moški konkurenci je osvojil naslov državnega prvaka Aleš Škof (DGN Podravja Maribor). Med ženskami je

zmagala Florjana Švent (DGN Celje). V dvojicah sta bila najboljša Aleš Škof in Robert Debevec (DGN Podravja Maribor). Med ženskami sta postali državni prvaki Suzana Muster in Sanja Debevec (DGN Podravja Maribor).

Rezultati: ŽENSKE POSAMIČNO

1. mesto: Florjana Švent (DGN CELJE),
2. mesto: Manca Peroci (DGN SEVERNE PRIMORSKE),
3. mesto: Sanja Debevec (DGN PODRAVJAMB).

Rezultati: MOŠKI POSAMIČNO

1. mesto: Aleš Škof (DGN PODRAVJA MARIBOR),
2. mesto: Jože Švent (DGN CELJE),
3. mesto: Simon Špan (DGN SEVERNE PRIMORSKE).

8. KOŠARKA NA VOZIČKIH - PLAY OFF



7. aprila je v športni dvorani, Gimnazija Franceta Prešerna v Kranju potekalo državno prvenstvo v košarki na vozičkih (Play Off). Po odigranih kolih so se na državno prvenstvo uvrstile ekipe DP Novo mesto, DP Ljubljana, DP Kranj in DP Maribor. Ekipe so se med seboj pomerila po sistemu Play Offa. V dvoboju za preboj v tekmo za prvo mesto so med seboj igrali DP Kranj in DP Novo mesto 31 : 42 (5:14, 9:7, 8:9, 9 :12) ter DP Maribor in DP Ljubljana 42 : 26 (8:10, 9:6, 10:6, 15:4), z zmago sta slavili ekipe DP Novo mesto in DP Maribor. V tekmi za tretje mesto je ekipa DP Ljubljane premagala ekipo DP Kranj z rezultatom 56 : 45 (12:16, 12:4, 16:17, 16:8). V tekmi za prvo mesto pa je slavila naslov državnega prvaka ekipa DP Novo mesto, ki je tako ubranila lanski naslov z rezultatom 62:47 proti ekipi DP Maribor (11:18, 11:20, 12:6, 13:18).



▲ Košarkarji Novega mesta drugič zapored državni prvaki.

Rezultati: EKIPE

1. mesto: **DP NOVO MESTO**
(Mirko Sintič, Franci Gorenc, Simon Mrgole, Janko Koren, Žiga Vinetič, Boštjan Ceglar, Milan Slapničar, Robi Bojanec, Simon Turk in Vincenc Radež),
2. mesto: **DP MARIBOR**
(Urban Iršič, Danilo Kamenik, Boris Klep, Danijel Milošič, Zdenko Lilek, Lulzim Osmanaj, Robert Radič, Primož Petek, Simon Šerbinek, Janko Rec, Marjan Žunko, Matej Mali in David Slaček),
3. mesto: **DP LJUBLJANA MERCATOR**
(Marinko Popović, Anton Zakrajšek, Slobodan Banjac, Aljoša Škarper, Borut Sever, Jože Berčon, Edvard Ješe, Gregor Gračner, Andor Palkovič in Peter Cerar),

9. PARASTRELSTVO

7. aprila je na strelišču na Dolenjski cesti v Ljubljani potekalo državno prvenstvo

v parastrelstvu kamor se je prijavilo 89 strelcev v tri tekmovalne discipline, 10m s serijsko puško, 10m s standardno puško in 10m z zračno pištolo. Tekmovanje je potekalo pod budnim strokovnim sodniškim vodstvom ga. Elvire Valant in Igorja Valanta. Organizator in izvajalec državnega prvenstva je bila ZŠIS-PK

Rezultati: ŽENSKE

SER NAC

1. mesto: Danijela Budin Ravnič (DI PIRAN),
2. mesto: Marija Sušec (MDI VELENJE),
3. mesto: Mihaela Jelka Sušec (DI SLOVENJ GRADEC);

SER SH2

1. mesto: Mirjam Petrič (ZMSS),
2. mesto: Vesna Novak (DP CELJE),
3. mesto: Doroteja Kunst (DMI VELENJE);

STD NAC

1. mesto: Danijela Budin Ravnič (DI PIRAN).

Rezultati: MOŠKI

SER NAC

1. mesto: Ludvik Pšajd ml. (MDI PTUJ),
2. mesto: Štefko Bahek (DI LJUBLJANA VIČ),
3. mesto: Alojz Baskar (MDI TOLMIN);

SER SH1

1. mesto: Franc Jožef (DP MURSKA SOBOTA),
2. mesto: Franc Pinter (DP PODRAVJA),
3. mesto: Uroš Kneževič (MDI LITIJA);

SER SH2

1. mesto: Aleksander Jovanović (MDI VELENJE),
2. mesto: Slavko Dunaj (DP MURSKA SOBOTA),
3. mesto: Marjan Podgrajšek (ZMSS);

SER GLUHI

1. mesto: Martin Golob (DI RIMSKE TOPLICE),

STD NAC

1. mesto: Rajko Breščak (MDI GORIŠKE),
2. mesto: Stanislav Mahne (DI ILIRSKA BISTRICA),
3. mesto: Vladimir Kržišnik (MDI IDRIJA);

STD SH1

1. mesto: Franc Pinter (DP PODRAVJA),
2. mesto: Matija Ribarič (MDI ŽALEC),
3. mesto: Franc Jožef (DP MURSKA SOBOTA);

STD SH2

1. mesto: Damjan Pavlin (DI KRŠKO),
2. mesto: Aleksander Jovanović (MDI VELENJE);

PIŠTOLA NAC

1. mesto: Ludvik Pšajd ml. (MDI PTUJ),
2. mesto: Nenad Vignjevič (DI LAŠKO),





Rezultati: MOŠKI

1. mesto: Miha Susman (MDSS LJUBLJANA),
2. mesto: Simon Podobikar (MDSS LJ),
3. mesto: Denis Repa (MDSS MARIBOR).

Rezultati: EKIPE

1. mesto: MDSS MARIBOR + MDSS CELJE (Denis Repa, Tina Gosteničnik in Rudi Kladnik),
2. mesto: MDSS CELJE (Jana Führer, Sanja Kos in Ciril Kavaš),
3. mesto: MDSS LJUBLJANA (Miha Susman, Denis Detiček in Nataša Žganjar).

11. KEGLJANJE SLEPI IN SLABOVIDNI

V soboto, 13. aprila je v Mariboru potekalo državno prvenstvo v steznem kegljanju za slepe in slabovidne. Organizator državnega prvenstva je bila ZŠIS-PK, ki je skupaj z izvajalcem MDSS Maribor uspešno izvedla državno prvenstvo za kategorije KB1, KB2, KB3 in KB4. Predstavniki ZŠIS-PK na državnem prvenstvu je bil selektor reprezentance za slepe in slabovidne, Franci Pirc.

Rezultati: ŽENSKE

B1

1. mesto: Karmen Vogrič (MDSS NOVA GORICA),
2. mesto: Silva Mlinarič (MDSS MS);

B2

1. mesto: Dragica Šernek (MDSS MARIBOR),



3. mesto: Vladimir Kržišnik (MDI IDRJA);

PIŠTOLA SH1

1. mesto: Primož Jeralič (DP NOVO MESTO).

Rezultati: EKIPE

SER NAC

1. mesto: DI KOČEVJE (Franc Beljan, Janez Češnik in Anton Fink);

SER SH2

1. mesto: MDI VELENJE (Doroteja Kunst, Jerneja Koželjnik in Aleksander Jovanović),
2. mesto: DP MURSKA SOBOTA (Slavko Dunaj, Leon Jurkovič in Franc Baum),
3. mesto: ZMSS CELJSKA PODRUŽNICA (Vesna Ikret, Marjan Podgrajšek in Janko Škrički).

10. SHOWDOWN

Med 6. in 7. aprilo 2019 je na Okroglem potekalo državno prvenstvo za slepe in slabovidne v showdownu. Showdown je igra, ki je mešanica namiznega tenisa in zračnega hokeja in je med slepimi in slabovidnimi zelo priljubljena, saj je atraktivna za gledalce. Organizator tekmovanja je bila ZŠIS-PK, medtem ko je izvajalec bil ŠDSS Škofja Loka s predstavnikom Denisom Repo. Po odigranih izločilnih bojih in finalnih tekmah, so slavili v ženski konkurenci Jana Führer, v moški konkurenci Miha Susman in v ekipnem delu, ekipa MDSS



2. mesto: Štefko Bahek (DI LJUBLJANA VIČ),
3. mesto: Alojz Baskar (MDI TOLMIN);



B3

1. mesto: Marija Fras (MDSS CELJE),
2. mesto: Branka Zorko (MDSS LJUBLJANA),
3. mesto: Danica Padežnik (MDSS MB);

B4

1. mesto: Jelka Orban (MDSS MS).

Rezultati: MOŠKI

B1

1. mesto: Jadran Marinič (MDSS NOVA GORICA),
2. mesto: Darjo Vogrič (MDSS NOVA GORICA),
3. mesto: Maks Vinšek (MDSS MARIBOR);

B2

1. mesto: Jože Lampe (MDSS KRANJ),

2. mesto: Igor Žagar (MDSS LJUBLJANA),
3. mesto: Jakob Vodusek (MDSS CELJE);

B3

1. mesto: Marjan Žalar (MDSS KRANJ),
2. mesto: Miro Rus (MDSS LJUBLJANA),
3. mesto: Franci Tomšič (MDSS LJUBLJANA);

B4

1. mesto: Josip Bihar (MDSS NOVO MESTO),
2. mesto: Rudi Lah (MDSS CELJE).

12. ŠAH DISTROFIKI

Med 12. in 14. aprilom je v Domu Dva topola v Izoli potekalo že tradicionalno državno prvenstvo distrofikov v šahu. Na tekmovanje se je prijavilo kar 32 tekmovalcev in tekmovalcev, ki so se

pomerili v 8. kolih po sistemu švicar. V moški konkurenci je zmago slavil Mateo Šeparovič, v ženski konkurenci pa je dominirala Tatjana Strmčnik. Organizator državnega prvenstva je bila ZŠIS-PK, izvajalec pa Društvo distrofikov Slovenije s predstavnikom Ivom Jakovljevičem. Rezultati so objavljeni tudi na uradni spletni strani Šahovske zveze Slovenije.

Rezultati: ŽENSKE

1. mesto: Tatjana Strmčnik (DD SLOVENIJE),
2. mesto: Lidija Roškar (DD SLOVENIJE),
3. mesto: Helena Urh (DD SLOVENIJE)

Rezultati: MOŠKI

1. mesto: Mateo Šeparovič (DD SLOVENIJE),
2. mesto: Niko Čížek (DD SLOVENIJE),
3. mesto: Gregor Žargaj (DD SLOVENIJE)





Michelizza),
2. mesto: MDG LJUBLJANA (Robert Žlajpah, Branimir Srdan in Mladen Veršič),
3. mesto: DGN LJUBLJANA (Igor Časar, Ivan Vačovnik in Janez Slatinšek).

14. CURLING NA VOZIČKIH

23. aprila je na drsališču v Zalogu potekalo državno prvenstvo v curlingu na vozičkih, ki je bilo hkrati integrirano državno prvenstvo, saj je potekalo istočasno, državno prvenstvo Curling zveze Slovenije za mladince in mladinke. Na lepo pripravljenih curling stezah, so se med seboj pomerile štiri ekipe tekmovalk in tekmovalcev na vozičkih. Po izločilnih tekmah sta se za tretje mesto pomerili ekipi DP Kranja in ekipa Basket v kateri je slavila ekipa DP Kranj. Za prvo mesto sta se med seboj pomerili ekipi DP Ljubljana 2 in ekipa DP Ljubljana 1, kjer je po zelo izenačenem dvoboju

3. mesto: DGN POMURJA MURSKA SOBOTA (Darinka Gjerkeš, Silva Bavčar in Dragica Bračič).

Rezultati: MOŠKE EKIPE

1. mesto: DGN SEVERNE PRIMORSKE (Vladan Vukajlovič, Simon Špan in Lari



naslov državnega prvaka v curlingu na vozičkih osvojila ekipa DP Ljubljana 2. Organizator državnega prvenstva je bila ZŠIS-PK in Curling zveza Slovenije, izvajalec pa Curling klub Zalog.

Rezultati:

1. mesto: DP LJUBLJANA 2 (Jana Ferjan, Mojca Burger in Milan Zlobko),
2. mesto: DP LJUBLJANA 1 (Jože Klemen, Žiga Bajde in Robert Žerovnik),
3. mesto: DP KRANJ (Juvita Jeglič, Gašper Černilec, Haris Kuduzović in Gregor Gračner).



15. KEGLJANJE K1, K2, K3, K4, K5, KG, KP IN KT

V soboto, 11. maja je na kegljišču na Dečkovi v Celju potekalo državno prvenstvo za invalide v kegljanju. Na državnem prvenstvu so tako v moški kot ženski konkurenci nastopile ženske in moški v naslednjih kategorijah K1, K2, K3, K4, K5, KG, KP in KT. Na tekmovalcu se je prijavilo kar 72 tekmovalk in tekmovalcev, ki so morali imeti izpolnjeno normo za uvrstitev na omenjeno državno prvenstvo. Organizator in izvajalec državnega prvenstva invalidov v kegljanju je bila ZŠIS-PK. Predstavniki na kegljišču je bil Igor Malič, ki je s svojo strokovnostjo poskrbel za nemoten potek tekmovanja

Rezultati: ŽENSKE KTŽ

1. mesto: Marta Janežič (DP MURSKA SOBOTA);

KPž

1. mesto: Nataša Godec (DP PODRAVJA),
2. mesto: Martina Glavič (DP NOVO MESTO);

K3ž

1. mesto: Mateja Jesenšek (PARAS);

K5ž

1. mesto: Silva Mravljak (MDI RADLJE OB DRAVI),
2. mesto: Emilija Lampe (MDI GORIŠKE),
3. mesto: Alojzija Strgar (DI LJ - ŠIŠKA).

Rezultati: MOŠKI

KTm

1. mesto: Aleš Povše (DP CELJE),
2. mesto: Damjan Hovnik (DP KOROŠKE),
3. mesto: Slavko Ivančič (DP LJUBLJANA);

KPm

1. mesto: Viktor Rupnik (DP LJUBLJANA),
2. mesto: Miran Jernejšek (DP PODRAVJA),
3. mesto: Tone Kanc (DP NOVO MESTO);

KGm

1. mesto: Tomaž Klemen (DGN CELJE),
2. mesto: Dragutin Draganjac (DGN DOLENJSKE),
3. mesto: Esad Hadžagić (DI RAVNE);

K1m

1. mesto: Edvin Kocjan (DI KRŠKO),
2. mesto: Jože Kos (DI MEŽIŠKE DOLINE),
3. mesto: Peter Nadišek (DI VRHNIKA);

K2m

1. mesto: Franc Žnidaršič (MDI PTUJ),
2. mesto: Bojan Fijavž (PARAS),
3. mesto: Anton Glad (PARAS);

K3m

1. mesto: Blaž Kramar (ZDMI MOZIRJE),
2. mesto: Janko Kramar (MDI MURSKA SOBOTA),
3. mesto: Rajko Stražisar (MDI ŠKOFJA LOKA);

K4m

1. mesto: Franc Ožir (ZDCIVS),
2. mesto: Franc Kodelja (MDI GORIŠKE),
3. mesto: Peter Ozmec (DI MEŽIŠKE DOLINE);

K5m

1. mesto: Leon Polše (DI MARIBOR),
2. mesto: Slavko Poglajen (DI ZAGORJE),
3. mesto: Pavel Petrovič (MDI VELJENJE).

Koledar izvajalcev in lokacijo izvedbe pripravi ZŠIS – PK na osnovi razpisa in po potrditvi Komisije za tekmovalni šport pri ZŠIS – PK. Nato se pravočasno pripravi in razpošlje razpis za posamezna prvenstva. ZŠIS – PK sodeluje z izvajalcem vse do izvedbe in priprave poročil o izvedbi in udeležbi. Predstavniki Zveze sodeluje na prvenstvu samem. ZŠIS – PK pripravi vse potrebno (zastave, medalje, morebitne pokale...) Zagotovi plačilo sodnikov, najem objekta, medalje in obrok prehrane.

V močni konkurenci košarkarji zasedli tretje mesto v regiji

Piše: Drago Perko in Zveza paraplegikov Slovenije

(foto: Arhiv NPB Wheel)



S finalnim turnirjem na Vranskem se je sklenila 11. sezona Lige NLB Wheel, ki jo organizira Zveza paraplegikov Slovenije.

Še šestič zapored se je naslova veselila ekipa KKI Vrbas (BiH), srebro je šlo v avstrijski Graz, bron pa je ostal v Sloveniji. Milan Slapničar je bil s 186 točkami drugi strelec lige.

V ligi je sodelovalo osem ekip iz petih držav (Avstrija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija in Slovenija).

Finalni turnir Lige NLB Wheel

Tekma za 7. mesto:
KKI UNA SANA (BiH) – KKK Singidunum (Srb.) 46 : 45

Tekma za 5. mesto:
KKI Zagreb (Hrv.) – KIK ZMAJ (BiH) 56 : 74

Tekma za 3. mesto:
KIK Sana (BiH) – ZŠIS-PK (Slov.) 40 : 64

Tekma za 1. mesto:
RBB Flink Stones Graz (Avs.) – KKI VRBAS (BiH) 55 : 73

»Za nami je izjemna sezona, ki smo jo kronali z izvrstnim turnirjem na Vranskem, kjer smo bili toplo sprejeti. Za ligo je 11 sezon, pogledujemo v novo. Obstaja precejšen interes, tudi ekipe iz Grčije naj bi se vključile v tekmovanje,« je po koncu turnirja povedal Gregor Gračner, vodja lige.

»Vesel sem, ker nam je uspelo. Tale bron je dragocen, ker je osvojen z ekipo ZŠIS-PK, čeprav ostaja malce grenkega priokusa zaradi poraza na polfinalnem turnirju,« je dodal Milan Slapničar, igralec slovenske vrste, ki jo izvrstno vodi trener Žiga Kobaševič.

»Pravi borci in izvrstni košarkarji ste,« pa je vsem čestital Rado Trifunović, selektor slovenske izbrane vrste, ki je s košarkarji na vozičkih preživel dan na Vranskem.

Turnir je bil velika priložnost za reprezentanco Slovenije, ki se želi čim prej vrniti v skupino B evropske košarke.

Žiga Kobaševič vedno najde pravo motivacijo za fante.

Vsi za enega eden za vse.

Ekipa Slovenije pod vodstvom Žige Kobaševiča, je na koncu slavila 3. mesto. Na sliki prvi z leve, trener reprezentance Slovenije Rado Trifunović.



Showdownisti se ogrevajo pred EP na Sardiniji

Piše: Gregor Habjan

(foto: Gregor Habjan)



Finale Pajulahti games 2019.

Uspehi doma in po svetu se vrstijo, statistika govori v našo korist, v svetu priljubljenost showdowna narašča, doma žal usiha.

V leto 2019 so showdownisti vstopili aktivno, saj so že januarja poleteli na Pajulahti games na Finsko, kjer so se na zahtevnem turnirju pomerili v močni mednarodni konkurenci. Tudi potovanje tja in nazaj je bilo naporno, saj so imeli neugoden urnik letov, ki je zahteval odhod zelo zgodaj in prihod na cilj precej pozno. K sreči je na Finskem zelo priljubljena savna, v kateri se lahko navsezadnje tudi malce spočiješ. Turnir je potekal tri dni ter je od igralcev prav v vsakem dvoboju zahteval popolno koncentracijo in velik energijski vložek. V svojih člankih sem že večkrat omenil, da je showdown ravno zaradi intenzivnega tempa na tekmovanjih, velikega števila tekem in

igranja na vso moč resnično zahteven šport. Marsikomu se zdi enostaven, a to je povsem napačna predstava. Odigrati eno tekmo za zabavo je bistveno prijetnejše kot odigrati finale na turnirju z najmočnejšim nasprotnikom, a v vsakem finalu je tudi nekaj čarobnega. Na finale vpliva tudi prej na polno odigranih 14 tekem v treh dneh, saj te bolijo prsti, zapestja, ramena in celo hrbet, kar je morda še najhuje. Pomemben dejavnik je psihični pritisk nasprotnika, trenerjev in gledalcev, ki ga občuti igralec. V tistem trenutku mora znati ločevati pozitivne in negativne dražljaje ter ustvarjati red v glavi, ob tem pa mora spreminjati taktiko igre. Vsi ti dejavniki največkrat določijo zmagovalca, pri

čemer igralcu borbenost in motivacija velikokrat upadeta. Nekaterim se to zgodi prej, drugim kasneje, dejstvo pa je, da se kalkulacija o povprečnem vložku v tekmo in hranjenju moči tekmovalcem običajno ne izplača. Kot dolgoletni trener reprezentance lahko zatrdim, da je vsak igralec sposoben premagati kogarkoli, če gre le za en dvoboj. Kadar pa do tega dvoboja pride potem, ko vsi prej omenjeni dejavniki nastopijo skupaj, se tekmovalci pričnejo precej razlikovati med seboj, razlikuje pa se tudi kvaliteta njihove igre oziroma odigranih dvobojev.

Vrnimo se na Finsko, na 9. Pajulahti games, kjer je potekalo veliko različnih tekmovanj invalidov. Poleg showdowna

so se tekmovalci pomerili še v alpskem smučanju, judu, dvigovanju uteži, odbojki sede in golbalu. Oglledali smo si nekaj tekem iz ostalih disciplin, pretežno pa smo se zadrževali v našem predelu športnega centra, saj smo morali odigrati veliko tekem. Kadar tekmovalci ne igrajo, nastopajo kot trenerji soigralcu in si tako pomagajo do uspeha. Na Finsko smo tokrat odrinili Peter Zidar, Denis Repa, Sanja Kos, Tanja Oranič in avtor tega prispevka – edini spremljevalec slovenske ekipe. Tekme so se vrstile druga za drugo. Na mednarodnih turnirjih so običajno že tekme v predskupinah zelo zahtevne; odigrati je treba brez napak, sicer se lahko igralcu kaj hitro zgodi, da izpade in se nato bori le za mesta od 16 navzdol. To se je ponovno zgodilo Denisu, ki se ga v predtekmovanjih resnično drži smola. Dekleti in Peter so se uspešno borili do četrtfinala, kjer pa je dekletoma spodletelo. Nato sta nasprotnici premagali in se borili za 5. mesto. Zmagala je Tanja in tako zasedla 5., Sanja pa 6. mesto. Petru je uspelo priti do finala, kjer se je pomeril z domačinom Arijem Lahtinenom in ga premagal.

“Tako smo v moški konkurenci dobili zmagovalca, Denis Repa pa je zasedel 17. mesto. Finale ste lahko v živo spremljali na FB profilu Showdown Slovenije, kjer si lahko te in druge posnetke tekem naših reprezentantov še vedno ogledate.”

Na Finskem sta nas vse dni spremljala sneg in mraz, zato smo bili kar veseli, ko smo se počasi odpravljali domov. Vedno znova sem presenečen, ker Finci ne plužijo cest do asfalta, ampak so ceste vedno pokrite s kakih 5 cm debelo plastjo snega. Drugo, kar me na Finskem vedno znova preseneti, je, da se gremo med savnanjem vedno ohladiti v zaledenelo jezero, v katerem je umetna luknja v ledu. Počasi zlezemo vanjo (v vodi nam sicer malce vzame sapo) in nato, če imamo srečo, hitro zlezemo ven.

Naslednji turnir, ki so se ga tekmovalci udeležili, je začetek marca potekal v Pragi. Tokrat je šla reprezentanca prvič, odkar se aktivno vključuje v mednarodni showdown, na pot brez trenerja, ker sem si večer pred odhodom strgal ahilovo tetivo na levi nogi. Vlogo spremljevalca in voznika je

prevzel Marko Čenčič, ki je na turnir odpotoval kot sodnik. Ob tej priložnosti bi se mu rad zahvalil za to, da je prevzel to veliko odgovornost in korektno opravil svoje delo. V Pragi se je ponovno zbralo veliko dobrih tekmovalcev, tako da smo upravičeno pričakovali težke dvoboje. Trenersko delo sem tokrat opravljal kar od doma, kjer sem veliko tekem spremljal v naslanjaču na velikem zaslonu v dnevni sobi. Fantje so mi večino tekem predvajali preko FB v živo. Zatem smo prek messengerja vsako tekmo pokomentirali in se pripravili na naslednjo. Tekmovanja so se tokrat udeležili Miha Susman, Denis Repa, Tanja Oranič in Peter Zidar, od katerega sem tudi tokrat pričakoval največ. Prijavljeni sta bili tudi Sanja Kos in Tina Gostenčnik, ki pa sta udeležbo zaradi drugih nujnih obveznosti žal odpovedali. Na turnirju je nastopilo 43 moških in 16 žensk. Slovenci so prvi dan zabeležili same zmage, zato je bilo vzdušje res fantastično. Žal se Denisu naslednji dan ni uspelo uvrstiti v drugi krog, tako da se je v nadaljevanju boril za uvrstitve od 21. do 30. mesta. Ostali so bili uspešni; Miha in Peter sta bila v isti skupini in sta se borila za prvi dve mesti, ki sta vodili v četrtfinale. Tanja se je prav tako prebila med prvih 12 in je igrala v eni izmed štirih skupin za uvrstitev v izločilne boje. V nadaljevanju je vse potekalo dobro, saj so se tretjega dne trije Slovenci



Dobitniki priznaja Praga.



uvrstili v polfinale. Tam so se pomerili: Miha Susman s Thadejem iz Nemčije, Peter Zidar s Kristyanom iz Poljske in Tanja Oranič z Janno iz Finske. Žal se nobenemu izmed njih ni izšlo po načrtih in tako so se borili za tretja mesta. V moški konkurenci nismo bili zaskrbljeni, saj sta se za bron pomerila Miha in Peter, zmagal je slednji. Tanja je po težkem dvoboju s Poljakinjo Elo izgubila z rezultatom 2 : 3. Kljub temu smo s končnim izkupičkom zadovoljni. Naše končne uvrstitve: 21. mesto Denis, 4. mesto Miha, 3. mesto Peter in 4. mesto Tanja. Pohvalimo pa se lahko tudi s tem, da je naš mednarodni sodnik Marko Čenčič sodil moško finale. Slovenski sodniki so večkrat že sodili ženska finala, moška pa bolj redko, predvsem zato, ker v finalu velikokrat igra naš Peter.

Po uspešnem zaključku turnirja je ekipo na poti domov čakal nov izziv, saj je morala v kombi naložiti novo mizo, ki jo je ZŠIS-PK kupila z namenom boljših treningov reprezentance. Želeli smo si trenirati na mizi, ki je enaka kot mize v tujini oziroma mize, na katerih se odigra večina turnirjev. Naše mize so sicer bolj kvalitetne, saj omogočajo hitrejšo in atraktivnejšo igro, a so zelo zahtevne in težke za transport, kar pa je pri nakupu zelo pomembno. Verjamemo, da nam bo ta miza dala nov zagon in nove možnosti na reprezentančnih pripravah.

Posvetimo se še tekmovanjem v Sloveniji. Za nami sta že 5. Pokal Slovenije in 17. državno prvenstvo. Obe tekmovanji sta v organizaciji Športnega društva slepih in slabovidnih potekali na Okroglem. **Pokal Slovenije** je bil na sporedu marca, udeležilo pa se ga je veliko domačih tekmovalcev in tekmovalk z različnih medobčinskih društev slepih in slabovidnih. Na tekmovanju smo dobili slovenske ekipne pokalne prvakine za leto 2019. To so postale članice ekipe Čveke (Tina Gostenčnik, Sanja Kos in Tanja Oranič), ki so v finalu premagale ekipo Ferrari (Peter Zidar, Denis Detiček in Antun Smrdel). Pokalni prvak Slovenije je postal Peter Zidar, ki je v finalu ugnal Sanjo Kos. Posebnost tega turnirja je, da tekmovalci igrajo tudi v kategoriji



Sodniki na 17. DP.

5. Pokal Slovenije 2019.



dvojic – zmagovalna dvojica Pokala Slovenije 2019 je Ganja Team (Peter Zidar in Miha Susman), ki je v finalu premagala dvojico 1 cent (Antun Smrdel in Tanja Oranič). Turnir je podprlo nekaj sponzorjev, za kar jim gre velika zahvala.

Od 6. 4. do 7. 4. je potekalo **državno prvenstvo v showdownu**. Dom oddiha na Okroglem je edino prizorišče v Sloveniji s tremi mizami. Tako pod okriljem organizatorja ZŠIS-PK omogoča kvalitetno izvedbo najpomembnejšega dogodka v showdownu pri nas. Pravico so delili: Gašper Tanšek, Marko Čenčič, Marko Jeretina in Gregor Habjan.

“Državna prvakinja je postala Jana Fuhrer, kar je manjše presenečenje, pri moških pa je do prvega naslova državnega prvaka prišel Miha Susman. V ekipnem tekmovanju je naslov državnega prvaka osvojila mešana ekipa iz Maribora in Celja MARIČE (Tina Gostenčnik, Denis Repa, Rudi Kladnik).”

Za Mihom so se zvrstili Simon Podobnikar, Denis Repa in Denis Detiček. Za Jano so se uvrstile Sanja Kos, Tina Gostenčnik in Nataša Žganjar. Za ekipo MariČe pa so se zvrstile ekipe MDSS Celje, MDSS Ljubljana, MDSS Kranj, mešana ekipa MDSS Ljubljana in Maribor, MDSS Novo mesto, MDSS Murska Sobota in ekipa Iz vseh vetrov. Na prvenstvu se je pomerilo 16 tekmovalcev, 8 tekmovalk in 8 ekip. Tekmovalci in tekmovalke si nastop na državnem prvenstvu priborijo v predtekmovanju oziroma ligaškem delu, ki ga odigrajo v organizaciji medobčinskih društev slepih in slabovidnih pod okriljem Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije. V zadnjem času smo žal priča neudeležbi treh društev v ligi, kar je nekoliko osiromašilo ligo in showdown v Sloveniji nasploh. Poleg golbala je showdown edini specifičen šport za slepe in slabovidne, česar bi se morali slepi še posebej zavedati ter ga gojiti v medobčinskih društvih, ta pa bi morala svojim članom omogočiti nastop v ligaškem delu tekmovanja. Odličja je podelil predstavnik ZDSSS in ZŠIS-PK Emil Muri. Tekmovalcem je čestital za dobre igre in se predsedniku ŠDSS Denisu Repi zahvalil za dobro

organizacijo prvenstva. Denis se je sodnikom zahvalil za dobro opravljeno delo in se poslovil do naslednjega tekmovanja, 13. ŠDSS OPEN, ki bo začetek avgusta prav tako potekalo na Okroglem.

Več o showdownu, rezultatih, fotogalerijah, igralcih, načrtovanju reprezentančnega urnika in sodniških seminarjih lahko preberete na spletni strani Showdown Slovenija. Aktualne dogodke lahko spremljate tudi prek FB profila Showdown Slovenija, kjer tekmovalci in vodstvo reprezentance redno osvežujejo informacije. Vsi, ki bi se radi v tej atraktivni in zanimivi igri preizkusili, lahko pišete na ghabjan@gmail.com oziroma ste vabljeni na matična medobčinska društva, kjer vam bodo to igro rade volje predstavili in vas vključili v pestro družbo domačih igralcev. Z udeležbo na enem izmed domačih turnirjev se boste uvrstili na lestvico najboljših igralcev v Sloveniji, ki jo redno osvežujemo na spletni strani Showdown Slovenija.

Zmaga na Pajulahti games.



Coacing od doma.



1. mednarodno tekmovanje v apneji za invalide »D'APNEA 2019«

Piše: Alenka Fidler

(foto: IAHD Adriatic in Maša Živec)



Polnih trinajst let je minilo od prvega poskusa, ko so invalidi po poškodbi hrbtenjače v Mariborskem Pristanu zadržali dih 2 minuti in 15 sekund, kar je bil do sedaj neuradni slovenski rekord.

Udeleženci D'APNEA 2019.

Ta poskus namreč ni bil tekmovanje, kot to, ki se je zgodilo 27. in 28. aprila 2019 v Sloveniji.

D'APNEA 2019 je prvo tovrstno tekmovanje v svetu, ki je šlo tudi za državno prvenstvo Slovenije. Organizirala ga je Mednarodna zveza za potapljanje invalidov **IAHD Adriatic**, dogodek pa sta podprli **Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite ZŠIS-PK** in **Ruska zveza za šport invalidov RSSI**.

Na odprtem bazenu Doma paraplegikov v Pacugu se je zbralo več kot trideset udeležencev, ki so sodelovali na različnih delavnicah, deset od njih iz petih držav pa je prvič tekmovalo tudi v statični apneji. Med seboj so se pomerili invalidi iz Slovenije (Nino Batagelj, Uroš Jurečič, Igor Krisch, Peter Majcen, Damjan Peklar, Aleš Povše), Hrvaške (Tatjana Varga), Bosne in Hercegovine (Ljilja Slišković), Srbije (Milan Šolaja) in Rusije (Evgenii Diudiukin). Tekmo je vodila mednarodna inštruktorica trenerka Rusinja **Saglara Mandzhijeva**, ki je trenutno edina, ki se ukvarja z apnejo za osebe po poškodbi hrbtenjače v mednarodni zvezi IAHD Adriatic kot tudi v svetu.

Državni prvak Slovenije je s časom 4 minute in 48 sekund postal **Igor Krisch**. Drugo mesto je s časom 4 minute in 33 sekund zasedel **Milan Šolaja**, tretje mesto pa s časom 3 minute in 30 sekund **Nino Batagelj**.

Slovenci med tekmovalkami nismo imeli svoje predstavnice. V ženski konkurenci je zmagala **Ljilja Slišković**, ki je za stotinko sekunde premagala **Tatjano Varga**.



Ob tekmovanju so se zvrstile še razne delavnice. Delavnico apneje je vodila **Saglara Mandzhijeva**, delavnico tehničnega potapljanja **Andraž Mulej**, delavnico nege invalidov pri potapljanju **dr. Ana Golež, dr. med.** in **Andreja Lipuš**, delavnico športnega potapljanja za invalide pa **Aleš Povše Yoda**.

Uspešno izvedeno tekmovanje je omogočilo nadaljnji razvoj potapljanja na vdih za invalide, zato se vsi, ki vas zanima ta vrsta dejavnosti, lahko obrnete na IAHD Adriatic, ki izvaja terapevtsko, rekreativno in tekmovalno apnejo za invalide (iahd.adriatic@gmail.com).

Najboljši trije na tekmovanju, od leve proti desni: Milan Šolaja, Igor Krisch in Nino Batagelj.



Priprava tekmovalcev na tekmovanju D'APNEA 2019.



Štirinajsto IBCA svetovno šahovsko prvenstvo

Letošnji gostitelji svetovnega prvenstva v šahu za slepe in slabovidne so bili Italijani, ki je potekalo na jugu Sardinije, v mestu Cagliariu.

Na prvenstvu je sodelovalo 86 šahistov iz 26-držav. Sodelovala je tudi reprezentanca Slovenije s tremi udeleženci, že precej uveljavljenimi šahisti. Ti šahisti so bili, Matej Žnuderle, Aleksander Uršič, Gregor Čizman in trener Leon Mazi. Spremljala pa jih je Fani Žnuderle.



Podatek udeležencev pove veliko o njihovi kvaliteti, saj je sodelovalo kar nekaj vele mojstrov in mednarodnih mojstrov, z ratingom preko 2500.

Naši šahisti so se na koncu uvrstili v drugi polovici nastopajočih, kar veliko pove o kvaliteti konkurence. Malo daljša reportaža o poteku prvenstva sledi v naslednji številki Revije.

Povzetek iz poročila: Jože Okoren

Strokovni posvet za integracijo in motivacijo mladih invalidov v šport

Piše: Drago Perko

(foto: Arhiv ZŠIS-PK)

Umestitev športa invalidov v nacionalni sistem športa in rekreacije ni le skrb posameznih občin, ampak tudi državnega sistema.

Zveza za šport invalidov Slovenije-Paralimpijski komite (ZŠIS-PK) in Lidl Slovenija sta v okviru programa Postani športnik v Mariboru pripravila strokovni posvet, na katerem so strokovnjaki s področja izobraževanja, športa in integracije invalidov v športne aktivnosti spregovorili o različnih vidikih uspešnega izvajanja programov športa invalidov. Z udeleženci posveta, ki so prihajali iz izobraževalnih ustanov, športnih klubov in občin iz Savinjske, Pomurske in Podravske regije, so delili primere dobre prakse vključevanja otrok z različnimi oviranostmi v športne aktivnosti v lokalnih skupnostih.

Udeležence strokovnega posveta je uvodoma pozdravil podžupan Mestne občine Maribor, dr. Samo Peter Medved, ki je poudaril: »V Mestni občini Maribor športnike invalide vseskozi vključujemo v naše športne programe, namenjamo sredstva za izvedbo aktivnosti in skrbimo za športne površine. Glavno sporočilo programa Postani športnik je, da se lahko vsak, ne glede na oviranost ali drugo značilnost, giba in živi aktivno življenje, kar na občini podpiramo in želimo področje razvijati še naprej.« Pomembnost vključevanja invalidov v športne aktivnosti na lokalnem okolju je izpostavil tudi dr. Boro Štrumbelj, vodja slovenske paralimpijske reprezentance na igre v Tokio: »V Sloveniji obstaja nekaj primerov dobre prakse vzpostavitve športa invalidov na lokalnem nivoju, je pa za to potrebnega veliko truda in povezovanja. Prvi pogoj za to pa je, da dosežemo tako imenovan



▲ krog zaupanja med zdravniki, športniki pedagogi, specialni pedagogi in starši, ki so ključna spodbuda za ukvarjanje invalidnih otrok s športom.

Udeleženci posveta.

“Umestitev športa invalidov v nacionalni sistem športa in rekreacije ni le skrb posameznih občin, ampak tudi državnega sistema.”

»Vsebinska projekta Postani športnik je strateško pomembna ne le za ZŠIS-PK, ampak tudi za ostale sorodne organizacije, tudi na državni ravni. Posebej pomembno okolje, kjer se šport med invalidi lahko aktivno razvija, so izobraževalne ustanove, kjer pa moramo aktivno delati na izobraževanju in usposabljanju pedagogov za delo z invalidnimi otroci,« je pojasnila mag. Poljanka Pavletič

Samardžija, direktorica Direktorata za šport, MIZŠ. Stanje na področju izobraževanja bodočih pedagogov je predstavila izr. prof. dr. Tjaša Filipčič iz Pedagoške fakultete, Univerza v Ljubljani: »Študente izobražujemo v smeri spoznavanja otrok s posebnimi potrebami in invalidnostjo ter želimo razvijati kompetence iz tega področja v sam študijski program. Učitelji bomo morali narediti napredek, če bomo želeli, da bodo otroci kasneje postali športniki. Postaviti moramo določena pričakovanja do otrok, ne smemo biti preveč permissivni, prilagoditi moramo prostore in izpolniti učiteljevo znanje o prilagajanju učnih vsebin, metod, aktivnosti. Učitelj se mora seznaniti z otrokovo oviranostjo, saj se le tako lahko prilagodi, pravilno izvaja športno dejavnost v šoli, hkrati pa je pomembno, da se učitelj tudi sam izobraži na tem področju.«

S športom do samozavesti in samostojnosti

Svojo športno izkušnjo je na posvetu z udeleženci delil igralec paralimpijskega športa boccia in ambasador programa Postani športnik Timotej Šoš. »Na svoji športni poti sem naletel na različne ovire, a z veliko truda sem jih premagal. Ko se ukvarjam s športom, se počutim dobro, posebno ponosen pa sem na dosežene cilje in na to, da sem s športom postal bolj samozavesten in samostojen,« je še dodal Timotej. Kot je dodala njegova mama Darinka Šoš, Timoteja vseskozi podpirajo, je pa bilo na začetku njegove športne poti prisotnega kar nekaj strahu in izzivov. »Še posebej sem bila v skrbeh, ko se je odpravil na prvo tekmo v tujino. A nad njegovim uspehom smo vsi navdušeni in vseskozi ga močno podpiramo,« je še dodala.

Lidl Slovenija in ZŠIS-PK s programom Postani športnik spodbujata k športu

Program Postani športnik sta ZŠIS-PK in Lidl Slovenija začela izvajati leta 2017, osrednji namen programa pa je vzpostavitev dolgoročnega sistema za vključevanje mladih invalidov v šport, motivirati otroke z oviranostmi za ukvarjanje s športom ter tudi dvigniti prepoznavnost športa invalidov v javnosti. V okviru programa se odvijajo različne aktivnosti, ki nagovarjajo različne ciljne javnosti in predvsem podajajo nova znanja ter informacije vsem, ki so vključeni v šolske in obšolske dejavnosti mladih invalidov. Izvajanje programa Postani športnik podpira Lidl Slovenija, ki nudi strateško podporo pri pripravi vsebine programa in pri izvajanju aktivnosti. »S programom Postani

športnik smo v tem času vzpostavili dobre temelje in razširilo mrežo sodelovanja po Sloveniji. V aktivnosti želimo vseskozi vključevati strokovno javnost, ključne institucije, ki nudijo rehabilitacijo in športne aktivnosti za mlade invalide, izobraževalne ustanove, lokalno skupnost in druge. Le s sodelovanjem vseh, tako državnih institucij, lokalnih skupnosti, gospodarskih družb in podjetij ter družbe bomo lahko ustvarili boljše pogoje za športnike invalide, ki vsakič znova dokazujejo, da ustvarjajo boljši svet in so lahko vzor vsakemu izmed nas,« poudarja Tina Cipot, vodja službe za korporativno komuniciranje pri Lidlu Slovenija.

Več o programu Postani športnik:
<https://www.zsis.si/postanisportnik/>

Dr. Boro Štrumbelj, predsednik Strokovnega sveta ZŠIS-PK.



Gregor Gračner vodi program Postani športnik.



Invalidni otroci potrebujejo šport še bolj

Piše: Igor Vidmar

(foto: Drago Perko)

Projekt Postani športnik sta predstavila vodja projekta Gregor Gračner, slovenski reprezentant v košarki na vozičkih, in dolenjski paralimpijec Primož Jeralič, regijski ambasador projekta.

Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite je v Novem mestu, v prostorih Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, pripravila regijski posvet v okviru projekta Postani športnik, s katerim želi čim več invalidnih otrok vključiti v zanje zelo pomembno športno dejavnost.

»Naš cilj je čim več otrok vključiti v športno dejavnost. Invalidni otroci so pogosto oproščeni športne vzgoje, čeprav jo potrebujejo še bolj kot drugi. To je posledica nepoznavanja tega področja pri športnih pedagogih, pa tudi številni starši ne dovolijo, da bi njihov otrok telovadil. S tem se ukvarjam že 50 let,« je v uvodu v regijski posvet v okviru programa Postani športnik dejal gostitelj posveta Jože Okoren, predsednik Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter dobitnik več paralimpijskih medalj.

Projekt Postani športnik sta predstavila vodja projekta Gregor Gračner, slovenski reprezentant v košarki na vozičkih, in dolenjski paralimpijec Primož Jeralič, regijski ambasador projekta. »Danes otroci preveč časa preživijo za različnimi zasloni, kar še posebej velja za invalidne otroke. 4860 slovenskih otrok ne telovadi



zaradi različnih omejitev oziroma invalidnosti. Tu nismo zaradi vrhunškega športa, čeprav teh ambicij ne skrivamo, a to pride na vrsto šele čez leta, temveč zato, da spodbudimo vključevanje teh otrok v organizirano vadbo v društvih in klubih,« je povedal Gračner.

»Naša zveza ima nekaj denarja, s katerim lahko pomaga društvom in klubom, ki bi želeli v svoje vrste povabiti tudi mlade športnike invalide. Le na razpis se morajo prijaviti. Program Postani športnik je dobro zasnovan, njegov cilj pa je, da bi

se invalidni otroci prepoznali v športu, tako kot smo se v njem prepoznali vsi, ki smo nastopili na paralimpijskih igrah. Šport mi je dal fizično in psihično moč, da lažje opravljam svoje delo in mi je lažje v vsakdanjem življenju. Naša baza so rekreativni športniki, ki to počnejo za zdravje. Ne more biti vsak vrhunski športnik. Ko pa posameznik izrazi željo, da bi dosegel več, ga na naši zvezi usmerimo k pravim trenerjem in mu pomagamo pri rekvizitih,« je povedal Primož Jeralič, udeleženec paralimpijskih iger v Riu.

Vodja programa
Postani športnik,
Gregor Gračner
in Primož Jeralič,
regijski ambasador projekta.
»Danes otroci preveč časa preživijo za različnimi zasloni, kar še posebej velja za invalidne otroke. 4860 slovenskih otrok ne telovadi



Dejavnosti športnega društva Plavalček, v katerem se že sedem let ukvarja s športom invalidnih otrok, je predstavila trenerka Tatjana Lapuh: »Začela sem v šoli s prilagojenim programom, pozneje pa so se nam pridružili tudi gibalno ovirani otroci. Pripravili smo že šest mednarodnih plavalnih mitingov. Zdaj svojo dejavnost širimo tudi na nekatere druge športe, na primer na sedečo odbojko.«

«Naši člani (še) ne osvajajo medalj na paralimpijskih igrah, je pa naša vadba zanje predvsem izvrstna šola za življenje, naučijo se tekmovati, prenašati poraze in zmage.»

Vsak s svojega zornega kota so svojo z invalidi povezano dejavnost na posvetu predstavili tudi športni pedagog z Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča Andraž Vide Čeligoj in predstavniki društva amputirancev, društva gluhih in slušno prizadetih, društva Sonček in Sožitje, šole s prilagojenim programom Dragotin Kette ter športni pedagog iz novomeškega dijaškega in študentskega doma Klemen Bučar. Ta je predstavil priložnosti za mlade invalide, ki bi si želeli več možnosti za ukvarjanje s športom, če bi bivali v njihovem domu.

Pripis uredništva:

Igor Vidmar (prof. šp. vzgoje), dolgoletni uspešni plavalec, je nedvomno dober poznavalec športa invalidov. Tudi po njegovi zaslugi, saj je ugledni novinar pri lokalnem časniku Dolenjski list, je postal šport invalidov bolj prepoznaven. Na dolenjskem koncu sproti spremlja vse športne discipline za invalide. Šport invalidov pa bo bolj prepoznaven le, če bo širša strokovna in laična javnost o njem bolje obveščena. Igor je eden tistih, ki za to redno poskrbi.

Udeležence sta nagovorila Tatjana Lapuh vodja ŠD Plavalček iz Krškega in Mirko Sintič vodja športa Dolenjskih paraplegikov.



Predstavitve projekta je potekala v prostorih Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja.



Program Postani Športnik

Piše: Gregor Gračner

(foto: Sportida)



Program Postani športnik je ZŠIS-PK skupaj s podjetjem Lidl Slovenija pričel izvajati v letu 2018, ko smo želeli na lokalnem področju narediti nekaj več za mlade invalide, ki se pa še niso odločili živeti z več gibanja in tako uživati v bolj zdravem življenju.

Zato smo z vrsto akcij in dogodkov pričeli z informiranjem vseh šolskih ustanov, kjer lahko mladi dobijo informacije iz prve roke. Med drugim smo jih usmerili na našo spletno stran <https://www.zsis.si/postanisportnik/>, kjer se lahko mladi invalidi in njihovi starši poučijo o vključitvi v rekreativni šport ali zgolj o gibanju.

Letos smo pričeli delovati na lokalni ravni, saj smo januarja v MO Nova Gorica in MO Celje vzpostavili stik z lokalnimi institucijami, ki že izvajajo šport invalidov, in določili osebo, ki bo vzdrževala stik med zvezo, športnimi društvi, občinami ter invalidi, željnimi športnega udejstvovanja. Pripravljali smo se tudi na izvedbo dveh posvetov. Marca je posvet potekal v Mariboru; nanj smo povabili vse predstavnike osnovnih in srednjih šol iz vzhodne Slovenije. Na posvetu so slušatelji pridobili veliko praktičnih in strokovnih informacij, s katerimi bodo lahko

na svojem področju invalide lažje spodbudili h gibanju. Med drugim smo vzpostavili stik z Mestno občino Maribor, ki bo postala glavno gonilo športa mladih invalidov v regiji.

Z dodatnimi naporji smo primer dobre prakse iz Mestne občine Ljubljana prenesli v Maribor, in sicer z vzpostavitvijo konzorcija v MO Maribor. Aprila smo s Posvetom nadaljevali v Novem mestu. Tako smo tudi na ta konec Slovenije prenesli informacijo in željo o aktivnejšem vključevanju invalidov v šport. Verjamem, da smo bili spričo široke medijske podpore in visoke udeležbe odgovornih v svojih prizadevanjih uspešni.

Povabilo velja za vse invalide (predvsem mlajše), da se vključijo v naš program in tako naredijo nekaj zase. Naša dolžnost pa je, da posamezniku, če se odloči za redno športno vadbo, ponudimo organizacijsko, strokovno in logistično podporo.

▲
Paralimpijec,
Jernej Slivnik.

Na parafestu v družbi športnih zvezd predstavili priljubljene parašporte

Piše: Mateja Pelkič Toplak

(foto: URI Soča)

Ljubljana, 25. april 2019 – Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite (ZŠIS-PK), Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS – Soča (URI Soča) ter Lidl Slovenija so za paciente na URI Soča, mlade invalide in ostale obiskovalce pripravili PARAFEST – dan športa invalidov.



Na dogodku so uspešni športniki invalidi in paralimpijci predstavili najbolj priljubljene parašporte, ki so jih lahko obiskovalci preizkusili. Parašportnikom so se pridružili sedanj in nekdanji vrhunski športniki, kot so plavalec Peter Mankoč, košarkar Miha Zupan, plesalec Miha Vodičar, kolesarji ekipe Adrie Mobil, košarkarji Petrola Olimpije, odbojkarji Calcit Volley, selektor slovenske košarkske reprezentance Rado Trifunović, slovenska curling reprezentanca, selektor balinarske reprezentance Aleš Škoberne ter balinarski reprezentant Aleš Borčnik. Na dogodku je poleg gostiteljev obiskovalce nagovorila državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Martina Vuk.

Kot so poudarili na dogodku, športne aktivnosti invalidom prinašajo veliko, saj s pomočjo gibanja razvijajo svoje zmožnosti, krepijo samopodobo ter izboljšujejo kakovost življenja. Prvi korak, da se invalidi začnejo gibati, je spoznavanje in preizkušanje različnih parašportov, saj na ta način hitro ugotovijo, kateri šport jim ustreza in kateri ne. Na URI Soča so

tako predstavili šest najbolj priljubljenih parašportov – parakolesarstvo, boccio, odbojko sede, košarko na vozičkih, paraplavanje, športni paraples in curling na vozičkih. ZŠIS-PK želi športne aktivnosti še posebej približati mladim invalidom, saj jim gibanje lahko pomaga pri vključevanju in aktivnem povezovanju. »Šport je za vsakega mladega človeka zelo pomemben, še toliko bolj pa za mlade invalide. S pomočjo športnih aktivnosti namreč pridobijo samozavest in se vključujejo v socialno mrežo, katere pomanjkanje večkrat čutijo pri svojem razvoju in samopodobi. Tako smo se na ZŠIS-PK odločili, da s pomočjo Parafesta tudi mladim invalidom približamo njim prilagojene športe. Skupaj s podjetjem Lidl Slovenija na nacionalni in lokalni ravni skušamo omogočiti, da se mladi invalidi enakopravno vključujejo v šport ter si tako gradijo bolj aktivno in zdravo življenje,« je na Parafestu dejal Damijan Lazar, predsednik ZŠIS-PK.

Šport je pomemben tudi pri rehabilitaciji

Na URI Soča športne aktivnosti redno vključujejo v rehabilitacijske procese, tako pri odraslih

▲
Tina Cipot, Damijan
Lazar, Martina Vuk,
Primož Jeralič, mag.
Robert Cugelj med
nagovorom.

kot otroci. Šport je pri rehabilitaciji logično nadaljevanje dela tima zdravnikov, fizioterapevtov, delovnih terapevtov in drugih strokovnjakov, ki sodelujejo s pacienti. Je nadgradnja skupnega truda za njihovo dobrobit tudi po zaključeni rehabilitaciji na URI Soča. **Mag. Robert Cugelj, generalni direktor URI Soča**, je ob tej priložnosti povedal: »Na URI Soča se zavedamo, da je v procesu rehabilitacije športna aktivnost pomemben dejavnik, ki lahko posamezniku pomaga, da se hitreje vrne v aktivno življenje. Zato paciente spodbujamo, da so športno aktivni že med rehabilitacijo, pa tudi potem, ko inštitut zapustijo in se vračajo v vsakdanje življenje. Predstavitve različnih športov, ki so pri tem na voljo, ter podpora pri vključevanju v šport zato spadata med naše redne aktivnosti.«



Gluhi košarkar Miha Zupan...

... izvaja met iz vozička



Gibanje mora biti motivator predvsem pri mladih

Na dogodku so parašporte predstavili vrhunski športniki invalidi in parašportniki, pridružili pa so se jim tudi znani slovenski športniki. Nekateri med njimi so se prav na Parafestu prvič preizkusili v parašportu.

“Parašportniki in znani športniki so izvedli tako imenovane mini tekme, kjer so se pomerili v posameznih športih in bili za obiskovalce prava paša za oči. Nad prikazanimi športnimi aktivnostmi so bili navdušeni tudi mlajši obiskovalci, za katere je šport še toliko bolj pomemben. Prav z namenom motivacije in vključevanja mladih invalidov v športne aktivnosti sta ZŠIS-PK in Lidl Slovenija razvila program Postani športnik, s katerim želita vzpostaviti dolgoročni sistem na nacionalni in lokalni ravni z namenom večje prepoznavnosti parašporta med mladimi.”

Partnerji so program Postani športnik predstavili tudi na Parafestu. »Z ZŠIS-PK nas že nekaj let družijo odlično sodelovanje in stremenje k istemu cilju – ustvariti boljše pogoje za mlade športnike invalide, ki že danes dokazujejo svoje zmožnosti. Če jim zagotovimo ustrezen način vključevanja v športne aktivnosti in jih motiviramo, bomo zanje resnično ustvarili boljši svet. Tudi današnji Parafest je namenjen temu, saj je za prvi korak k navduševanju nad športom treba različne discipline najprej spoznati in preizkusiti. Verjamem, da se bodo danes med obiskovalci znašli takšni, ki bodo o športu razmišljali tudi jutri in se z veseljem začeli več gibati,« je dejala Tina Cipot, vodja službe za korporativno komuniciranje pri podjetju Lidl Slovenija.

S paralimpijskim šolskim dnem obeležili 500 dni do Tokia

Piše: Drago Perko

(foto: Drago Perko)



V Šentjurju je minuli mesec potekal odmeven paralimpijski dan, otroci so z navdušenjem v svoji sredini pozdravili paralimpijca Henrika Planka.

Predstavitve odbojke sede.

Šport se ne dogaja v pisarni, šport se dogaja na terenu. Tega se zavedamo tudi na Zvezi za šport invalidov Slovenije-Paralimpijski komite, kjer se precej energije in prizadevanj usmeri v promocijo športa invalidov, parašporta in paralimpijskega gibanja. Tudi ali predvsem med mladimi. V mesecu aprilu je tako na OŠ Hruševac Šentjur potekal paralimpijski šolski dan. Pripravila ga je Zveza za šport invalidov Slovenije-Paralimpijski komite (ZŠIS-PK) v sodelovanju s ŠD Invalid in Zvezo Sonček pripravila paralimpijski šolski dan. Sodelovalo je več kot 350 otrok. ZŠIS PK je na dogodku v obeležila tudi mejnik 500 dni do začetka paralimpijskih iger v Tokiu 2020.

Otroci so z navdušenjem preizkusili svoje veščine v parašportu.



Plank bi še tretjič na paralimpijske igre

»Paralimpijske igre so vrhunec kariere za vsakega športnika. Prve mi niso ostale v najboljšem spominu, druge so bile že boljše. Rad bi šel še enkrat na igre, to bi bil vrhunec moje kariere,« je šolarjem povedal posebni gost prireditve Henrik Plank, atlet, metalec diska, sicer pa domačin iz Šentjurja.

»Nikoli ne odnehajte, pa tudi šole ne pozabite. Šola je osnova vsega,« je zatrdil Plank, ki zavzeto trenira pod taktirko trenerja Luke Cmoka; ta meni, da Plank ni bil še nikoli tako dobro pripravljen. »Zimski del sezone smo prebrodili, trdo smo delali, zdaj bo treba to pretvoriti v metre,« se zaveda Plank, ki ga



Paralimpijec Henrik Plank, je delil svoje izkušnje z otroci.



prva tekma čaka 19. maja v Splitu, vrhunec sezone pa bo svetovno prvenstvo, ki bo med 7. in 15. novembrom v Dohi.

Pred tem so učenke in učenci v okviru ustaljenega voznega reda paralimpijskega dne prisluhnili življenjski zgodbi Senti Jeler, odbojkarice sede.

«Zbrana ekipa pa je učenke in učence šole seznanila s paralimpijskim gibanjem in športom invalidov, pika na i pa je bila tekma, kjer so odbojkarice in odbojkarji pod taktirko selektorja Simona Božiča predstavili odbojko sede.»

Paralimpijski dan je že utečena stalnica aktivnosti, ki jih izvaja Zveza za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite. »Na vsaki šoli izvedemo predstavitev, ki vključuje predstavitev paralimpijskega športa, preizkus športa v telovadnici in predstavitev športno-življenjskih zgodb športnikov invalidov. Predstavitev se zaključí skupinsko, kjer v telovadnici ali na športnem igrišču predstavimo enega izmed paralimpijskih športov v njegovi tekmovalni obliki,« je dejala Jana Čander, strokovna sodelavka ZŠIS-PK. Jana Čander je tudi namestnica vodja odprave na paralimpijske igre v Tokiu in je zagotovila, da se slovenske športnice in športniki zavzeto pripravljajo na mednarodna tekmovanja, ki sledijo v letu 2019. Večina teh bo tudi kvalifikacijska za prihajajoče igre v Tokiu, do katerih je le še dobrih 500 dni.

Dobrodošli v Šentjurju

»Otroci so odlično sprejeli paralimpijski šolski dan. Preprosto so navdušeni. Dobili so priložnost, da so spoznali druge oblike športa, pri tem pa so koristili tudi tista čutila, ki jih sicer ne bi. Taki dnevi in dogodki bogatijo vse nas,« je ob tem dogodku povedala Clavdija Rabuza, športna pedagoginja šole gostiteljice.

Dogodek je požel tudi precej medijske pozornosti, o njem so poročali TV Slovenija, Slovenska tiskovna agencija, Sentjur.net, Kozjansko.info, Novi tednik, Radio Celje, TV Celje, Slovenske novice in Sportklub!

Intervju dr. Tjaša Filipčič

Piše: Drago Perko

(foto: Drago Perko)

Dr. Tjaša Filipčič se že vrsto let ukvarja s prilagojeno gibalno dejavnostjo in kakovostjo življenja invalidov, Zveza za šport invalidov Slovenije-Paralimpijski komite in Lidl Slovenija pa sta skupaj razvila program Postani športnik z namenom vzpostavitve dolgoročnega sistema in pogojev za vključevanje mladih invalidov v športne aktivnost. Ob koncu leta 2018 je Ljubljana gostila 13. kongresu športa za vse, ki je bil namenjen športni rekreaciji invalidov.

1. Kako ocenjujete 13. kongres Šport za vse

Ko smo pred slabim letom začeli snovati program 13. kongresa Šport za vse, z vodilno temo šport in rekreacija invalidov, sem si želela, da kot udeležence v veliki meri privabimo predvsem mlade strokovne športne delavce, ki že in bodo v še večji meri razvijali to področje v prihodnosti. Bila sem pozitivno presenečena. Prišli so mladi športni pedagogi, ki imajo vključene učence s posebnimi potrebami v šoli, osebni trenerji, ki že izvajajo individualno vadbo za osebe z invalidnostmi, strokovni delavci, ki delajo v zavodih, mladi športniki invalidi, ki so trenutno še v trenažnem procesu, čez čas pa bodo ti tisti, ki bodo šport invalidov razvijali naprej. Med predavatelji je bilo veliko zanimivih in kvalitetnih prispevkov. Julie Witmannova je predstavila projekte za razvoj športa invalidov na Češkem, Mojca Tomažin, trenutno rekreativna športnica, nas je osupnila s stavkom »šport mi je rešil življenje«. Strokovnjaki iz URI Soča, dr. Helena Burger, dr. Katja Groleger Sršen in dr. Nika Goljar so podali medicinske vidike gibalne dejavnosti invalidov in ponovili: »gibanje s primernimi prilagoditvami in



Dr. Tjaša Filipčič ima vedno zanimiva predavanja.

obremenitvami je dober za invalide«. Inkluzivnost v judu je predstavil Dr. Damir Karpljuk iz Fakultete za šport. Vesela sem, da so se predstavili tudi mladi Aleksej Dolinšek, Lena Gabršček in Maja Sovinek ter Neža Adamič, ki, vsak na svojem področju, razvija šport invalidov. Aleksej na področju kolesarstva, Lena je aktivna športnica v odbojki, Maja deluje v Športnem društvu invalid Ljubljana, Neža pa v Centru Janeza Levca Ljubljana. Tudi bivši vrhunski športniki delujejo na področju športa invalidov. Andrej Jelenc razvija in sodeluje v programih veslanja na mirnih vodah. Še posebej se mi je v spomin ohranila aktivnost, kjer ženske po prebolelem raku na dojki, sodelujejo v veslanju na vodi.

Kot predavatelje smo povabili tudi starše. Sandra Trtnik, mamica namiznoteniškega igralca Luka je predstavila, kako se je Luka vključil v namizni tenis. Navkljub cerebralni paralizi je zelo uspešen

igralec in bil že dvakrat izbran kot najboljši mladi športnik invalid v Sloveniji. Zgled daje tudi mami in sestri, ki sta postali tudi sami veliko bolj gibalno aktivni. Primere dobrih praks sta predstavili dve strokovni skupini: Odbor planinstva za invalide in Specialna olimpijada Slovenije. Obe strokovni skupini, dosežata izjemne rezultate na področju vključevanja v športne dejavnosti. Prvi, na področju planinstva, drugi pa na področju gibanja/športa oseb z motnjami v duševnem razvoju. Obema združenjema je skupno slednje: nenehen optimizem in želja, da vsakega vključijo v redno gibalno dejavnost, pa če je invalidnost še tako težka.

Prvi dan je predstavitev zaključila Marjeta Keršič Svetel. Še danes se jo spomnimo po izredno kvalitetni oddaji Gore in ljudje. V svojem prispevku je poslušalcem položila na dušo, da čim bolj izkoristimo lepo naravo v Sloveniji.

Drugi dan so sledile praktične predstavitve. Predstavili so se: Primož Jeralič, Gregor Gračner iz ZŠIS- PK (predstavila sta spletno platformo Postani športnik in primer telesne priprave za osebe s poškodbo hrbtenjače), dr. Boro Štrumbelj je predstavil različne športe za invalide. Sobotni program so zaključili zopet mladi strokovnjaki: Primož Kirn, Neža Adamič, Klemen Pirman in Matjaž Bartol. Vsak, za posamezno obliko invalidnosti, je pripravil primer vadbe in vsebine podal tudi praktično.

V okviru Organizacijskega odbora 13. Kongresa športa za vse smo pripravili tudi Zbornik prispevkov, ki nakazuje strokovno pestro pokritost področja športa invalidov.

2. Kakšna bi bila lahko zapuščina 13. kongresa

13. Kongresa šport za vse se je udeležilo 180 slušateljev in predavateljev. Če vsak od teh uspe v vadbo privabiti nekaj začetnikov, bom z izplenom zadovoljna. Po koncu kongresa je do mene prišel Marko Trebec, ki skrbi za razvoj športa v Mestni občini Kranj. Rekel mi je, da je dobil veliko idej za razvoj športa rekreacije v imenovani mestni občini. Osebnostno mislim, če bomo uspešno mrežili naprej, bomo imeli vedno več strokovnjakov, ki bodo strokovno podpirali programe, veliko upov pa polagam tudi na invalide same, ki že danes lahko zelo tvorno sodelujejo na področju razvoja športa invalidov. Medijsko smo bili zelo lepo podprti, tako, da upam, da smo bili slišani tudi širše.

3. Bi izpostavili katero izmed predavanj petka oz. sobote.

V30 letih mojega delovanja na področju športa invalidov, sem ugotovila, da so vedno zelo zanimive osebne pripovedi ali pa praktične predstavitve vsebin. Tukaj bi izpostavila predstavitve Mojce Tomažin, ki je na vozičku preizkusila deset športnih panog, Lene Gabršček, ki je navkljub prirojeni anomaliji roke izbrala odbojko kot svojo športno panogo in osebno zgodbo mamice namiznoteniškega igralca Luke, Sandre Trtnik, ki je sporočila, da gibanje/šport igra pomembno vlogo v njihovi družini. Tudi drugi dan sem bila pozitivno presenečena nad izredno kvalitetnimi praktični predstavitvami.

4. Kje je danes v evropskem in svetovnem merilu Slovenija na področju športa/rekreacije invalidov?

V Sloveniji smo na splošno zelo kritični in radi rečemo, saj se nič ne dogaja. Temu ni tako. Na Kongresu so se nam predstavile različne strokovne skupine, ki imajo v svojem poslanstvu, cilj vključevati vse, ki so zainteresirani za redno gibalno dejavnost (Specialna olimpijada Slovenije, Odbor Planinstvo za invalide, inkluzivni judo). Vsaka nevladna invalidska organizacija (npr: Zveza paraplegikov Slovenije, Zveza delovnih invalidov Slovenije, Zveza Sožitje, Zveza Sonček) ima v svojih programih tudi gibalno/športne programe, ki se izvajajo na lokalni ravni. Posamezniki se vse bolj zavedajo pomena redne gibalno/športne dejavnosti za zdravje in posredno kvaliteto življenja. Tukaj je izredno pomembna informacija, ki jo invalidu preda zdravnik. Če zdravnik reče: »več se bo potrebno gibati, posameznik kar na enkrat postane bolj pozoren«. Je pa na koncu to osebna izbira slehernega posameznika. Torej, programi so ponujeni, samo izbrati jih je potrebno, obleči športno majico in hlače ter se začeti gibalno udeleževati.

5. Kaj nam manjka, da nismo višje? Imajo kakšno vlogo pri tem tudi invalidi?

- koliko smo za to „krivi“ (ni pravi izraz, v tem hipu mi boljši ne pade na pamet; op.a.) invalidi,

Poznamo več delitev invalidnosti. Če naredimo delitev glede na čas nastanka invalidnosti, potem poznamo prirojeno in pridobljeno invalidnost. Vse raziskave nakazujejo, da se bo

posameznik, ki pridobi invalidnost kasneje v življenju, ukvarjal s športom, če je bil gibalno/športno aktiven pred poškodbo. Poznam zelo malo posameznikov, ki so postali navdušeni nad športom po poškodbi, če preje šport ni predstavljal vrednote v njegovem življenju. Če se pripeti prirojena invalidnost ima pri vključevanju v gibanje/šport zelo pomembno vlogo družina. Če gibanje predstavlja vrednoto/kvaliteto za mamico in očeta, potem bo mladi invalid preje iskal možnosti ukvarjanja s športom. Je pa seveda potrebno najti ustrezno aktivnost. Tukaj mi odzvanjajo besede mamice Sandre, ki je povedala, da je bil mladi Luka najprej judoist, potem pa so ga glede na njegovo diagnozo (cerebralna paraliza), našli bolj primerno, to je namizni tenis.

“Moje osebno mnenje je torej, da se vse vrti okrog vrednote in pomena gibanja: Če se rad giblješ, boš našel ustrezno aktivnost.”

6. Kolikšno vlogo imajo ostali deležniki? Kateri točno?

Vsak ima pomembno vlogo za razvoj gibanja/športa invalidov. Ponovno bi omenila starše, ki so naši prvi vzorniki. Pomembno vlogo imajo medicinski strokovni delavci (zdravniki, fizioterapevti), ki lahko prepoznajo pomen gibanja za razvoj številnih podsistemov bio-psiho-socialnega razvoja človeka. Njihovo mnenje je zelo pomembno. Pomembno vlogo imajo učitelji, ki poučujejo predmet šport (športni pedagogi, razredni učitelji, specialni pedagogi). Poznam kar nekaj primerov, ko so učitelji v šoli zainteresirali mladega učenca s posebnimi potrebami za športno aktivnost. Ne pozabimo nevladnih invalidskih organizacij, ki v svoje programe vključujejo šport.

7. Kje sami vidite največ rezerv?

Največ rezerv vidim v sodelovanju med strokami (medicinska, kineziološka) in v zaupanju v strokovnjake različnih strok. Kot sem že med predavanjem na kongresu sporočila, pričakujem, da bodo aktivno vlogo prevzeli tudi invalidi. Največ vedo o svojih počutju, željah in

pričakovanih, imajo pa tudi vedno več znanja. Na Kongresu je bil govor tudi o financiranju športnih programov. Kar dobro poznam sofinanciranje športnih programov v Mestni občini Kranj. Vsako leto se ponudi več denarja, kot se ga počrpa iz naslova »šport invalidov«. Vsako leto se ponujajo tudi različni mednarodni projekti, ki podpirajo gibalno/športno dejavnost invalidov. V okviru Zveze za šport invalidov- PK smo pred leti uspešno izvedli projekt Aktivni, zdravi, zadovoljni. V okviru tega projekta, ki je bil sofinanciran s strani ZŠIS-PK in Norveškega mehanizma smo pripravili vse prilagoditve za programe Mali sonček, Zlati sonček, Krpan ter Naučimo se plavati za otroke in učence s posebni potrebami.

8. Sam opažam, da se na športnike invalide vse bolj gleda skozi rezultat, ne pa skozi prizmo vključevanja?

Najbolj so seveda opazne medalje na paralimpijskih igrah. Tudi sama se razveselim vsakega takega dosežka, vendar sem mnenja, da stopnjo razvitosti športne kulture ne ocenjujemo le po številu vrhunskih športnikov ali rekorderjev, temveč tudi po razvitosti športnih navad in po čim višjem odstotku prebivalcev, ki se redno ukvarjajo s športom. Lepo bi bilo gledati naslednjo sliko: veliko zadovoljnjih rekreativnih športnikov in tudi tistih, ki predstavljajo Slovenijo na svetovnih športnih prizoriščih.

9. Kaj pravi znanost o tem?

Ravno zaključujem znanstveno monografijo z naslovom Gibanje za dvig kvalitete življenja invalidov. V okviru te monografije smo opravili številne raziskave s posamezniki različnih invalidnosti. Vsak raziskava posebej je pokazala, da so tisti, ki so se redno ukvarjali s športom (rekreativno ali tekmovalno) višje (subjektivno) ocenjevali svojo kvaliteto življenja v primerjavi s tistimi, ki so bili gibalno neaktivni. Višje so ocenili svoje telesno počutje, osebni napredek, emocionalno počutje, medosebne odnose, socialno vključenost. Imajo večjo možnost samoodločanja.

10. Kaj pa vas ob pogledu na šport invalidov navdaja z optimizmom?

Najbolj me razveseljuje dejstvo, ki vidim kakšen osebni napredek naredijo tisti, ki so gibalno/športno aktivni v daljšem časovnem obdobju. Vključeni so v družbo, dvigajo svoje potenciale, so

samozavestni, odmislijo (vsaj za trenutek) svoje težave, ohranjajo zdravje. Imam veliko prijateljev, ki so tako ali drugače ovirani. So moji vzorniki.

11. Sami ste leta 1988 začeli z delom na področju športa invalidov in leta 1994 ZPS: kako so tokrat potekala načrtovanja, organizacija in izvedba gibalno/športnih programov za osebe s poškodbo hrbtenjače? Ste orali sistemsko ledino?

Ko sem bila stara 18 let sem prvič sodelovala pri rekreaciji paraplegikov v Pineti. Tisto leto sem začela tudi študirati na Fakulteti za šport. V bistvu sem znanja prenesla na šport invalidov. Leta 1994 sem se zaposlila na Zvezi paraplegikov Slovenije. Vodila sem rekreacijo, največ ačsa pa sem posvetila tenisu na vozičku. Včasih so me poslali tudi na kakšno mednarodno športno tekmovanje. Še danes sem mnjenja, da če dobro poznaš orodje (posamezni šport) in zdravstveno anamnezo, ki jo ima posameznik, lahko zelo dobro prilagodiš in izvajša trenažni proces za invalide. Seveda je potrebno pozitivno stališče do invalida, kjer potrebno tudi zahtevati samoodgovornost invalida. Z dobro obojestransko komunikacijo, kjer tudi priznaš, da kaj ne znaš (se boš pa naučil), se da marsikam priti. V tistem času so v Sloveniji delali izjemni posamezniki in orali ledino. Na področju gibanja oseb z motnjami v duševnem razvoju je bil to Marjan Lačen, na področju paraplegikov Jože Okoren, na fakulteti za šport se je trudil dr. Berčič, na pedagoški fakulteti dr. Rajko Vute. Pa še bi se jih dalo naštevati. Sama sem se od teh ljudi ogromno naučila, zato jih omenjam. Sem pa na Kongresu zaznala naslednje: pred 30 leti je bilo strokovno športno delo na področju invalidov skoraj osebni poraz, danes pa je izziv in priložnost.

12. Kako blizu sta si dejansko v Sloveniji šport in invalidi?

Naj izpostavim kako se bo šport in invalidi združili na področju usposabljanja strokovnih delavcev na področju športa v prihodnosti. V okviru usposabljanja strokovnih delavcev v športu bodo morale posamezne panožne zveze v svoje programe usposabljanja vključiti tudi kompetence s področja športa invalidov. Tako bo na primer v okviru usposabljanja Strokovni delavec 1-športno treniranje- tenis, bodoči trener pridobil kompetence za učenje tenisa oseb z invalidnostjo. Enako bo tudi za ostale športne panoge.

13. Kje sami vidite rezerve na področju delovanja URI Soča, sodelovanja športnega pedagoga in invalidov?

Zelo sem bila vesela, ko sem izvedela, da so po daljšem času zaposlili športnega pedagoga. Upam, da bo prisotno osebno in strokovno zaupanje in da bo športni pedagog lahko izvajal svoje delo, seveda v okviru svojih kompetenc. Mnogi posamezniki, ki so izvajali svojo rehabilitacijo na URI Soča, so poudarili pomen vključevanja prilagojenih gibalno/športnih programov v proces rehabilitacije.

14. Kakšne so vaše izkušnje: kako so ljudje invalidi sprva gledali na šport, kako danes?

To je dejansko moj pogled, ki pa se lahko razlikuje od drugih. Pred recimo 30 leti so posamezniki, ki so se vključili v šport invalidov kaj kmalu tudi tekmovalno predstavljali svojo državo. Športnikov invalidov je bilo manj. Danes tekmovalni šport invalidov terja zelo resen pristop, kjer je za uspeh potreben celoten tim: trener, psiholog, fizioterapevt, zdravnik, strokovnjak s področja prehrane, strokovnjak s področja obdelovanja podatkov, ki so potrebni za nadaljnje načrtovanje treninga. Mnogokrat so to družinski projekti, kjer se celotna družina podredi tekmovalnemu cilju. Skratka, prav nič drugačen pristop kot ga v vrhunskem športu že poznamo.

“Kar pa se rekreativnega športa tiče, pa lahko rečemo, da poznamo vedno več prilagojenih športnih panog, kjer bo invalid, če bo le želel, našel vsebino zase.”

15. Kako mlade invalide motivirati, da se bodo raje in več ukvarjali s športom? Športne panoge se pritožujejo, da imajo premalo mladih v svojih vrstah.

Dr. Julie Witmannova je rekla, da bo potrebno bolje delati z mladimi in še bolje ozaveščati družine. Na predavanju je predstavila številne projekte, kjer vključujejo mlade posameznike v športne panoge. Navkljub velikemu trudu, je izplen (vpis v programe) majhen. Ne preostane nam nič drugega kot dobro delo in potrpežljivost.

16. Kako na otroke s posebnimi potrebami gledajo športni pedagogi? Se je izboljšalo njihovo znanje, da so lahko kompetentni pri delu s takimi otroki?

Ko je bil leta 2000 sprejet prvi Zakon o Kusmerjanju otrok s PP, je bilo vključevanje otrok s posebnimi programi v večinske programe šolskega športa kar precejšnji šok. Zakon je bil sprejet preje, preden smo strokovne delavce opremili s kompetencami za delo z učenci s posebni potrebami. Po osemnajstih letih je stanje boljše. Študenti razrednega pouka na Pedagoški fakulteti imajo obvezni predmet, kjer pridobivajo kompetence za delo z učenci s posebnimi potrebami. Menim, da bi obvezni predmet potrebovali vsi študenti, ki študirajo na Fakulteti za šport (smer športna vzgoja). Dr. Boro Štrumbelj mi je v osebnem pogovoru zagotovil, da bo kmalu tako. Omenila bi primer dobrega svetovanja na URI Soča, kamor pride športni pedagog in drugi strokovni delavci iz šole. V strokovnem timu (zdravnik, fizioterapevt, strokovnjak iz Pedagoške fakultete) se pogovorimo o potrebnih prilagoditvah za posameznega učenca, pogovorimo pa se tudi kako tega učenca oceniti pri predmetu šport.

17. V kakšnem razmerju sta danes socialni model invalidnosti in medicinski model invalidnost?

Všolah se prepleta medicinski in socialni model. Veliko je odvisno od ravnatelja in učitelja samega. Podajam osebno zgodbo Ane, kjer so prepoznani vsi elementi medicinskega modela invalidnosti.

»Ana je osnovnošolka. Ima cerebralno paralizo, kot posledica zapletov med porodom. Uporablja hodulje in invalidski voziček. Ker je njena hoja nestabilna, potrebuje stalno spremstvo. Invalidska oprema onemogoča, da bi se udeleževala številnih dejavnosti, med drugim tudi športnih aktivnosti. Šport sploh ni priporočljiv zanj, ker njeno naprezanje še povečuje napetost v mišicah. Njeno vključevanje v šport ni varno, saj lahko z vozičkom poškoduje sebe in druge. S pripomočki je zelo počasna, športni pripomočki ji ves čas padajo po tleh. Še posebej žoge in loparji. Zelo zavira napredek celotne skupine sošolcev in to staršem ostalih otrok ni všeč. Ker ima težave na področju govora jo nihče ne razume, še najmanj učiteljica športne vzgoje. Še dobro, da ima Ana v času športne vzgoje dodatno strokovno pomoč. Problem je

rešen. Itak nima nobenih močnih področij in ničesar je ni mogoče naučiti.«

Če razumemo socialni model invalidnosti, ugotovimo, da je problem vključevanja v športne aktivnosti v okolju/družbi in ne v samem invalid. Predstavljamo zgodbo Žana. V njegovi zgodbi so prepoznani vsi socialni elementi sprejemanja invalidnosti.

»Žan je invalid od 2. leta starosti. Je uporabnik električnega invalidskega vozička. Njegovo močno področje je šport. Že od malega ga zanimajo športne aktivnosti. Po televiziji spremlja različna športna tekmovanja, pozna številne športnike. V predšolskem obdobju sodeluje pri številnih igrah z vrstniki, starši mu prilagodijo različne športne rekvizite, saj vidijo kako je Žan srečen, ko je vključen med vrstnike in se z njimi igra. Opazijo, da Žan napreduje na področju govora. Prav zaradi predmeta šport, se zelo veseli prvega šolskega dne. Ko pride v svojo šolo ugotovijo, da dostopnost do telovadnice ni mogoča. Ravnatelj osnovne šole najde možnost za prilagoditev dostopnosti. Pridobi dodatna finančna sredstva, da vgradijo dvigalo, povečajo sanitarije in prilagodijo garderobo. Prilagoditve bodo prišle še kako prav tudi za druge učence z invalidnostjo, ko se bodo šolali na tej šoli. Učiteljica razrednega pouka že pred začetkom šolskega leta pridobi informacije o močnih področjih učenca in strokovne ideje o prilagajanju vsebin: naravnih oblik gibanja, iger z žogo, plesnih vsebin, plavanja, smučanja, atletske in gimnastične abecede. Ne pozabi na planinstvo, ki je sestavni del vsebin pri predmetu šport. Želi, da je v okviru planinskega izleta enakovredno vključen tudi Žan. Spremljevalka Žana je njegova mama, ki ima dobro komunikacijo z učiteljico in vodstvom šole. Učiteljica se poveže z URI Soča, ki že nekaj let nudi učiteljem strokovno pomoč pri predmetu šport. Učiteljica v strokovnem timu zapiše individualiziran program, kjer so zapisane vse metodične, časovne, prostorske in kadrovske prilagoditve. Zapiše inicialno stanje Žana in predvidi njegov napredek. Od njega ima visoka individualna pričakovanja, saj ima Žan močna področja. Zelo uspešen je v prilagojeni igri boccia. Ta igra je vključena v mednarodna tekmovanja paralimpijskih iger. Njegovih dosežkov ne primerja z drugimi. Vodstvo šole uredi, da so ure DSP takrat, ko na urniku ni drugih predmetov. V decembru 2018 se bo udeležila posveta, kjer bo glavna tema »šport invalidov«. Pričakuje, da bo v okviru tega posveta dobila nova znanja. Posvet organizira Olimpijski komite Slovenije.« (Danes je Žan študent 3.letnika pedagoške fakultete. Je državni reprezentant v bocci. Z ekipo potuje po svetu in predstavlja Slovenijo).

Tanja Babnik zasluženorejemnica »plakete« Stanka Bloudka za leto 2018

Piše: Jože Okoren

(foto: Arhiv Tanja Babnik)

Letošnja, že 54. podelitev Bloudkovih priznanj je potekala v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju.

Priznanja ing. Stanka Bloudka, velikana slovenskega športa, so najvišja državna priznanja na področju športa v Republiki Sloveniji. Izmed 55 predlogov (podeljene so bile 4 nagrade in 10 plaket) je med prejemnicami »plakete« tudi Tanja Babnik, ki je močno vpeta v rekreacijo in šport invalidov.

Tanja Babnik, učiteljica razrednega pouka v Osnovni šoli Ledina, URI SOČA in na Pediatrični kliniki, invalidne osnovnošolce usmerja v rekreativno-športne dejavnosti. Njene zasluge so neprecenljive, saj kot pedagoška delavka s svojim znanjem in pristopom motivira otroke in nagovori njihove svojce, predvsem starše. Veliko skrb posveča sodelovanju z ZŠIS-PK, da se otroci po povratku iz URI SOČA vključijo v športne dejavnosti v domačem okolju, v posamezne klube, invalidska društva ...

Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez je 12. 5. 1998 izdal dovoljenje, da se lahko bolnišnične igre invalidnih otrok imenujejo »OLIMPIJSKE«. Pred tem so se osnovala zamisli, kako tudi otroke motivirati s športnimi vsebinami. Na zimskih olimpijskih igrah leta 2006 v Torinu so Bolnišničnim igram v trajno last izročili **PLAMENICO**, ki je bila del olimpijskega ognja.

Tanja Babnik je zadnjih 15 let glavna organizatorica bolnišničnih olimpijskih iger, ki vsako leto potekajo v URI Soča. Igre imajo za invalidne otroke poleg rekreativno-zdravstvene dimenzije velik pomen tudi z vidika njihove vključitve v nadaljnje športno



udejstvovanje. Tanja Babnik posameznike pripravlja tudi na nastop v izbranih panogah.

Prve športne izkušnje na igrah so pridobili (kasnejši paralimpijci) Gal Jakič, Jernej Slivnik, Darko Đurić, člana reprezentance v košarki na vozičkih Robert Bojanec in Haris Kuduzović ... Vsi omenjeni zagotavljajo, da je prav ta izkušnja bistveno prispevala k njihovi vključitvi v vrhunski šport.

Priznanje je nedvomno prišlo v prave roke. Tanja pa vedno rada poudari tudi zasluge svojih sodelavk in sodelavcev pri vsakoletni izvedbi bolnišničnih olimpijskih iger. Igre so medijsko odmevne, saj o njih poročajo številni mediji – tudi po zaslugi »unikatne« voditeljice Anje Hlača Ferjančič.

Tanja, iskrene čestitke in še naprej srečno roko pri izboru sodelavcev za organizacijo še naslednjih 15 bolnišničnih iger.

▲ Prejemnica Bloudkove plakete, Tanja Babnik s sodelavkami in sodelavci.

Zaključek tekmovanja JR. NBA v Sloveniji

Piše: Tanja Babnik

(foto: Arhiv Tanja Babnik)

Ena najmočnejših športnih in blagovnih znamk na svetu, liga NBA, je decembra v Sloveniji doživela vrhunec.

Finalno tekmo med **Atlanto Hawks**, ki jo je zastopala OŠ Venclja Perka Domžale, in **Minnesota Timberwolves**, ki jo je zastopala OŠ Simona Jenka Kranj, se je zaključila prva sezona lige Jr. NBA Slovenija (Junior National Basketball Association – Mladinska nacionalna košarkarska zveza).

V tekmovanje je bilo vključenih trideset osnovnih šol in več kot petsto igralcev, starih od deset do trinajst let. Finalni turnir je potekal v nedeljo, 16. decembra 2018, v Ljubljani, v dvorani OŠ Alojzija Šuštarja, ko so igralci **Minnesota Timberwolves** prvič postali prvaki lige v Sloveniji.

Ambasadorji tekmovanja so bili otroci, vključeni v rehabilitacijo na otroškem oddelku Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Republike Slovenije Soča (URI Soča).

Finalno tekmovanje se je začelo z izvedbo posebne NBA klinike. Udeležilo se je več kot petdeset otrok. NBA kliniko so vodili NBA trenerji ter posebna gosta **Ronny Turiaf** in **Zoran Dragić**, nekdanja NBA igralca.

»Program otrokom omogoča, da so tudi oni del lige NBA in daokusijo NBA sanje, predvsem pa jim nudi varen prostor za igro, ki je najpomembnejša stvar ne samo tega programa, temveč otroške aktivnosti



nasploh,« je dejal glavni gost, ambasador programa Jr. NBA **Ronny Turiaf**, ki je z ekipo Miami Heat leta 2012 osvojil naslov NBA prvaka, v karieri pa je vrsto let igral tako s Kobejem Bryantom kot z LeBronom Jamesom.

Mladi košarkarji so prek treninga, NBA klinike, spoznavali temeljne vrednote lige NBA – fair play, vztrajnost,

sodelovanje in spoštovanje. Klinike so se udeležili tudi otroci z URI Soča.

»Ko sem bil star toliko kot otroci tukaj, na žalost nisem imel priložnosti sodelovati v tovrstnih programih, vem pa, koliko bi mi to pomenilo, zato se še toliko bolj z veseljem udeležim tovrstnih delavnic. V veliko zadovoljstvo mi je gledati nasmehe na obrazih otrok, ki se na ta način



Ambasadorji tekmovanja JR. NBA v Sloveniji.

spoznavajo s košarko,« je po koncu klinike dejal **Zoran Dragič**, ki je igranje v ligi NBA okusil v dresih Phoenix Suns in Miami Heat.



Matic, Rok, Mark in Uroš.



Matic, Rok in Mark na treningu.



Zmagovalci lige NBA JR. v Sloveniji.

V polfinalnih tekmah je Atlanta najprej premagala Detroit (OŠ Vransko), kasnejši zmagovalci pa so bili boljši od Denverja (OŠ Nove Jarše). Ti so si podobno kot veliki košarkarji iz lige NBA na roke nadel prave šampijonske prstane in domov odnesli prvi pokal lige Jr. NBA Slovenija, ki ga je prav za ta namen izdelala steklarna iz Rogaške Slatine.

Otroci z URI Soča so bili v sodelovanje vključeni od začetnega žrebanja ekip, ki je potekalo v začetku oktobra. V različnih oblikah sodelovanja so izjemno uživali, saj so se v projekt vključili kot vzorniki mladim košarkarjem; želeli so pokazati, kako z vztrajnostjo in delom dosežajo cilje v procesu rehabilitacije in kot aktivni igralci. In ne samo to. Voljo, uspeh, trud, delo, neomajnost, vzdržljivost, pogum ... so lahko delili tudi z mladimi košarkarji Jr. NBA, še posebej z ekipo Phoenix Suns iz OŠ Ledina na njihovem treningu.

Matic, Mark, Rok in drugi otroci z URI Soča so zbrali pogum ter dokazali, da zmorejo igrati košarko, pri čemer so uporabili vse svoje gibalne zmožnosti, tudi v NBA kliniki.

O takšni obliki sodelovanja so si naši mladi košarkarji z URI Soča dovolili samo sanjati. Vendar so sanje postale resničnost. Z vključitvijo v projekt smo dokazali, da je inkluzija možna tudi v športu, čeprav pogosto doživimo ravno obratno.

Kjer je volja, je tudi pot.

»Prvo sezono lahko označimo za zelo uspešno. Veseli nas, da smo vsaj delček NBA-manije po zaslugi Luke Dončiča in Gorana Dragiča prinesli tudi v Slovenijo. Obrazi otrok, ki nosijo drese svojih najljubših NBA ekip, povedo vse, verjamemo pa, da lahko program v naslednjih letih obogatimo in dosežemo še več otrok. Tako bomo tudi mi vsaj malo pripomogli k temu, da se bo še več otrok ukvarjalo ne samo s košarko, temveč s športnimi aktivnostmi na splošno. Na tem mestu gre zahvala vsem, ki so pripomogli k izvedbi projekta, predvsem košarkarskima kluboma Helios in Ježica ter vsem trenerjem in vodjem posameznih košarkarskih šol, brez katerih tega programa ne bi bilo mogoče izvesti,« je za zaključek povedal predstavnik organizatorjev **Uroš Okoren**, direktor podjetja Sportelement.

Hvala Urošu Okornu, ki je otrokom z URI Soča ponudil priložnost, da so svoje gibalne zmožnosti maksimalno izkoristili, ter jih vzpodbudil za doseganje novih ciljev v svetu košarke in športa.

Lik profesorja Bojana Hrovatina

Piše: Jože Okoren

(foto: Arhiv ZPS)

Bojan Hrovatin je že v 60. letih, ko je bil šport invalidov še tabu tema, vnesel »pozitivni nemir« med invalide, pa tudi med posamezne strokovnjake.

Predvsem pri paraplegikih, tetraplegikih in drugih telesnih invalidih je športne vsebine vključil v program uspešne medicinske rehabilitacije.

Bojan se je rodil 19. aprila 1923 v delavski družini v Ljubljani. Druga svetovna vojna ga je doletela kot maturanta, ki se je zaradi visoke nacionalne zavesti odzval kot prostovoljec za obrambo domovine. Kakor mnogi slovenski mladeniči, ki jim je vojna prekrizala načrte, se je tudi Bojan skozi različne težave prebijal kot učitelj telesne vzgoje na gimnaziji v Trbovljah. V letih 1947–1948 je bil organizator različnih športnih kolonij. Leta 1948 je dobil službo v Komiteju za fizkulturo. Od takrat ga v različnih športnih organizacijah srečujemo kot stalnega sodelavca ali prizadevnega funkcionarja. Kljub redni zaposlitvi je v tem času diplomiral na Visoki šoli za telesno kulturo. Poleg tega je bil organizator raznih športnih prireditev za invalide.

Zaradi zavezanosti humanističnim vrednotam se je kot prvi pri nas na športnem področju poklicno posvetil strokovnemu delu z invalidi. Zaposlil se je v takratnem Zavodu SR Slovenije za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani. Hkrati je opravljal funkcijo sekretarja Zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije. Bil je pravi človek na pravem mestu. Takrat je bilo veliko dela opravljenega na »etični pogon«. Kot profesor in vodja športa

v osrednji slovenski rehabilitacijski ustanovi je vedel, kaj hoče. Strokovno je pripravljala programe, tudi po vzoru nekaterih drugih držav. Njegovo delo je bilo usmerjeno v vse več kategorij invalidov, vse od rehabilitacijskega, rekreativnega in tekmovalnega športa. Takrat je bilo še »greh« govoriti o vrhunskem športu invalidov.

Bojan se je kaj kmalu pričel spogledovati s tujino in tekmovalce pripravljati tudi na zahtevnejše nastope. Prvi mednarodni uspeh je bil dosežen na evropskih igrah na Dunaju leta 1967, kjer je Slovenija osvojila dve kolajni (ko paraplegiki še nismo imeli svoje organizacije) –

Ivan Tajnšek v suvanju krogle in Lojze Cvar v metu diska. Velja omeniti, da je Bojan užival polno podporo takratnega »strokovnega šefa« Zavoda za rehabilitacijo invalidov, dr. Slobodana Grobelnika, in vodje oddelka za paraplegijo dr. Rajka Turka. Oba imata veliko zaslug za razmah športa invalidov v Sloveniji. Uspehi so narekovali še bolj organizirano delo, Bojan pa je tako prepričal odgovorne, da so šport invalidov začeli ceniti, vse pogostejše pa so ga spremljali tudi mediji. Za medijsko prepoznavnost imata velike zasluge Janez Češnovar in žal že pokojni Henrik Ubeleis.

Ob mojem drugem sprejemu na Nevrološko kliniko sva bila z Bojanom cimra. Zaradi posledice možganske kapi bi moral čim več počivati, pa je kljub opozorilom sester nenehno kaj počel, hotel je biti čim bolj aktiven. Ni kaj, športna nemirnost.

Bojan je nepričakovano in mnogo prezgodaj umrl 25. marca 1970. Od tega leta dalje slovenski paraplegiki v njegov spomin prirejamo vsakoletno atletsko tekmovanje na državni ravni z mednarodno udeležbo. Prav to športno panogo je pričel Bojan najprej razvijati. Žal ugotavljamo, da po skoraj petdesetih letih ni človeka, ki bi ga lahko nadomestil.

Profesor Bojan Hrovatin je uvajal šport pri invalidih že v času medicinske rehabilitacije, kar zelo pogrešamo v današnjih časih.



Najvišje državno priznanje s področja športa v prave roke

Piše: Jože Okoren

(foto: Sportida in osebni arhiv)

Tokrat se pogovarjamo z Adijem Urnautom, prof. šp. vzgoje, dobitnikom Bloudkove nagrade za življenjsko delo v športu.

Priznanje je prejel iz rok predsednika komisije, olimpijca Mira Cerarja, ter ministra za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jerneja Pikala. Podelitev z nagovori, izbranim kulturnim programom ter številnimi uglednimi gosti je potekala v prestižni Kongresni dvorani Brdo pri Kranju.

Prepričan sem, da športni navdušenci poznamo odbojgarsko družino Urnaut z Raven na Koroškem. Dobitnik letošnje nagrade ing. Stanka Bloudka (pred leti je prejel že Bloudkovo plaketo), nekdanji odbojkar (tudi reprezentant), trener, strokovni delavec, manager in uspešen pedagog, v odbojki aktivno deluje že več kot šest desetletij. Kot pravi pregovor: jabolko ne pade daleč od drevesa; in to še kako drži, saj so njegovi sinovi močno vpeti v odbojko. Zadnja leta pa vrh slovenske odbojke kroji njegov mlajši sin Tine Urnaut. Se še spomnite njegovih zaslug za evropsko medaljo? Ni skrivnost, da je bila njegova soproga dr. Anita Goltnik Urnaut steber slovenske ženske reprezentance v odbojki sede. Že v času aktivnega igranja je postala pomembna funkcionarka v mednarodnih organizacijah odbojke sede in Mednarodnem paralimpijskem komiteju. Tudi te njene zasluge si bomo zagotovo nekoč priklicali v spomin, prav tako pa tudi udeležbo slovenske reprezentance v odbojki sede na tekmah najvišjega ranga (tudi na paralimpijskih igrah).

Z Adijem sva bila v preteklosti dobra sodelavca na področju športa invalidov, sicer v različnih vlogah. Kot (bivša) športnika sva dogovorjena, da se tikava. Oba sva še vedno vpeta v šport, to je večna ljubezen.

Športnik: Adi, iskrene čestitke za najvišje priznanje, ki ga v Republiki Sloveniji podeljujejo



za področje športa, nagrado ing. Stanka Bloudka, vsestranskega športnika, konstruktorja in še marsikaj. Ta nagrada zagotovo ne pomeni, da ne boš še naprej deloval v športu.

Adi: Najlepša hvala za čestitke. Šport je moj način življenja, in dokler mi bo služilo zdravje, bom aktiven kot trener in bom poskušal pomagati pri vzgoji mladih športnikov. Še vedno, že dvajseto leto, delujem kot trener invalidskega športnega društva Samorastnik Ravne, sem strokovni vodja in trener

na poletnem odbojgarskem kampu Tineta Urnauta, občasno sodelujem na treningih veteranske odbojgarske ekipe, ki se pripravlja na evropsko prvenstvo, sodelujem v projektu Zdravi in aktivni olimpijci in paralimpijci ter redno igram tenis, kolesarim in plavam.

Športnik: Če se ne motim, si osebno poznal Stanka Bloudka. Verjetno je bil tudi zate nekakšen navdih. Tistih časov seveda ne moremo primerjati z današnjimi.

Adi: Bloudka žal nisem osebno poznal, preminil je v letu, ko sem se vpisal na študij športne vzgoje na Univerzi v Ljubljani in začel nastopati za jugoslovansko reprezentanco, sem pa spremljal poročanje o njegovem delu, dosežkih in zaslugah. Pogoji za športno udejstvovanje so bili takrat, predvsem kar se tiče objektov, povsem drugačni.

Športnik: To so bili časi, ko ste se začeli poditi za žogo v neprimerni športni opremi (tudi bos) in predvsem na zunanjih betonskih in peščenih igriščih.

Adi: Na Ravnah smo imeli v mojem otroštvu le eno majhno telovadnico, v kateri smo imeli nekaj ur športne vzgoje, večino časa smo se otroci na zunanjih površinah igrali z žogo – napihnjenim svinjskim mehurjem. Rokomet smo igrali na igrišču, ki so ga prekrili z zdrobljeno žlindro, v grajskem parku pa smo imeli travnata igrišča in igrišče za odbojko iz leša. V nekaterih mestih, kjer smo igrali tekme 1. državne lige, so imeli betonska igrišča. Odbojka se je v dvorane preselila šele po letu 1960.

Športnik: Kako je prišlo do sodelovanja z ZŠIS-PK? Če me spomin ne vara, se je odbojka sede začela razvijati prav na vašem koncu, v invalidskem športnem društvu Samorastnik. Tvoj športni sopotnik pa je bil dolga leta tudi neutrudni športni delavec Peter Ozmec.

Adi: S športom invalidov sem se srečal v invalidskem športnem društvu Samorastnik Ravne, ki letos praznuje

40 let delovanja. Odbojka sede se na Ravnah igra od začetka osemdesetih let. Društvu sem se pridružil na povabilo takratnega kapetana jugoslovanske reprezentance Davorina Kragelnika, naj mu pridem svetovat na trening; takrat se je skupaj z Vladom Homanom pripravljala na nastop na paralimpijadi v Seulu 1988. Veliko zaslug za moje sodelovanje z društvom in kasneje reprezentanco Slovenije pa ima Peter Ozmec, ki je bil več desetletij predsednik društva in Zveze za šport invalidov Slovenije. Peter je ogromno naredil za razvoj klubske in reprezentančne odbojke ter bil eden izmed pobudnikov ustanovitve ženske reprezentance. Prezel je organizacijo tekmovanj na jugoslovanski in kasneje slovenski ravni, evropskega klubskega prvenstva, evropskega in svetovnega prvenstva za ženske ter prvega svetovnega prvenstva za mladince. Tudi sam je bil dolga leta igravec odbojke sede. V različnih ekipah, ki sem jih treniral, je bil menedžer ekipe oziroma drugi trener.

Športnik: Dolga leta je bila odbojka sede s takratno reprezentanco Jugoslavije in pozneje Slovenije mednarodno prepoznaven šport. Verjetno so temu botrovali tudi neizmeren optimizem, delo na »etični« pogon in nacionalna zavest.

Adi: Jugoslovanska ekipa v odbojki sede je bila zelo uspešna, saj je osvojila številne medalje na mednarodnih tekmovanjih: srebro na evropskem in svetovnem prvenstvu 1985 ter odprtem evropskem prvenstvu 1987 ter bron na svetovnem prvenstvu 1990 in evropskem prvenstvu 1983. Med nosilci igre so bili predvsem Slovenci, ki so po razpadu Jugoslavije nadaljevali svoje aktivnosti ter se uvrščali v zgornjo polovico lestvice na evropskih in svetovnih prvenstvih, zaradi ožjega izbora igralskega kadra pa žal niso posegli po najvišjih mestih. Tako v jugoslovanski kot v slovenski reprezentanci je bilo mogoče zaznati veliko motiviranost igralcev, ki so v svojih društvih prevzemali tudi organizacijske naloge, da so imeli možnosti za treninge in udeležbo na tekmovanjih. Ta šport je pri nas povsem

amaterski, v svetu pa so se reprezentance pojavile v državah, ki so doživele vojno; tam je odbojka sede sredstvo za rehabilitacijo invalidov. Kasneje se je razvila v profesionalni šport, ki je povsem enakovreden drugim športnim panogam (Bosna in Hercegovina, Iran). Seveda je bila v reprezentanci Jugoslavije zelo močna nacionalna zavest, po razpadu države pa so nekatere bivše republike na tem področju še bolj izstopale.

Športnik: Katere uspehe bi rad izpostavil kot selektor moške in ženske reprezentance, pri čemer se zagotovo zavedaš, da so bili finančni, organizacijski in kadrovske pogoji omejeni. Se vedno nimamo ustrezne infrastrukture (pogoji za trening, športni objekti, kadri). Zaradi dobrih rezultatov nam je bila zaupana organizacija mednarodnih tekmovanj najvišjega ranga.

Adi: Menim, da je največji uspeh, ki ga je dosegla moška reprezentanca Slovenije, 6. mesto na evropskem prvenstvu leta 1993. Ženska reprezentanca je leta 1999 osvojila naslov evropskih prvakinja, druga je bila na svetovnem prvenstvu leta 2002, tretja pa leta 2000 oziroma 2006. Na paralimpijskih igrah je dvakrat osvojila 4. mesto (2004, 2008). Največji primanjkljaj v odbojki sede niso finance in infrastruktura, tudi organizacijsko zelo dobro delujemo, izziv je malo invalidov, ki se ukvarjajo s to panogo, zaradi česar je izbor igralcev in igralcev omejen. Športni dosežki so pogosto osnova, da lahko država kandidira za organizacijo velikih tekmovanj, pomembna pa je tudi aktivna vključenost v delovanje mednarodnih športnih organizacij. Slovenci smo bili v svetovni in evropski organizaciji za odbojko invalidov zelo aktivni. Z dr. Rajkom Vutejem in Jožetom Banfijem smo delovali kot inštruktorji odbojke sede v številnih državah po svetu, Peter Končnik je deloval v sodniški organizaciji in razvojnih projektih, Anita Urnaut pa je bila najprej predsednica komisije za žensko odbojko pri evropski organizaciji, članica komisije za razvoj odbojke in predsednica svetovne organizacije za odbojko invalidov.

Športnik: Kako sicer danes gledaš na šport invalidov, ne samo v odbojki sede? Je primerjava sploh možna?

Adi: Šport invalidov je v zadnjih dvajsetih letih izjemno napredoval in se povsem približal športu neinvalidov. Vsi, ki hočejo biti uspešni, morajo trenirati toliko kot v ostalih športih, morda še bolj, in imeti ustrezen športni življenjski slog. Čeprav svetovni rekordi v številnih panogah niso primerljivi, je kakovost igre v kolektivnih športih vsako leto na višji ravni.

Športnik: Sicer se pa tudi v Sloveniji srečujemo z določenimi težavami pri vključevanju mladih invalidov v šport. Je to splošni pojav v svetu? Kot predvsem športnega pedagoga te sprašujem za »recept«, kako pritegniti več mladih. Ne nazadnje gre za njihov zdrav način življenja, ki jim ga ponuja šport.

Adi ob prejemu
Bloutkove nagrade.



Adi: Številne države, na primer Nizozemska, odbojko sede obravnavajo kot eno izmed športnih panog, ki tako ni namenjena samo invalidom. Vanjo se vključujejo osebe brez invalidnosti in z njo, kar je odličen primer popolne inkluzije in osnova za dvig kakovosti igre. Seveda smo veseli, da zaznavamo upad števila invalidov, vendar se jih morda vedno manj aktivno ukvarja s športom. Tudi v športu neinvalidov pri nekaterih panogah število mladih upada. V okviru študija športne vzgoje bi morali ponuditi več vsebin s področja športa invalidov in usposobiti kadre za delo z ljudmi s posebnimi potrebami. Najbolj narobe pa se mi zdi, da so mladi invalidi prepogosto oproščeni športne vzgoje. Morali bi jih vključevati v pouk športa in jih spodbujati za aktivno športno življenje.

Športnik: V mojem času je bilo veliko manj možnosti vključevanja mladih invalidov v druge (nešportne) dejavnosti. Danes imajo mladi boljše pogoje za izobraževanje in zaposlitev ter možnost povezovanja na socialnih omrežjih. Je tudi to vzrok, da se premalo vključujejo v športne aktivnosti?

Adi: Razvoj tehnike in računalništva je nedvomno vplival na bolj sedeč življenjski slog mladih in starih. Za otroke je sedenje pred računalnikom in komuniciranje na družbenih omrežjih zelo privlačno, posledica pa je premajhna aktivnost. Tudi šolskih obveznosti je vedno več. Naloga staršev in športnih pedagogov je, da otroke spodbudijo h gibanju, aktivnosti na prostem in športu.

Športnik: Kako dobro poznaš sistem oziroma nadgradnjo izobraževanja kadrov v športu, ki ga v sodelovanju z MIZŠ in Fakulteto za šport izvaja ZŠIS-PK? To je eden izmed korakov v pravo smer. Kaj meniš in kaj svetuješ?

Adi: Le usposobljeni trenerji in vaditelji športnih aktivnosti lahko ustrezno vodijo vadbo oseb s posebnimi potrebami, zato tovrstno usposabljanje pozdravljam. Usposabljanje strokovnih kadrov je zagotovo prava pot, da v šport invalidov vnesemo več strokovnega znanja in spodbudimo razvoj. Večja ponudba aktivnosti pa lahko vpliva tudi na večje število športnikov invalidov.

Športnik: Prav tako kot v športu neinvalidov je tudi v športu invalidov za uspehe potreben profesionalni pristop, zato je vse bolj prisoten trend izenačitve športa invalidov s športom neinvalidov. Kakšen je tvoj pogled na »profesionalizem« v športu invalidov? Kaj pa zdravstveni vidik?

Adi: Poklicni športniki invalidi so že prisotni v številnih panogah in državah. Razlika med tistimi, ki živijo od športnega udejstvovanja, in tistimi, ki se s športom ukvarjajo ob študiju oziroma službi, je velika. Žal pa profesionalizem od športnikov velikokrat zahteva, da tekmujejo tudi takrat, ko niso v najboljšem fizičnem stanju. V profesionalnem športu je veliko odvisno od financ in zahtev sponzorjev.

Športnik: Kakšen je tvoj pogled na integracijo invalidov? V mislih imam vključevanje invalidnih otrok v tako imenovane redne šole? Vprašanje postavljam predvsem zato, ker vem, da so (mogoče zaradi neznanja ali slabih pogojev) invalidni otroci oproščeni športne vadbe. V praksi ne deluje vse tako gladko, kot si je sistem zamislil.

Adi: Integracijo oseb s posebnimi potrebami v šole, ki jih večinoma obiskujejo osebe brez posebnih potreb, pozdravljam in vidim kot napredek družbe. Poučeval sem tudi v športnih oddelkih gimnazije in zelo sem vesel, da se je v tak oddelek vključil tudi športnik invalid Matjaž Majdič. Sodeloval je skoraj pri vseh aktivnostih in pogosto pokazal več motivacije kot ostali športniki. Gibalno ovirani in druge osebe s posebnimi potrebami ne smejo biti oproščeni športne vadbe, v okviru svojih zmožnosti morajo biti vključeni v telesno gibalne aktivnosti. To je njihova pravica in dolžnost šol.

Športnik: Ko govorimo o športu, ne mislimo samo na vrhunski šport, pomembno je tudi gibanje, rekreacija, ljubiteljski šport ... Kako si aktiven, ti ostane kaj časa za osebno športno sprostitve?

Na sliki prvi z desne Adi
svetovalec in strokovni
sodelavec.



Adi: Redno igram tenis, pozimi enkrat tedensko, poleti tri- do štirikrat, redno kolesarim oziroma se na tenis peljem s kolesom, pa tudi plavanje je eden izmed športov, ki ga pogosto prakticiram. Sicer pa delam na vrtu in v okolici hiše.

Športnik: Naj se še malo vrnem na Brdo. Ko si prejel to prestižno nagrado, sem opazil, koliko pomembnih osebnosti te je kar (oprosti izrazu) obletavalo in se hotelo s tabo slikati ali vsaj spregovoriti nekaj besed. Ne nazadnje si bil izmed vseh nagrajencev izbran za zaključnega govornika, ki je spregovoril v njihovem imenu. Tudi to je posebno priznanje.

Adi: Zame je izjemna čast, da sem prejel državno nagrado, zahvalni govor je še dodatno priznanje. V času Jugoslavije je bilo srečanj med športniki različnih športnih panog veliko več kot danes (prireditve po različnih krajih) in z mnogimi športnimi delavci se poznamo iz časa moje aktivne športne kariere, na prireditvi so bili številni sošolci, profesorji in soigralci. Seveda pa sem bil vesel vseh čestitk in pogovorov z legendami slovenskega športa, športnimi delavci ter ministrom za izobraževanje, znanost in šport.

Športnik: Adi, zahvaljujem se ti za pogovor. Vem, da bi nam lahko še veliko povedal, pa še kdaj drugič. Ostani še naprej zdrav in športno aktiven, tudi s svojimi bogatimi nasveti, pa če je to komu všeč ali ne.

Adi: Hvala za povabilo in izkazano pozornost. Zahvaljujem se za dobre želje. Tebi ter vsem športnikom in športnim delavcem želim še veliko športnih užitkov in uspehov.

Šport nas je našel, šport nas je združil

Piše: Jože Okoren

(foto: Osebni arhiv)

Moje znanje o športu invalidov sega v leto 1968. Takrat sem postal paraplegik in si prislužil »status«, ki ga imam še danes.

Moji pogledi ob prihodu na rehabilitacijo so bili usmerjeni v (takrat) mlade fante na vozičkih, ki so se že podili za žogo na košarkarskem igrišču ali metali disk in kopje. Kot močan (kmečki) fant sem se jim kmalu pridružil. Tine mi je v roke položil disk in smo začeli. Kot šalivec mi je svetoval, naj disk pred spanjem položim pod vzglavje in spim z njim. Po hodnikih zavoda za rehabilitacijo so z vozički »šibali« Pavla, Ivan, Zlatko, Franciska, Lojze, Franc, Ivanka, Miha, Marička, Tatjana in drugi. Pridružil sem se jim in začel trenirati. Prof. Bojan Hrovatin je bil do nas neusmiljen. Bil je vodja športa, odličen pedagog, učitelj smučanja in nasploh prava avtoriteta v tej rehabilitacijski hiši. Njegova beseda je bila »zakon«. Imel je vso podporo takratnega direktorja Mira Vesela, tudi invalida in smučarja. Pomembno je bilo, da je tudi medicinska stroka podpirala šport, tu imam v mislih predvsem strokovnega direktorja prim. Slobodana Grobelnika in dr. Ireno Grobelnik, oddelčno zdravnico paraplegikov. Hočeš nočeš smo vsak dan imeli športno vadbo.

Navdih za boljšo organiziranost paraplegikov je bil nedvomno šport. Nekaj simbolike je v tem, da se je ustanovna skupščina paraplegikov 16. aprila 1969 zgodila v športni telovadnici Zavoda za rehabilitacijo v Ljubljani. Enake dimenzije ima telovadnica v URI Soča še danes. Tudi na tej slovesnosti, pravem prazniku za paraplegike, je bila pomembna tema šport. Na šport imata

stroka in laična javnost še danes povsem različne poglede, konec šestdesetih let pa je bila razprava o športu invalidov prava znanstvena fantastika.

“Pomen športa za paraplegike – hrbtenične poškodovance – kot pomemben del medicinske rehabilitacije, ki je lahko za uspešno rehabilitacijo celo ključen, je takoj po drugi svetovni vojni prvi spoznal sir dr. Ludvik Guttman, vodja rehabilitacijskega centra v Stocke Mandevillu – Velika Britanija. Dr. Guttman je (baje) pacientom namesto antibiotikov predpisal šport. V kliniki je že organiziral interna in kasneje tudi širša mednarodna tekmovanja paraplegikov.”

Ustanovitev takratne sekcije paraplegikov in tetraplegikov je bila najboljši porok in napotek za organiziran šport slovenskih paraplegikov. V letu

ustanovitve so bile organizirane že prve mednarodne igre v košarki na vozičkih, plavanju in hitrostni vožnji z vozički z reprezentanco Italije v prostorih in na igrišču Zavoda za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani. Izvedli smo kar nekaj izmenjav z italijanskimi paraplegiki, ki so nas gostili v Rimu, v kliniki Santa Lucija. Vsako drugo (neparno) leto so potekale evropske igre na Dunaju, kjer je bila Slovenija vedno množično zastopana in je osvajala številna odličja, predvsem v atletiki. Potovanje je takrat včasih potekalo z vlakom na »horuk« sistem vkrcavanje in izkrcavanje. Najdaljše potovanje z vlakom je bilo v daljni Lorient (Francija) na evropsko prvenstvo v košarki. Običajno pa smo potovanja predvsem po evropskih državah opravili z osebnimi vozili, bili smo kot vozniki in na tekmovališčih tekmovalci.

Šport paraplegikov je postajal vse bolj organiziran po zaslugi društva paraplegikov (konec sedemdesetih let je bila ustanovljena Zveza paraplegikov z osmimi lokalnimi društvi paraplegikov) in podpore Zavoda za rehabilitacijo. Višek, skoraj infarktni trenutek smo doživeli, ko smo v letu 1971 dobili povabilo za udeležbo na paralimpijskih igrah leta 1972. Ker nas je zaradi bolezni žal mnogo prezgodaj zapustil prof. Bojan Hrovatin, smo morali angažirati strokovno usposobljene trenerje. Košarko je prevzel trener, dolgoletni sodelavec paraplegikov Peter Jakše, atletiko (kraljico športa) pa Aleš Vest, prof. športne vzgoje. Reprezentanca Jugoslavije je štela dvajset športnic in športnikov, pretežno iz Slovenije. Na igrah smo osvojili 4 medalje (zlato, srebrno in dve bronasti) ter pridobili veliko tekmovalnih in organizacijskih izkušenj. Na igrah je bilo že mogoče opaziti, da se predvsem vozički razlikujejo po športnih vsebinah – panogah (rekli smo jim športni vozički). Priskrbeli smo si meter in začeli na skrivaj meriti (naklone, dolžino, širino ...) vozičkov predvsem iz zahodnih držav. Ob prihodu domov smo šli s temi podatki na servisno službo podjetja Soča oprema,

da smo skupaj skonstruirali športni voziček. Mi smo imeli, povsem razumljivo, iste vozičke za dnevno osebno uporabo, atletiko, košarko in namizni tenis.

“To paralimpijsko leto je bilo prelomno tudi kar se tiče obveščanja javnosti. Čeprav skromno, je bilo mogoče nekaj o tem dogodku zaslediti v medijih (RTV, tisk). Vztrajali smo, da naši uspehi niso utonili v pozabo. Pokojni novinar časopisa Delo mi je, ko je šlo za kak zapis ali članek v časopisu o športu invalidov, dejal: »Saj si tečen, pa še premalo.«”

Danes je na področju obveščanja povsem drugače, tudi po zaslugi množičnih socialnih omrežij. Toda vedno je lahko še bolje, naše že prirojeno nezadovoljstvo je dostikrat upravičeno.

V Sloveniji je šport paraplegikov napredoval s hitrimi koraki v smislu števila tekmovalcev obeh

spolov in širitve športnih vsebin – panog. Po reorganizaciji Društva paraplegikov Slovenije v Zvezo paraplegikov in ustanovitvi društev se je trend razvoja športa med paraplegiki še razširil, in sicer v smislu večjega števila klubskih – ligaških tekmovanj in vse več športnih disciplin – panog. Trend razvoja športa paraplegikov predvsem v mednarodnih organizacijah in Mednarodnem paralimpijskem komiteju je šel v smeri omogočanja nastopanja tudi najtežjim kategorijam invalidov.

Tudi na pobudo invalidov že dolgo ne uporabljamo termina »invalidski šport«, ampak šport invalidov, kajti šport ne more biti invalidski. Še pred kratkim mi je nekdo govoril, da spremlja »invalidski šport«, jaz pa sem ga vprašal, kako naj grem v trgovino in zahtevam »invalidsko žogo«.

V tem skromnem prispevku sem se osredotočil na šport paraplegikov. Zanimivo bi bilo videti rezultate strokovne ankete, ki bi primerjala psihično-zdravstveno stanje športno aktivnega in fizično manj ali celo neaktivnega paraplegika. Kaj je že rekel oče športa invalidov, dr. Ludvik Guttman? Eks tablete in začnimo telovaditi! Skratka, obujmo športne copate, oblecimo trenirko in hajd v telovadnico ali na stadion.

Udeleženci 1.

memoriala prof. Bojana Hrovatina, leta 1970.



SCUBA potapljanje in potapljanje na vdih za invalide

Piše: Alenka Fidler

(foto: IAHD Adriatic in PKSK)

Voda je edini medij, kjer se lahko osebe z gibalno oviranostjo enakopravno kosajo z ljudmi brez omejitev. V Mednarodni zvezi društev IAHD Adriatic in v Plavalnem klubu Slovenske Konjice se s potapljanjem invalidov ukvarjamo od leta 2002.

V sedemnajstih letih smo postali vodilna organizacija v svetu, ki po lastni metodi sistematično šola invalide na področju SCUBA potapljanja in zadnjih par let tudi potapljanja na vdih (apneje). Programi so razdeljeni na tri nivoje, od začetnih terapevtskih, nadaljevalnih rekreativnih, do naprednih oziroma tekmovalnih. Z »IDA metodo«, ki je nastala v tem času, omogočamo osebam z različnimi vrstami invalidnosti hiter, učinkovit ter predvsem varen vstop v območje brez gravitacije.

V več kot desetletju in pol smo dosegli izjemne uspehe, med katere lahko štejemo certificiranje prvega CMAS M1 inštruktorja po poškodbi hrbtenjače, Damjana Peklarja, ki je s tem postal prvi invalid, ki lahko šola tudi osebe brez invalidnosti. Bili smo prvi na svetu, ki smo se potopili pod led in prvi na svetu, ki smo se potopili v hidro laboratoriju Zvezdnega mesta, ki služi kot trening center Ruskim kozmonavtom za sprehode v vesolju in delo na vesoljski postaji. Z organizacijo mednarodnih potapljaških in znanstvenih taborov, na katerih so sodelovali invalidni potapljači iz Jadranske regije kot tudi iz Rusije, smo premikali meje do te mere, da invalidni potapljači po poškodbi hrbtenjače kot ene najzahtevnejših vrst invalidnosti, niso več posebnost, temveč so postali del globalne potapljaške skupnosti. Najpomembnejša razlika pri našem delu in delu drugih svetovnih agencij, ki se ukvarjajo s potapljanjem invalidov, je, da se mi osredotočamo na terensko delo, zbiranje podatkov



▲ Tudi paralimpijka, Tanja Cerkvenik se je preizkusila v potapljanju.

Potapljači invalidi se potapljajo tako v bazenih kot tudi v morju.

in na sodelovanje s strokovnimi inštitucijami. Pridobljena znanja predstavljamo v strokovni literaturi in na strokovnih srečanjih doma in v tujini.

Naše delo je bilo v prvem desetletju namenjeno predvsem pravilnemu gibanju potapljačev po poškodbi hrbtenjače pod vodo (tehnike plavanja in kompenziranje plovnosti), vplivih hladnega okolja in testiranju opreme z namenom, da čim boljše zaščitimo potapljače z moteno termoregulacijo pred vplivi okolice. Zadnje čase pa se predvsem posvečamo aktivnostim, ki jih lahko odlično izšolani potapljači izvajajo primerljivo z osebami brez invalidnosti. Tako so podvodna fotografija, streljanje v podvodno tarčo, tehnično potapljanje in druge aktivnosti, ki so bile nekoč dostopne le neinvalidnim potapljačem, postale dostopne širokemu krogu invalidov. Med najzanimivejše aktivnosti pa vsekakor spadata športno potapljanje in tekmovanje v potapljanju na vdih, saj se invalidom in invalidnim potapljačem s tem odpirajo nova vrata, kjer z zmagovanjem lahko presegajo sebe in druge, obenem pa brišejo stereotipe.

IAHD Adriatic in Plavalni klub Slovenske Konjice izvajata šolanje v omenjenih programih in ob podpori ZŠIS PK organizirata tudi tekmovanja v športnem potapljanju in statični apneji na državnih in mednarodni ravni.

Priprave na potop.



Potapljači invalidi se preizkušajo v različnih aktivnostih pod vodo (fotografiranje, streljanje na tarčo...).





TERMALNA OSVEŽITEV V THERMANI LAŠKO

do 11. 7. 2019

- **BREZPLAČNA** namestitev za otroke do 5. leta!

3 dni / 2 noči

že od **100 €** na osebo



THERMANA POLETJE

14. 7.–1. 9. 2019

- **BREZPLAČNA** namestitev za otroke do 5. leta in do 31.7. tudi enega otroka do dopolnjenega 10. leta!

4 dni / 3 noči

že od **180 €** na osebo



Geslo rezervacije:
ŠPORTNIK